

PROGRAM NAUCZANIA DLA ZAWODU
TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ 422103
O STRUKTURZE PRZEDMIOTOWEJ

TYP SZKOŁY: TECHNIKUM

RODZAJ PROGRAMU: LINIOWY

Białystok 2012

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWY PRAWNE KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO	3
2. OGÓLNE CELE I ZADANIA KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO.....	3
3. INFORMACJA O ZAWODZIE TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ.....	4
4. UZASADNIENIE POTRZEBY KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ	4
5. POWIĄZANIA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ Z INNYMI ZAWODAMI	5
6. CELE SZCZEGÓŁOWE KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ	6
7. PRZEDMIOTY ROZSZERZONE W TECHNIKUM.....	6
8. KORELACJA PROGRAMU NAUCZANIA DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ Z PODSTAWĄ PROGRAMOWĄ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO	6
9. PLAN NAUCZANIA DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ	8
10. PROGRAMY NAUCZANIA DLA POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW	12
1. Podstawy turystyki	13
2. Podstawy działalności gospodarczej w turystyce.....	18
3. Marketing usług turystycznych.....	24
4. Geografia turystyczna.....	29
5. Organizacja imprez i usług turystycznych.....	41
6. Język obcy w turystyce	50
7. Obsługa turystyczna	56
8. Informacja turystyczna	63
9. Obsługa informatyczna w turystyce	67
Praktyki zawodowe.....	71
ZAŁĄCZNIKI	84
Załącznik 1. EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ ZAPISANE W ROZPORZĄDZENIU W SPRAWIE PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA W ZAWODACH.....	84
Załącznik 2. POGRUPOWANE EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ.....	88
Załącznik 3. USZCZEGÓLOWIONE EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ	97

1. PODSTAWY PRAWNE KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

Program nauczania dla zawodu **technik obsługi turystycznej** opracowany jest z uwzględnieniem wymagań określonych w niżej wymienionych dokumentach prawnych:

- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) ze szczególnym uwzględnieniem ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r, Nr 205, poz. 1206),
- rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 7),
- rozporządzenie MEN z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. z 2012 r., poz. 184),
- rozporządzenie z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 204),
- rozporządzenie MEN z dnia 15 grudnia 2012 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. Nr 244, poz. 1626),
- rozporządzenie MEN z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. 2012 r., poz. 752),
- rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562 z późn. zm.),
- rozporządzenie MEN z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 228, poz. 1487),
- rozporządzenie MEN z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (z późniejszymi zmianami).

2. OGÓLNE CELE I ZADANIA KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

Celem kształcenia zawodowego jest przygotowanie uczących się do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy.

Zadania szkoły i innych podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, nowe techniki i technologie, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

W procesie kształcenia zawodowego ważne jest integrowanie i korelowanie kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych nabytych w procesie kształcenia ogólnego, z uwzględnieniem niższych etapów edukacyjnych. Odpowiedni poziom wiedzy ogólnej powiązanej z wiedzą zawodową przyczyni się do podniesienia poziomu umiejętności zawodowych absolwentów szkół kształcących w zawodach, a tym samym zapewni im możliwość sprostania wyzwaniom zmieniającego się rynku pracy.

W procesie kształcenia zawodowego są podejmowane działania wspomagające rozwój każdego uczącego się, stosownie do jego potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki.

Elastycznemu reagowaniu systemu kształcenia zawodowego na potrzeby rynku pracy, jego otwartości na uczenie się przez całe życie oraz mobilności edukacyjnej i zawodowej absolwentów ma służyć wyodrębnienie kwalifikacji w ramach poszczególnych zawodów wpisanych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Opracowany program nauczania pozwoli na osiągnięcie powyższych celów ogólnych kształcenia zawodowego.

3. INFORMACJA O ZAWODZIE TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ

Technik obsługi turystycznej organizuje działalność turystyczną; przygotowuje, sprzedaje, realizuje i rozlicza imprezy i usługi turystyczne; udziela informacji turystycznej; obsługuje klientów korzystających z usług turystycznych, np. przewodnickich, pilotażu, noclegowych; obsługuje konferencje, kongresy; prowadzi dokumentację związaną z organizacją imprez i usług turystycznych oraz obsługą klientów; prowadzi działania marketingowe na rzecz turystyki. Zawód **technik obsługi turystycznej** wymaga umiejętności wykorzystania nowoczesnych technologii, obsługi programów komputerowych, realizowania zadań w systemach rezerwacyjnych oraz wykorzystania nowoczesnych rozwiązań technologicznych.

Technik obsługi turystycznej zatrudnienie może znaleźć w biurach podróży, jednostkach obsługi ruchu turystycznego, placówkach informacji turystycznej, administracji rządowej i samorządowej, obiektach noclegowych, biurach organizatorów kongresów i konferencji.

4. UZASADNIENIE POTRZEBY KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ

Znaczenie interdyscyplinarnej turystyki jako sektora gospodarki wciąż wzrasta. Prognozy Instytutu Turystyki dotyczące ruchu turystycznego na świecie wskazują na dynamiczny rozwój branży turystycznej jako sektora gospodarki oraz wzrost udziału turystyki w zatrudnieniu. W dynamicznym rozwoju turystyki zauważalne są trendy związane ze zmianami demograficznymi, ze wzrastającą świadomością i edukacją, trendy dotyczące zdrowia czy informacji. Turystyka stała się też nieodłącznym elementem życia społecznego.

Branża ta jest specyficzna – wymaga od pracowników wysokiej kultury osobistej, wysokich społecznych kompetencji, stałego kontaktu z ludźmi, komunikatywności, samodzielności i konieczności stałego dokształcania się. Oczekiwania pracodawców, formułowane przede wszystkim w oparciu o opis stanowiska pracy, nakierowane są głównie na kwalifikacje i praktyczne umiejętności związane z obsługą klientów, przygotowaniem atrakcyjnego produktu turystycznego i posługiwaniem się językami obcymi. Kolejnymi istotnymi wymogami są znajomość branży, umiejętność obsługiwanie systemów rezerwacyjnych oraz sporządzania dokumentacji branżowej, a także duża samodzielność.

Realizacja kształcenia w zawodzie **technik obsługi turystycznej** wymaga wysoko wykwalifikowanej kadry nauczycieli posiadających kompetencje w zakresie obsługi sprzętu komputerowego, nowoczesnych urządzeń stanowiących wyposażenie pracowni szkolnych oraz merytorycznej, uaktualnianej wiedzy dostosowanej do nowej podstawy programowej.

5. POWIĄZANIA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ Z INNYMI ZAWODAMI

Zawód **technik obsługi turystycznej** należy do obszaru turystyczno-gastronomicznego, w ramach którego wyróżniono inne zawody związane z branżą turystyczną. Obsługą uczestników ruchu turystycznego zajmuje się także m. in. technik turystyki wiejskiej, technik hotelarstwa, technik żywienia i usług gastronomicznych, kucharz. Osoby posiadające takie wykształcenie współpracują w podmiotach rynku turystycznego, np. w biurach podróży, obiektach noclegowych, zakładach gastronomicznych.

Podział zawodu **technik obsługi turystycznej** na kwalifikacje przyczynia się do uelastycznienia systemu kształcenia, co umożliwia uczącemu się uzupełnianie kwalifikacji stosownie do potrzeb rynku pracy, własnych potrzeb i zainteresowań.

Zawód **technik obsługi turystycznej** nie ma wspólnych kwalifikacji z innym zawodem.

6. CELE SZCZEGÓŁOWE KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie **technik obsługi turystycznej** powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) organizowania działalności turystycznej;
- 2) organizowania imprez i usług turystycznych;
- 3) obsługiwanie klientów korzystających z usług turystycznych;
- 4) rozliczania imprez i usług turystycznych.

Do wykonywania wyżej wymienionych zadań zawodowych niezbędne jest osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie technik obsługi turystycznej, na które składają się:

- efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów (BHP, PDG, JOZ, KPS, OMZ);
- efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru turystyczno-gastronomicznego stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów PKZ(T.g);
- efekty kształcenia właściwe dla dwóch kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie **technik obsługi turystycznej**, tj. :
T.13. *Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych*,
T.14. *Prowadzenie informacji turystycznej oraz sprzedaż usług turystycznych*.

Kształcenie zgodnie z opracowanym programem nauczania pozwoli na osiągnięcie wyżej wymienionych celów kształcenia.

7. PRZEDMIOTY ROZSZERZONE W TECHNIKUM

W programie nauczania dla zawodu **technik obsługi turystycznej** uwzględniono przedmioty ogólnokształcące: **geografia** i **język obcy nowożytny**, których nauka odbywać się będzie na poziomie rozszerzonym.

8. KORELACJA PROGRAMU NAUCZANIA DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ Z PODSTAWĄ PROGRAMOWĄ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

Program nauczania dla zawodu **technik obsługi turystycznej** uwzględni aktualny stan wiedzy o zawodzie, ze szczególnym zwróceniem uwagi na nowe technologie stosowane w zawodzie oraz współczesne koncepcje nauczania i uczenia się.

Program uwzględni także zapisy zadań ogólnych szkoły i umiejętności zdobywanych w trakcie kształcenia w szkole ponadgimnazjalnej umieszczonych w podstawach programowych kształcenia ogólnego, w tym:

- 1) umiejętność zrozumienia, wykorzystania i refleksyjnego przetworzenia tekstów, prowadząca do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa;
-

- 2) umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym;
- 3) umiejętność wykorzystania wiedzy o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody lub społeczeństwa;
- 4) umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w językach obcych;
- 5) umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi;
- 6) umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- 7) umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się;
- 8) umiejętność pracy zespołowej.

W programie nauczania dla zawodu **technik obsługi turystycznej** uwzględniono korelację z kształceniem ogólnym polegającą na wcześniejszym osiągnięciu efektów kształcenia w zakresie przedmiotów ogólnokształcących stanowiących podbudowę dla kształcenia w zawodzie. Dotyczy to głównie takich przedmiotów, jak: **geografia, podstawy przedsiębiorczości i edukacja dla bezpieczeństwa**.

Z przedmiotu **geografia** podbudowę do kształcenia w zawodzie stanowią treści nauczania dotyczące między innymi:

- 1) mapy – umiejętności czytania, interpretacji i posługiwania się mapą (np. posługuje się w terenie planem, mapą topograficzną, turystyczną, samochodową, m. in. orientuje mapę oraz identyfikuje obiekty geograficzne na mapie i w terenie);
- 2) położenia geograficznego i środowiska przyrodniczego Polski (podaje główne cechy klimatu Polski, wykazuje ich związek z czynnikami je kształtującymi; wyjaśnia mechanizm powstawania wiatru halnego);
- 3) wybranych zagadnień geografii gospodarczej Polski (np. rozróżnia rodzaje usług; wyjaśnia szybki rozwój wybranych usług w Polsce i we własnym regionie).

Z przedmiotu **podstawy przedsiębiorczości** podbudowę do kształcenia w zawodzie są zagadnienia dotyczące komunikacji i podejmowania decyzji, zasad funkcjonowania gospodarki i przedsiębiorstwa, planowania własnej kariery zawodowej oraz stosowania zasad etycznych w biznesie.

Z przedmiotu **edukacja dla bezpieczeństwa** istotne dla kształcenia jest przygotowanie do działania ratowniczego i nabycie umiejętności udzielania pierwszej pomocy.

9. PLAN NAUCZANIA DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach w technikum w czteroletnim okresie nauczania minimalny wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych przeznaczonych na kształcenie zawodowe wynosi 1470 godzin, w tym na kształcenie zawodowe teoretyczne 735 godzin oraz na kształcenie zawodowe praktyczne 735 godzin.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych w zawodzie **technik obsługi turystycznej** minimalna liczba godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe została określona dla efektów kształcenia i wynosi:

- 330 godzin na kształcenie w ramach kwalifikacji T.13.,
- 330 godzin na kształcenie w ramach kwalifikacji T.14.,
- 370 godzin na kształcenie w ramach efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów oraz efektów kształcenia wspólnych dla zawodów w ramach obszaru turystyczno-gastronomicznego stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów.

Tabela 3. Plan nauczania dla zawodu technik obsługi turystycznej o strukturze przedmiotowej

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Klasa								Liczba godzin w okresie nauczania*	
		I		II		III		IV		tygodniowo	łącznie
		I	II	I	II	I	II	I	II		
Przedmioty w kształceniu zawodowym teoretycznym											
1.	Podstawy turystyki	2	2							2	60
2.	Podstawy działalności gospodarczej w turystyce			2	2	1	1	2		4	120
3.	Marketing usług turystycznych			1	1	2	2			3	90
4.	Geografia turystyczna	3	3	2	2	2	2			7	210
5.	Organizacja imprez i usług turystycznych	3	3	2	2	2	2	2		8	240
6.	Język obcy w turystyce			1	1	1	1			2	60
łącna liczba godzin na kształcenie zawodowe teoretyczne		8	8	8	8	8	8	4		26	780

Przedmioty w kształceniu zawodowym praktycznym **											
7.	Obsługa turystyczna			2	2	4	4	2		7	210
8.	Informacja turystyczna					2	2	2		3	90
9.	Obsługa informatyczna w turystyce			2	2	2	2			4	120
10.	Praktyki zawodowe			5	5	5	5			10	320
łącznie liczba godzin na kształcenie zawodowe praktyczne		0	0	9	9	13	13	4		24	740
Praktyki zawodowe		4 tyg.		5***		5***					320****

* do celów obliczeniowych przyjęto 30 tygodni w ciągu jednego roku szkolnego

**zajęcia odbywają się w pracowniach szkolnych, warsztatach szkolnych, centrach kształcenia praktycznego oraz u pracodawcy.

***liczba godzin realizowanych tygodniowo w przypadku praktyk realizowanych w wymiarze ponad 4 tygodnie

**** Pierwsza praktyka I klasa, pod koniec drugiego semestru – 4 tygodnie (160 godzin, program wg 10. 1. – biuro podróży), poza planem nauczania.

Druga praktyka II klasa – 3 tygodnie (120 godzin – program wg 10. 1. – biuro podróży) oraz 1 tydzień (40 godzin – program wg 10.2.obiekt noclegowy

Trzecia praktyka III klasa – 2 tygodnie (80 godzin – program wg 10. 3. – biuro podróży) oraz 2 tygodnie (80 godzin – program wg 10.4. – informacja turystyczna

W sumie w całym cyklu kształcenia praktyki zawodowe w wymiarze: 160 godzin (poza planem nauczania) oraz 320 godzin (łącznie 480 godzin)

Egzamin potwierdzający pierwszą kwalifikację T.13. odbywa się pod koniec klasy drugiej.

Egzamin potwierdzający drugą kwalifikację T.14. odbywa się pod koniec pierwszego semestru klasy czwartej.

Tabela. Wykaz przedmiotów i działów programowych w zawodzie technik obsługi turystycznej

Nazwa obowiązkowych zajęć edukacyjnych	Nazwa działu programowego	Liczba godzin przeznaczona na dział
1. Podstawy turystyki (60 godzin)	1.1. Rodzaje turystyki i ruch turystyczny	20
	1.2. Usługi turystyczne	15
	1.3. Rynek turystyczny	25
2. Podstawy działalności gospodarczej w turystyce (120 godzin)	2.1. Podstawy prawa w turystyce	60
	2.2. Elementy ekonomii w turystyce	60
3. Marketing usług turystycznych (90 godzin)	3.1. Działalność marketingowa przedsiębiorstwa	40
	3.2. Produkt turystyczny	20
	3.3. Instrumenty marketingu	30
4. Geografia turystyczna (210 godzin)	4.1. Walory turystyczne Polski	90
	4.2. Walory turystyczne Europy	35
	4.3. Walory turystyczne wybranych krajów pozaeuropejskich	15
	4.4. Atrakcyjność turystyczna Polski	40
	4.5. Atrakcyjność turystyczna Europy	20
	4.6. Atrakcyjność turystyczna wybranych krajów pozaeuropejskich	10
5. Organizacja imprez i usług turystycznych (240 godzin)	5.1. Planowanie i kalkulacja imprez i usług turystycznych	90
	5.2. Pilotaż, przewodnictwo turystyczne i obsługa klientów	90
	5.3. Rozliczanie imprez i usług turystycznych	60
6. Język obcy w turystyce (60 godzin)	6.1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych w języku obcym	30
	6.2. Prowadzenie informacji turystycznej oraz sprzedaż usług turystycznych w języku obcym	30
7. Obsługa turystyczna (210 godzin)	7.1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych	60
	7.2. Sprzedaż i rozliczanie imprez i usług turystycznych	150
8. Informacja turystyczna (90 godzin)	8.1. Prowadzenie informacji turystycznej	48
	8.2. Atrakcyjność turystyczna	20
	8.3. Promocja w turystyce	22
9. Obsługa informatyczna w turystyce (120 godzin)	9.1. Biurowość i korespondencja w turystyce	60
	9.2. Specjalistyczne programy komputerowe	60

Praktyki zawodowe (320 godzin)	1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych w biurze podróży	160
	2. Obiekty noclegowe	40
	3. Sprzedaż i rozliczanie imprez i usług turystycznych w biurze podróży	360
	4. Informacja turystyczna	80

10. PROGRAMY NAUCZANIA DLA POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW

W programie nauczania dla zawodu technik obsługi turystycznej zastosowano taksonomię celów w dziedzinie poznawczej (B. Niemierko).

1. Podstawy turystyki

1.1. Rodzaje turystyki i ruch turystyczny

1.2. Usługi turystyczne

1.3. Rynek turystyczny

1.1. Rodzaje turystyki i ruch turystyczny			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
PKZ(T.g)(1)1 rozróżnić podstawowe pojęcia z zakresu terminologii UN WTO;	P	B	<ul style="list-style-type: none"> – Terminologia UN WTO. – Formy i kategorie turystyki. – Charakterystyka turystyki poznawczej. – Charakterystyka różnych rodzajów turystyki kwalifikowanej. – Turystyka biznesowa. – Turystyka wypoczynkowa. – Charakterystyka turystyki zdrowotnej. – Turystyka religijna i pielgrzymkowa. – Turystyka tranzytowa i przygraniczna. – Funkcje i dysfunkcje turystyki. – Metody badań statystycznych. – Krajowy ruch turystyczny. – Międzynarodowy ruch turystyczny. – Czynniki rozwoju turystyki.
PKZ(T.g)(1)2 zidentyfikować formy i kategorie turystyki;	P	A	
PKZ(T.g)(1)3 rozróżnić rodzaje turystyki;	P	B	
PKZ(T.g)(1)4 dokonać analizy funkcji i dysfunkcji turystyki;	P	D	
PKZ(T.g)(8)1 wskazać metody badań ruchu turystycznego	P	B	
PKZ(T.g)(8)2 wyjaśnić znaczenie badań statystycznych w turystyce;	P	C	
PKZ(T.g)(8)3 dokonać analizy międzynarodowego ruchu turystycznego na świecie;	P	D	
PKZ(T.g)(8)4 dokonać analizy krajowego i wyjazdowego ruchu turystycznego mieszkańców Polski;	P	D	
PKZ(T.g)(8)5 dokonać interpretacji danych statystycznych dotyczących turystyki przyjazdowej;	P	B	
PKZ(T.g)(8)6 wskazać czynniki determinujące rozwój turystyki;	P	B	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia)</p> <p>Na podstawie danych statystycznych określ tendencję kształtowania się krajowego ruchu turystycznego na przestrzeni ostatnich czterech lat. Wskaż najpopularniejsze wówczas rodzaje turystyki, motywy, kierunki wyjazdów krajowych oraz czynniki determinujące to zjawisko. Do analizy wykorzystaj także tekst źródłowy dotyczący ruchu turystycznego.</p>			
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne</p> <p>Kształcenie powinno odbywać się w pracowni turystyczno-geograficznej, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), pakiet programów biurowych, oprogramowanie do obsługi turystycznej, sprzęt biurowy, zestaw przepisów prawa dotyczących działalności turystycznej, przewodniki, foldery oraz informatory turystyczne, katalogi biur podróży z ofertami i cennikami imprez, rozkłady jazdy komunikacji: autobusowej, kolejowej, lotniczej, promowej, wzory dokumentów stosowanych w działalności turystycznej, w tym wzory umów cywilnoprawnych, mapy turystyczne, fizyczne i polityczne Polski, Europy i świata, atlasy geograficzne;</p> <p>Odpowiednie efekty kształcenia można uzyskać dzięki dostępowi do aktualnych źródeł informacji o rodzajach turystyki i ruchu turystycznym. Zaleca się udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.</p>			

1.1. Rodzaje turystyki i ruch turystyczny

Środki dydaktyczne

Czasopisma branżowe, publikacje z danymi statystycznymi dotyczącymi ruchu turystycznego, zasoby internetowe, publikacje naukowe, katalogi, foldery turystyczne, przewodniki turystyczne, materiały multimedialne; przeglądarka internetowa, tablica interaktywna.

Zalecane metody dydaktyczne

W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się metody aktywizujące a w szczególności : wycieczka zorganizowana w ramach określonego rodzaju turystyki, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, ćwiczenia w interpretowaniu schematów, danych statystycznych dotyczących ruchu turystycznego, ćwiczenia przedmiotowe, udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.

Formy organizacyjne

Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana / w pracowni i podczas wycieczki. Praca w grupach liczących do 15 osób.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Test wielokrotnego wyboru; ocena umiejętności analizowania i interpretacji dokumentów biura podróży pod kątem potrzeb klienta związanych z określonymi rodzajami turystyki; ocena umiejętności identyfikowania rodzajów turystyki; ocena umiejętności interpretacji materiałów źródłowych, danych statystycznych dotyczących ruchu turystycznego.

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

1.2. Usługi turystyczne			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
PKZ(T.g)(6)1 rozróżnić usługi organizatorskie i pośrednictwa;	P	B	<ul style="list-style-type: none"> – Usługi organizatorskie i pośrednictwa. – Usługi informacyjne jako stymulatory wielkości, natężenia i struktury ruchu turystycznego. – Charakterystyka usług noclegowych. – Przewodnictwo turystyczne i pilotaż wycieczek. – Świadczenia usług transportowych. – Usługi gastronomiczne. – Rodzaj i zakres usług ubezpieczeniowych. – Usługi rekreacyjno-sportowe. – Usługi kulturalno-rozrywkowych. – Inne usługi świadczone na rzecz uczestników ruchu turystycznego.
PKZ(T.g)(6)2 scharakteryzować usługi informacyjne;	P	C	
PKZ(T.g)(6)3 określić wielofunkcyjność usług noclegowych;	P	C	
PKZ(T.g)(6)4 wskazać znaczenie usług przewodnictwa turystycznego i pilotażu;	P	B	
PKZ(T.g)(6)5 scharakteryzować usługi transportowe;	P	C	
PKZ(T.g)(6)6 ustalić sposoby świadczenia usług gastronomicznych;	P	C	
PKZ(T.g)(6)7 scharakteryzować rodzaj i zakres usług ubezpieczeniowych;	P	C	
PKZ(T.g)(6)8 scharakteryzować usługi rekreacyjno-sportowe;	P	C	
PKZ(T.g)(6)9 ustalić sposoby świadczenia usług kulturalno-rozrywkowych;	P	C	
PKZ(T.g)(6)10 rozróżnić inne usługi świadczone na rzecz uczestników ruchu turystycznego;	P	B	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia)</p> <p>Jesteś pracownikiem biura turystycznego działającego na zlecenie. Pomóż klientowi sformułować zamówienie trzydniowej imprezy organizowanej w ramach turystyki motywacyjnej, krajoznawczej i kwalifikowanej. Impreza ma składać się z minimum sześciu usług turystycznych. Należy ją zorganizować w regionie Polski wyróżniającym się niezbędnymi walorami turystycznymi. W dokumencie, które mogłoby otrzymać Twoje biuro, uwzględnij wymienione warunki oraz charakter imprezy. Do wykonania zadania wykorzystaj mapy i przewodniki turystyczne.</p>			

1.2. Usługi turystyczne

Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne

Kształcenie powinno odbywać się w pracowni – turystyczno-geograficznej, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), mapy turystyczne, fizyczne i polityczne Polski, Europy i świata, atlasy geograficzne, zestaw przepisów prawa dotyczących działalności turystycznej, przewodniki, foldery oraz informatory turystyczne, katalogi biur podróży, rozkłady jazdy komunikacji: autobusowej, kolejowej, lotniczej, promowej.

Odpowiednie efekty kształcenia można uzyskać dzięki dostępowi do aktualnych źródeł informacji o usługach turystycznych.

Zaleca się udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.

Środki dydaktyczne

Czasopisma branżowe, publikacje naukowe, publikacje dotyczące usług świadczonych na rzecz uczestników ruchu turystycznego, mapy geograficzne, przewodniki turystyczne, katalogi, foldery turystyczne, komunikacyjne rozkłady jazdy, zasoby internetowe, materiały multimedialne; przeglądarka internetowa, tablica interaktywna.

Zalecane metody dydaktyczne

W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się metody aktywizujące /a w szczególności: ćwiczenia w dobieraniu usług do określonych życzeń klientów i charakteru imprezy, ćwiczenia w interpretowaniu ofert dotyczących usług turystycznych, wycieczka z obserwacją metod realizacji i charakteru usług turystycznych, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, ćwiczenia przedmiotowe, udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami podmiotów świadczących usługi turystyczne, obserwacja procesu świadczenia usług turystycznych, udział w targach turystycznych.

Formy organizacyjne

Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana / w pracowni i podczas wycieczki. Praca w grupach liczących do 15 osób.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Test wielokrotnego wyboru; ocena umiejętności analizowania i interpretacji materiałów źródłowych dotyczących usług turystycznych; ocena umiejętności identyfikowania różnych rodzajów usług turystycznych.

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

1.3. Rynek turystyczny			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
PKZ(T.g)(7)1 rozróżnić pojęcia: rynek turystyczny, elementy rynku turystycznego;	P	B	<ul style="list-style-type: none"> – Rynek turystyczny i jego elementy. – Produkt turystyczny i jego rodzaje. – Produkty turystyczne o najwyższym potencjale i wysokim poziomie jakości. – Przemysł turystyczny. – Analiza SWOT polskiej turystyki. – Biura podróży według ustawy o usługach turystycznych. – Internetowe biura podróży – Placówki informacji turystycznej. – Branża noclegowa. – Przewodnictwo turystyczne. – Pilotaż wycieczek. – Firmy transportowe. – Baza gastronomiczna. – Podmioty ubezpieczeniowe. – Podmioty udostępniające atrakcje turystyczne. – Zadania administracji centralnej i samorządowej na rzecz rozwoju turystyki. – Główne założenia strategii rozwoju turystyki w skali kraju i regionu. – Krajowe organizacje turystyczne według ich zadań statutowych. – Międzynarodowe organizacje działające na rzecz turystyki.
PKZ(T.g)(7)2 zidentyfikować elementy rynku turystycznego;	P	A	
PKZ(T.g)(5)1 określić pojęcie produktu turystycznego;	P	C	
PKZ(T.g)(5)2 rozróżnić rodzaje produktów turystycznych;	P	B	
PKZ(T.g)(5)3 wskazać przykłady produktów turystycznych;	P	B	
PKZ(T.g)(5)4 scharakteryzować wybrane produkty turystyczne;	P	C	
PKZ(T.g)(7)3 wyróżnić główne sektory przemysłu turystycznego;	P	B	
PKZ(T.g)(7)4 przeprowadzić analizę SWOT polskiej turystyki;	P	D	
PKZ(T.g)(2)1 zidentyfikować biura podróży zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;	P	B	
PKZ(T.g)(3)1 dokonać analizy zadań organizatorów turystyki;	P	D	
PKZ(T.g)(3)2 zidentyfikować zadania pośredników turystycznych;	P	B	
PKZ(T.g)(3)3 scharakteryzować rolę agentów turystycznych;	P	C	
PKZ(T.g)(2)2 dokonać charakterystyki zasad działania placówek informacji turystycznej;	P	C	
PKZ(T.g)(2)3 scharakteryzować funkcjonowanie branży noclegowej;	P	C	
PKZ(T.g)(2)4 rozróżnić podmioty działające na rzecz rozwoju przewodnictwa turystycznego i pilotażu;	P	B	
PKZ(T.g)(2)5 określić podmioty świadczące usługi transportowe;	P	C	
PKZ(T.g)(2)6 rozróżnić podmioty świadczące usługi gastronomiczne;	P	B	
PKZ(T.g)(2)7 rozróżnić podmioty gospodarcze świadczące inne usługi turystyczne;	P	B	
PDG(4)1 zidentyfikować strukturę zarządzania turystyką w Polsce;	P	A	
PDG(4)2 wskazać założenia polityki turystycznej w Polsce;	P	B	
PDG(4)3 scharakteryzować instytucje i podmioty działające na rzecz branży turystycznej;	P	C	

1.3. Rynek turystyczny			
PDG(4)4 scharakteryzować organizacje turystyczne;	P	C	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia) Przygotuj prezentację o produktach turystycznych charakteryzujących się wysokim poziomem jakości. W zadaniu uwzględnij wybraną miejscowość turystyczną Polski. Określ, jakie podmioty gospodarcze świadczą tam usługi na rzecz uczestników ruchu turystycznego. Do przygotowania charakterystyki należy wykorzystać aktualne źródła informacji turystycznej.</p>			
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne Kształcenie powinno odbywać się w pracowni turystyczno-geograficzną, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), pakiet programów biurowych, oprogramowanie do obsługi turystycznej, sprzęt biurowy, zestaw przepisów prawa dotyczących działalności turystycznej, przewodniki, foldery oraz informatory turystyczne, katalogi biur podróży, mapy turystyczne, fizyczne i polityczne Polski, Europy i świata, atlasy geograficzne . Zaleca się udział w spotkaniach z pracownikami podmiotów branży turystycznej i działających na rzecz rozwoju turystyki, w prelekcjach z podróżnikami, w targach turystycznych.</p> <p>Środki dydaktyczne Czasopisma branżowe, publikacje dotyczące produktów turystycznych, rynku turystycznego i zagospodarowania turystycznego oraz zarządzania turystyką, publikacje naukowe, zasoby internetowe, katalogi, foldery turystyczne, przewodniki turystyczne, materiały multimedialne; przeglądarka internetowa, tablica interaktywna.</p> <p>Zalecane metody dydaktyczne W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się metody aktywizujące a w szczególności ćwiczenia w interpretowaniu materiałów źródłowych, schematów, ćwiczenia w wykorzystaniu wiedzy o rynku i produkcie turystycznym, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych, wycieczka.</p> <p>Formy organizacyjne Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana / w pracowni lub podczas wycieczki. Praca w grupach liczących do 15 osób.</p> <p>Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia Test wielokrotnego wyboru; ocena umiejętności analizowania i interpretacji materiałów źródłowych; ocena umiejętności wyszukiwania informacji na temat rynku turystycznego i zagospodarowania turystycznego oraz zarządzania turystyką; ocena umiejętności identyfikowania produktów turystycznych.</p> <p>Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia; – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia; – indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. 			

2. Podstawy działalności gospodarczej w turystyce

- 2.1. Podstawy prawa w turystyce
- 2.2. Elementy ekonomii w turystyce

2.1 Podstawy prawa w turystyce

2.1 Podstawy prawa w turystyce			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
PDG(1)1 rozróżnić pojęcia z zakresu funkcjonowania gospodarki rynkowej;	P	B	<ul style="list-style-type: none"> – Mechanizm gospodarki rynkowej. – Działalność gospodarcza. – Podmioty gospodarcze w turystyce. – Biznesplan dla planowanej działalności. – Procedura uruchomienia biura podróży. – Dokumentacja dotycząca uruchomienia działalności turystycznej. – Struktura organizacyjna biura podróży. – Organizacja działalności biura podróży. – Bezpieczeństwo i higiena pracy w turystyce. – Ergonomia w biurze podróży. – Ochrona środowiska a turystyka. – Prawo pracy w turystyce. – Ochrona danych osobowych turystyce. – Prawo autorskie. – Podatki w działalności turystycznej. – Międzynarodowe przepisy dotyczące turystyki. – Przepisy branży turystycznej. – Umowy w turystyce. – Ochrona klienta. – Odpowiedzialność w obsłudze ruchu turystycznego. – Regulacje prawne dotyczące usług turystycznych. – Turystyka kwalifikowana. – Turystyka międzynarodowa. – Instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy w Polsce. – Instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony środowiska w Polsce. – Zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy w Polsce; – Zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony środowiska w Polsce;
PDG(1)2 zastosować pojęcia z zakresu funkcjonowania gospodarki rynkowej;	P	C	
PDG(3)1 scharakteryzować zasady podejmowania działalności gospodarczej;	P	C	
PDG(3)2 zidentyfikować podmioty gospodarcze działające w turystyce;	P	A	
PDG(3)3 określić rodzaje biur podróży;	P	C	
PDG(3)4 sporządzić biznesplan dla planowanej działalności turystycznej;	P	C	
PDG(3)5 zastosować procedurę uruchomienia biura podróży;	P	C	
PDG(7)1 sporządzić dokumenty niezbędne do uruchomienia działalności gospodarczej;	P	C	
PDG(3)6 opracować strukturę organizacyjną biura podróży;	P	C	
PDG(7)2 sporządzić dokumenty niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej;	P	C	
BHP(1)1 wyjaśnić pojęcia dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy;	P	B	
BHP(1)2 wyjaśnić pojęcia dotyczące ochrony przeciwpożarowej;	P	B	
BHP(1)3 wyjaśnić pojęcia dotyczące ochrony środowiska;	P	B	
BHP(1)4 wyjaśnić pojęcia dotyczące ergonomii;	P	B	
BHP(3)1 określić prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;	P	C	
BHP(3)2 określić prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;	P	C	
PDG(2)1 zidentyfikować przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych i prawa autorskiego;	P	B	
PDG(2)2 zastosować przepisy prawa pracy;	P	C	
PDG(2)3 zastosować przepisy o ochronie danych osobowych w działalności turystycznej;	P	C	
PDG(2)4 zastosować przepisy prawa autorskiego;	P	C	
PDG(2)5 zidentyfikować przepisy prawa podatkowego;	P	B	

2.1 Podstawy prawa w turystyce		
PDG(2)6 scharakteryzować system podatków w działalności turystycznej;	P	C
PDG(2)7 zastosować aktualne zasady opodatkowania imprez i usług turystycznych;	P	C
PKZ(T.g)(4)1 zastosować przepisy prawa międzynarodowego dotyczące działalności turystycznej;	P	C
PKZ(T.g)(4)2 zastosować regulacje prawa dotyczące branży turystycznej;	P	C
PKZ(T.g)(4)3 zinterpretować pojęcie umowy;	P	B
PKZ(T.g)(4)4 zidentyfikować elementy umowy;	P	B
PKZ(T.g)(4)5 zidentyfikować rodzaje umów z klientami i kontrahentami;	P	B
PKZ(T.g)(4)6 zastosować właściwy rodzaj umowy;	P	C
PKZ(T.g)(4)7 przestrzegać zasady ochrony klienta;	P	C
PKZ(T.g)(4)8 określić zakres odpowiedzialności w obsłudze ruchu turystycznego	P	C
PKZ(T.g)(4)9 zastosować przepisy prawa regulujące świadczenie usług turystycznych;	P	C
PKZ(T.g)(4)10 zastosować przepisy regulujące transport w turystyce;	P	C
PKZ(T.g)(4)11 zinterpretować przepisy prawne funkcjonujące w hotelarstwie;	P	B
PKZ(T.g)(4)12 zastosować przepisy dotyczące pilotażu i przewodnictwa turystycznego;	P	C
PKZ(T.g)(4)13 scharakteryzować prawne aspekty wybranych rodzajów turystyki w tym turystyki kwalifikowanej;	P	C
PKZ(T.g)(4)14 zastosować przepisy prawa regulujące turystykę międzynarodową;	P	C
BHP(2)1 wymienić instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy w Polsce;	P	A
BHP(2)2 wymienić instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony środowiska w Polsce;	P	A
BHP(2)3 scharakteryzować zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy w Polsce;	P	C
BHP(2)4 scharakteryzować zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony środowiska w Polsce;	P	C
KPS(8)1 określić odpowiedzialność za podejmowane działania;		
KPS(8)2 określić skutki odpowiedzialności za podejmowane działania;		

2.1 Podstawy prawa w turystyce			
KPS(3)1 rozpoznać rezultaty podejmowanych działań;			
KPS(3)2 dokonać analizy skutków podejmowanych działań;			
KPS(7)1 zidentyfikować przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej;			
KPS(7)2 zastosować przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej;			
OMZ(5)1 wprowadzić rozwiązania techniczne wpływające na poprawę warunków i jakość			
OMZ(5)2 wprowadzić rozwiązania organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość			
<p>Planowane zadania (ćwiczenia) Uruchomienie biura podróży W zespołach 3 osobowych opracujcie tabele, w którą wpiszeć czynności poprzedzające uruchomienie biura podróży działającego jako : organizator turystyki, pośrednik turystyczny, agent turystyczny. Omówcie na forum klasy występujące różnice w procesie uruchamiania działalności gospodarczej. Do wykonania zadania wykorzystajcie przepisy ustawy o usługach turystycznych.</p>			
<p>Warunki osiągania efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne Kształcenie powinno odbywać się w pracowni turystyczno-geograficznej, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), pakiet programów biurowych, oprogramowanie do obsługi turystycznej, sprzęt biurowy, zestaw przepisów prawa dotyczących działalności gospodarczej, zestaw przepisów prawa dotyczących działalności turystycznej, wzory dokumentów stosowanych w działalności turystycznej, w tym wzory umów cywilnoprawnych, wzory biznesplanów, schematy struktur organizacyjnych. Warunkiem osiągnięcia pozytywnych efektów kształcenia jest praca w grupach liczących do 15 osób. Odpowiednie efekty kształcenia można uzyskać dzięki dostępowi do aktualnych przepisów prawa, wzorów dokumentów, literatury branżowej.</p>			
<p>Środki dydaktyczne Podręczniki, akty prawne dotyczące działalności gospodarczej, działalności turystycznej, wzory umów oraz wzory dokumentów dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej, procedura obiegu dokumentów, tablica interaktywna.</p>			
<p>Zalecane metody dydaktyczne W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się metody aktywizujące a w szczególności: metodę projektów, ćwiczenia symulacyjne, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, ćwiczenia z tekstem, ćwiczenia w sporządzaniu dokumentów/.</p>			
<p>Formy organizacyjne Zalecane formy: praca indywidualna zróżnicowana. Praca w grupach liczących do 15 osób.</p>			
<p>Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia Test wielokrotnego wyboru, ocena umiejętności interpretacji przepisów prawnych, ocena umiejętności sporządzania dokumentów, ocena poprawności wykonywania ćwiczeń.</p>			
<p>Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające: – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;</p>			

2.1 Podstawy prawa w turystyce	
–	dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
–	indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii .

2.2 Elementy ekonomii w turystyce			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
PDG(1)1 rozróżnić pojęcia z zakresu funkcjonowania gospodarki rynkowej;	P	B	<ul style="list-style-type: none"> – Pojęcie gospodarki rynkowej. – Finanse przedsiębiorstwa turystycznego. – Majątek przedsiębiorstwa turystycznego. – Biznesplan w rozwoju przedsiębiorstwa turystycznego. – Pozyskiwanie środków finansowych. – Koszty działalności turystycznej. – Przychody działalności turystycznej. – Wynik finansowy przedsiębiorstwa. – Bilans przedsiębiorstwa. – Operacje gospodarcze i zasady ewidencji. – Formy rozliczeń w działalności turystycznej. – Dokumentacja związana z prowadzeniem działalności gospodarczej. – Dokumentacja finansowa. – Rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków jakości pracy. – Odpowiedzialność za podejmowane działania. – Skutki podejmowanych działań. – Tajemnica zawodowa.
PDG(1)2 zastosować pojęcia z zakresu funkcjonowania gospodarki rynkowej;	P	C	
PDG(11)1 wyjaśnić pojęcie i funkcje finansów przedsiębiorstwa turystycznego;	P	B	
PDG(11)2 rozróżnić składniki majątku przedsiębiorstwa turystycznego;	P	B	
PDG(11)3 sporządzić uproszczony biznesplan w związku z rozwojem przedsiębiorstwa turystycznego;	P	D	
PDG(11)4 określić sposoby pozyskiwania kapitałów;	P	C	
PDG(11)5 określić zasady pozyskiwania środków finansowych z funduszy unijnych;	P	C	
PDG(11)6 zidentyfikować składniki kosztów i przychodów w działalności turystycznej;	P	B	
PDG(11)7 wskazać możliwości optymalizowania kosztów prowadzonej działalności;	P	C	
PDG(11)8 dokonać analizy wpływu kosztów i przychodów na wynik finansowy przedsiębiorstwa turystycznego ;	P	D	
PDG(11)9 zinterpretować bilans przedsiębiorstwa turystycznego;	P	B	
PDG(11)10 rozróżnić operacje gospodarcze w działalności turystycznej;	P	B	
PDG(11)11 zastosować zasady ewidencji w działalności turystycznej;	P	C	
PDG(11)12 zastosować właściwe formy rozliczeń w działalności turystycznej;	P	C	
PDG(7)2 sporządzić dokumenty niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej ;	P	C	
OMZ(5)1 wprowadzić rozwiązania techniczne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;			
OMZ(5) wprowadzić rozwiązania organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;			
KPS(8)1 określić odpowiedzialność za podejmowane działania;			
KPS(8)2 określić skutki odpowiedzialności za podejmowane działania;			
KPS(3)1 rozpoznać rezultaty podejmowanych działań;			
KPS(3)2 dokonać analizy skutków podejmowanych działań;			
KPS(7)1 zidentyfikować przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej;			

2.2 Elementy ekonomii w turystyce			
KPS(7)2 zastosować przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej;			
<p>Planowane zadania (ćwiczenia): Biznesplan w rozwoju przedsiębiorstwa turystycznego. Sporządzić biznesplan dla przedsiębiorstwa turystycznego ubiegającego się o środki z funduszy unijnych. Materiały pomocnicze do wykonania zadania zawiera załącznik. Finansowanie zewnętrzne biur podróży. Uczniowie w zespołach dwuosobowych sporządzają tabelę zawierającą formy finansowania zewnętrznego oraz charakterystykę poszczególnych form. Po wypełnieniu tabeli zaprezentują swoje prace na forum klasy.</p>			
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne Kształcenie powinno odbywać się w sali z dostępem do sieci internetowej z wykorzystaniem specjalistycznych programów do prowadzenia rachunkowości oraz wystawiania dokumentów księgowych i finansowych oraz wyposażonej w zestaw przepisów prawa dotyczących działalności gospodarczej, zestaw przepisów prawa dotyczących działalności turystycznej, wzory dokumentów stosowanych w działalności turystycznej, wzory dokumentów księgowych i finansowych , aktualne przepisy dotyczące rachunkowości i finansów przedsiębiorstwa .</p> <p>Środki dydaktyczne Podręczniki, akty prawne dotyczące działalności gospodarczej, działalności turystycznej, finansów i rachunkowości, wzory dokumentów występujących w rachunkowości i księgowości, procedura obiegu dokumentów, wzory biznesplanów.</p> <p>Zalecane metody dydaktyczne W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się metody aktywizujące a w szczególności : metoda projektów, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, ćwiczenia z tekstem źródłowym, ćwiczenia w sporządzaniu dokumentów/.</p> <p>Formy organizacyjne Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana. Praca w grupach liczących do 15 osób.</p> <p>Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia Test wielokrotnego wyboru, ocena umiejętności interpretacji przepisów prawnych, ocena umiejętności sporządzania dokumentów, ocena poprawności wykonywania ćwiczeń.</p> <p>Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia; – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia/; – indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. 			

3. Marketing usług turystycznych

3.1. Działalność marketingowa przedsiębiorstwa

3.2. Produkt turystyczny

3.3. Instrumenty marketingu

3.1. Działalność marketingowa przedsiębiorstwa			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria Taksonomiczna	Materiał nauczania
PDG(10)1 zaplanować działania marketingowe prowadzonej działalności turystycznej;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Pojęcie i funkcje marketingu. – Marketing w strukturze organizacyjnej przedsiębiorstwa turystycznego. – Cele działalności przedsiębiorstwa turystycznego. – Budowa, zastosowanie i opracowanie uproszczonego biznes planu przedsiębiorstwa turystycznego. – Rola, pojęcie i przeprowadzenie analizy marketingowej SWOT. – Strategie marketingowe. – Badania marketingowe w przedsiębiorstwie turystycznym – pojęcie, istota, klasyfikacja, zasady przeprowadzania, wykorzystywanie. – Strategie marketingowe.
PDG(10)2 opracować uproszczony biznes plan;	P	C	
PDG(10)3 opracować analizę SWOT przedsiębiorstwa turystycznego;	P	C	
PDG(10)4 przeprowadzić działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej;	P	C	
PDG(10)4 wyróżnić strategie marketingowe;	P	B	
PKZ(T.g)(9)1 zaplanować i przeprowadzić badania marketingowe;	P	D	
PKZ(T.g)(9)2 wykorzystać wyniki badań w działalności marketingowej;	P	C	
PKZ(T.g)(9)3 opracować koncepcję działania biura turystycznego przy wykorzystaniu zasad marketingu;	P	C	
KPS(2)1 zaproponować sposoby realizacji zadań;			
KPS(2)2 zrealizować określone zadania;			
KPS(3)1 rozpoznać rezultaty podejmowanych działań;			
KPS(3)2 dokonać analizy skutków podejmowanych działań;			
KPS(4)1 dokonać analizy zmian zachodzących w otoczeniu;			
KPS(4)2 zrealizować nowe zadania;			
Planowane zadania (ćwiczenia)			
Na podstawie odbytych praktyk lub wizyty w dowolnym biurze turystycznym przeprowadź analizę marketingową SWOT przedsiębiorstwa turystycznego. Do analizy wykorzystaj materiały promocyjne biura np. ofertę imprez, stronę internetową.			
Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne			
Kształcenie powinno odbywać się w pracowni z dostępem do sieci internetowej. Część zajęć powinno się odbywać na targach turystycznych, w przedsiębiorstwach turystycznych. Zajęcia odbywają się w grupach maksimum 15-osobowych.			

<p>3.1. Działalność marketingowa przedsiębiorstwa</p> <p>Środki dydaktyczne Czasopisma branżowe, publikacje z danymi statystycznymi, zasoby internetowe, publikacje naukowe, katalogi, foldery turystyczne, przewodniki turystyczne, materiały multimedialne; przeglądarka internetowa, tablica interaktywna, materiały promocyjne przedsiębiorstw turystycznych, biznesplany przykładowych podmiotów działających w branży turystycznej.</p> <p>Zalecane metody dydaktyczne W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie metody aktywizujące: metodę projektów, wizyty na targach turystycznych, prezentacje multimedialne i audiowizualne, burza mózgów, dyskusja, gry dydaktyczne, ćwiczenia przedmiotowe, udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej.</p> <p>Formy organizacyjne Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana / w pracowni lub podczas zajęć poza szkołą. Praca w grupach liczących do 15 osób.</p> <p>Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia Test wielokrotnego wyboru; ocena umiejętności analizowania i interpretacji dokumentów przedsiębiorstw turystycznych pod kątem działalności marketingowej, ocena obserwacji pracy uczniów podczas wykonywanych ćwiczeń, ocena prezentacji opracowanych projektów; ocena umiejętności interpretacji materiałów źródłowych, ocena proponowanych rozwiązań marketingowych w zależności od rodzaju i specyfiki przedsiębiorstwa turystycznego.</p> <p>Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia; – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia; – indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.
--

3.2. Produkt turystyczny			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
PKZ(T.g)(5)1 określić pojęcie produktu turystycznego;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Pojęcie i kategorie produktu turystycznego. – Struktura produktu turystycznego. – Marka produktu turystycznego. – Pojęcie, cechy i rodzaje usług turystycznych. – Rodzaje i cechy imprez turystycznych. – Markowe produkty polskiej turystyki. – Najważniejsze wydarzenia turystyczne. – Krajowe i międzynarodowe targi turystyczne – Cykl życia produktu. – Nisza rynkowa w turystyce.
PKZ(T.g)(5)2 rozróżnić rodzaje produktów turystycznych;	P	B	
PKZ(T.g)(5)3 wskazać przykłady produktów turystycznych;	P	B	
PKZ(T.g)(5)4 scharakteryzować wybrane produkty turystyczne;	P	C	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia) Na podstawie wizyty na targach turystycznych dokonajcie prezentacji wybranego produktu turystycznego (np. imprezę turystyczną, muzeum) promowany w trakcie targów. Dokonajcie oceny analizowanego produktu w stosunku do podobnych produktów oferowanych przez konkurencję. Pracę proszę wykonać w zespołach 4-5-osobowych.</p>			
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne Kształcenie powinno odbywać się w pracowni obsługi turystycznej, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), pakiet programów biurowych, oprogramowanie do obsługi turystycznej, w tym stosowane w informacji turystycznej, czytnik kart płatniczych, sprzęt biurowy, przewodniki, informatory turystyczne i materiały promocyjne dotyczące atrakcji turystycznych, obiektów noclegowych, biur podróży oraz innych podmiotów działających w branży turystycznej, rozkłady jazdy komunikacji: autobusowej, kolejowej, lotniczej, promowej, mapy turystyczne Polski, Europy i świata, atlasy geograficzne. pracowni z dostępem do sieci internetowej – konieczność prowadzenia ćwiczeń przy komputerach z dostępem do sieci internetowej. Uzupełnieniem zajęć dydaktycznych powinny być wizyty na targach i giełdach turystycznych oraz w wybranych przedsiębiorstwach turystycznych. Zajęcia odbywają się w grupach maksimum 15-osobowych.</p>			
<p>Środki dydaktyczne Czasopisma branżowe, zasoby internetowe, publikacje naukowe, katalogi, foldery turystyczne, przewodniki turystyczne, materiały multimedialne; przeglądarka internetowa, tablica interaktywna, materiały promocyjne przedsiębiorstw turystycznych.</p>			
<p>Zalecane metody dydaktyczne W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie metody aktywizujące: metodę projektów, udział w targach i giełdach turystycznych, prezentacje multimedialne i audiowizualne, burza mózgów, dyskusja, gry dydaktyczne, ćwiczenia przedmiotowe, udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej.</p>			
<p>Formy organizacyjne Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana / w pracowni lub podczas zajęć na targach i w przedsiębiorstwach turystycznych. Praca w grupach liczących do 15 osób.</p>			
<p>Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia Test wielokrotnego wyboru; ocena umiejętności analizowania i interpretacji dokumentów przedsiębiorstw turystycznych pod kątem działalności marketingowej, ocena obserwacji pracy uczniów</p>			

3.2. Produkt turystyczny

podczas wykonywanych ćwiczeń, ocena prezentacji opracowanych projektów przez uczniów; ocena umiejętności interpretacji materiałów źródłowych, ocena proponowanych rozwiązań marketingowych.

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

3.3. Instrumenty marketingu			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria Taksonomiczna	Materiał nauczania
T. 14.2(7)1 rozróżnić i zastosować instrumenty marketingu w sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	B	<ul style="list-style-type: none"> – Cena jako element marketing – mix. – Metody kształtowania cen. – Dystrybucja imprez i usług turystycznych. – Instrumenty i środki promocji. – Znaczenie i środki reklamy w turystyce. – Personel w przedsiębiorstwie turystycznym.
T. 14.2(7)2 zastosować metody kształtowania cen;	P	C	
T. 14.2(7)3 określić możliwe rodzaje dystrybucji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T. 14.2(7)4 rozróżnić instrumenty promocji imprez i usług turystycznych;	P	B	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia) Zaproponuj kampanię reklamową imprezy turystycznej organizowanej przez touroperatora, a sprzedawaną przez kilka biur agencyjnych. Wskaż instrumenty marketingowe wykorzystane podczas kampanii. Uzasadnij ich wybór. Wykonane zadanie zaprezentuj na forum klasy.</p>			
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne Kształcenie powinno odbywać się w pracowni z dostępem do sieci internetowej – konieczność prowadzenia ćwiczeń przy komputerach z dostępem do sieci internetowej. Uzupełnieniem zajęć powinny być organizowane wizyty w różnych przedsiębiorstwach turystycznych. Zajęcia odbywają się w grupach maksimum 15-osobowych.</p>			
<p>Środki dydaktyczne Czasopisma branżowe, publikacje z danymi statystycznymi, zasoby internetowe, publikacje naukowe, katalogi, foldery, oferty i inne materiały promocyjne przedsiębiorstw turystycznych, przewodniki turystyczne, materiały multimedialne; przeglądarka internetowa, tablica interaktywna.</p>			
<p>Zalecane metody dydaktyczne W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie ,metody aktywizujące: metodę projektów, wizytę w przedsiębiorstwach turystycznych, prezentacje multimedialne i audiowizualne, burza mózgów, dyskusja, gry dydaktyczne, ćwiczenia przedmiotowe, udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej.</p>			
<p>Formy organizacyjne Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana / w pracowni lub podczas zajęć poza szkołą. Praca w grupach liczących do 15 osób.</p>			
<p>Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia Test wielokrotnego wyboru; ocena umiejętności analizowania i interpretacji dokumentów przedsiębiorstw turystycznych pod kątem działalności marketingowej, ocena obserwacji pracy uczniów podczas wykonywanych ćwiczeń, ocena prezentacji opracowanych projektów; ocena umiejętności interpretacji materiałów źródłowych, ocena proponowanych rozwiązań marketingowych w zakresie instrumentów marketingu.</p>			
<p>Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia; – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia; – indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. 			

4. Geografia turystyczna

- 4.1. Walory turystyczne Polski
- 4.2. Walory turystyczne Europy
- 4.3. Walory turystyczne wybranych krajów pozaeuropejskich
- 4.4. Atrakcyjność turystyczna Polski
- 4.5. Atrakcyjność turystyczna Europy
- 4.6. Atrakcyjność turystyczna wybranych krajów pozaeuropejskich

4.1. Walory turystyczne Polski			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
T.13.1(1)1 wyjaśnić podstawowe pojęcia z zakresu geografii turystycznej;	P	B	<ul style="list-style-type: none"> – Podstawowe pojęcia z zakresu geografii turystycznej. – Mapa źródłem wiedzy geograficznej i turystycznej. – Regiony turystyczne Polski. – Lista Światowego Dziedzictwa UNESCO – walory występujące w Polsce. – Wytyczenie trasy imprezy turystycznej na podstawie mapy. – Regiony i ośrodki turystyczne.
T.13.1(2)1 skorzystać z map geograficznych i innych źródeł informacji podczas programowania imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(1)2 scharakteryzować regiony turystyczne Polski pod kątem walorów naturalnych i antropogenicznych kraju;	P	C	
T.13.1(1)8 scharakteryzować występujące w Polsce walory o szczególnej wartości wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, listę <i>Pomnik historii</i> , Listę Rezerwatów Biosfery, listę konwencji ramsarskiej;	P	C	
T.13.1(1)3 wykorzystać wiedzę z zakresu geografii turystycznej Polski podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(2)2 posłużyć się mapami geograficznymi i innymi źródłami informacji podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(2)3 określić walory naturalne i antropogeniczne na podstawie map tematycznych;	P	C	
T.13.1(2)4 wskazać na mapie regiony i ośrodki turystyczne;	P	B	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia): Wytyczenie trasy imprezy turystycznej na podstawie mapy. W zespołach 3-4-osobowych wyznaczenie trasę przejścia podczas wycieczki tematycznej „Niezwykły barok”. Następnie obliczcie jej długość. Do wykonania zadania wykorzystajcie j przewodnik oraz plan miasta. Zaprezentujcie przed grupą informacje turystyczne na temat obiektów na trasie. Sudety i Dolny Śląsk. Otrzymałeś za zadanie przygotować dla wydziału promocji w urzędzie marszałkowskim prezentację walorów krajoznawczych, wypoczynkowych i specjalistycznych regionu dolnośląskiego. Podczas realizacji prac wykorzystaj przewodniki, mapy, katalogi, foldery turystyczne, zasoby internetowe i inne źródła informacji. Walory turystyczne regionu małopolskiego</p>			

<p>4.1. Walory turystyczne Polski</p> <p>Do biura podróży, specjalizującego się w turystyce kulinarnej, zgłosiła się grupa miłośników kuchni regionalnej. Zaproponuj dla nich trasę trzydniowej wycieczki tematycznej po regionie małopolskim. Na podstawie mapy oblicz rzeczywiste odległości na trasie.</p> <p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne</p> <p>Kształcenie powinno odbywać się w pracowni turystyczno-geograficznej, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), pakiet programów biurowych, oprogramowanie do obsługi turystycznej, sprzęt biurowy, zestaw przepisów prawa dotyczących działalności turystycznej, przewodniki, foldery oraz informatory turystyczne, katalogi biur podróży z ofertami i cennikami imprez, rozkłady jazdy komunikacji: autobusowej, kolejowej, lotniczej, promowej, wzory dokumentów stosowanych w działalności turystycznej, w tym wzory umów cywilnoprawnych, mapy turystyczne, fizyczne i polityczne Polski, Europy i świata, atlasy geograficzne. Warunkiem osiągnięcia pozytywnych efektów kształcenia jest praca w grupach liczących do 15 osób.</p> <p>Odpowiednie efekty kształcenia można uzyskać dzięki dostępowi do aktualnych map geograficznych i innych źródeł informacji o walorach turystycznych Polski (przewodniki turystyczne, katalogi, foldery turystyczne, czasopisma branżowe, publikacje naukowe, zasoby internetowe, materiały multimedialne).</p> <p>Zaleca się udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.</p> <p>Środki dydaktyczne</p> <p>Mapy geograficzne, atlasy geograficzne, przewodniki turystyczne, katalogi, foldery turystyczne, czasopisma branżowe, publikacje naukowe, materiały multimedialne, filmy dydaktyczne, programy komputerowe, przeglądarka internetowa, tablica interaktywna.</p> <p>Zalecane metody dydaktyczne</p> <p>W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie metodę aktywizującą – metodę projektów, wycieczkę, odgrywanie ról, ćwiczenia symulacyjne, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, ćwiczenia w orientowaniu mapy w terenie, czytanie i interpretacja mapy, ćwiczenia z mapą (np. w wyznaczaniu tras przebiegu imprez turystycznych, w obliczaniu odległości w rzeczywistości na podstawie map), ćwiczenia w sporządzaniu dokumentów (np. kilometrażu) oraz schematów (np. grafu, profilu hipsometrycznego), ćwiczenia w wykorzystaniu wiedzy o walorach przyrodniczych i kulturowych Polski podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych, udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.</p> <p>Formy organizacyjne</p> <p>Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana / w pracowni lub podczas wycieczki. Praca w grupach liczących do 15 osób.</p> <p>Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia</p> <p>Test wielokrotnego wyboru; ocena umiejętności analizowania i interpretacji mapy, orientowania mapy w terenie, wyznaczania na podstawie mapy tras przebiegu imprez turystycznych, obliczania odległości w rzeczywistości na podstawie map; ocena umiejętności interpretacji geograficznych i turystycznych materiałów źródłowych; ocena umiejętności identyfikowania walorów turystycznych w poszczególnych regionach i ośrodkach turystycznych; ocena umiejętności wykorzystania wiedzy o walorach przyrodniczych i kulturowych Polski podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych.</p> <p>Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia; – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia; – indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (mapy elektroniczne).
--

4.2. Walory turystyczne Europy			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
T.13.1(1)4 określić walory krajoznawcze, wypoczynkowe i specjalistyczne poszczególnych regionów turystycznych Europy;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Regiony turystyczne Europy. – Walory turystyczne poszczególnych krajów Europy. – Lista Światowego Dziedzictwa UNESCO – wybrane walory występujące w Europie. – Wytyczanie trasy imprezy turystycznej na podstawie mapy. – Regiony i ośrodki turystyczne Europy.
T.13.1(1)5 wykorzystać wiedzę o walorach turystycznych Europy podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(2)2 posłużyć się mapami geograficznymi i innymi źródłami informacji o walorach turystycznych podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(2)3 określić walory naturalne i antropogeniczne na podstawie map tematycznych;	P	C	
T.13.1(2)4 wskazać na mapie regiony i ośrodki turystyczne;	P	B	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia) Region alpejski Wskaż zależność między walorami turystycznymi regionu alpejskiego a rozwijającymi się tam rodzajami turystyki. Wykorzystaj mapy geograficzne i inne źródła informacji. Walory turystyczne Czech W grupach 2-osobowych przygotujcie wiadomości niezbędne do programowania imprezy turystycznej. Wytyczcie trasę objazdową po Czechach. Na mapie konturowej tego kraju zaznaczcie miejscowości, w których turysta może zwiedzić średniowieczne obiekty kulturowe. Wykonane zadanie zaprezentujcie na forum klasy.</p>			
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia, w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne Kształcenie powinno się odbywać w pracowni turystyczno-geograficznej, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), pakiet programów biurowych, oprogramowanie do obsługi turystycznej, sprzęt biurowy, zestaw przepisów prawa dotyczących działalności turystycznej, przewodniki, foldery oraz informatory turystyczne, katalogi biur podróży z ofertami i cennikami imprez, rozkłady jazdy komunikacji: autobusowej, kolejowej, lotniczej, promowej, wzory dokumentów stosowanych w działalności turystycznej, w tym wzory umów cywilnoprawnych, mapy turystyczne, fizyczne i polityczne Polski, Europy i świata, atlasy geograficzne; Warunkiem osiągnięcia pozytywnych efektów kształcenia jest praca w grupach liczących do 15 osób. Odpowiednie efekty kształcenia można uzyskać dzięki dostępowi do aktualnych map geograficznych i innych źródeł informacji o walorach turystycznych Europy (przewodniki turystyczne, katalogi, foldery turystyczne, czasopisma branżowe, publikacje naukowe, zasoby internetowe, materiały multimedialne). Zaleca się udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.</p>			
<p>Środki dydaktyczne Mapy geograficzne, atlasy geograficzne, przewodniki turystyczne, katalogi, foldery turystyczne, czasopisma branżowe, publikacje naukowe, materiały multimedialne, filmy dydaktyczne, programy komputerowe, przeglądarka internetowa, tablica interaktywna.</p>			
<p>Zalecane metody dydaktyczne W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie metody aktywizujące: metodę projektów, wycieczka, odgrywanie ról, ćwiczenia symulacyjne, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, ćwiczenia w identyfikowaniu walorów turystycznych w poszczególnych regionach i ośrodkach turystycznych, ćwiczenia w wykorzystaniu wiedzy o walorach przyrodniczych i kulturowych Europy podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych, dział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.</p>			
<p>Formy organizacyjne</p>			

4.2. Walory turystyczne Europy

Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana / w pracowni lub podczas wycieczki. Praca w grupach liczących do 15 osób.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Test wielokrotnego wyboru, ocena umiejętności interpretacji geograficznych i turystycznych materiałów źródłowych, ocena umiejętności identyfikowania walorów turystycznych w poszczególnych regionach i ośrodkach turystycznych, ocena umiejętności wykorzystania wiedzy o walorach przyrodniczych i kulturowych Europy podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych.

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

4.3. Walory turystyczne wybranych krajów pozaeuropejskich			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
T.13.1(1)6 scharakteryzować walory turystyczne wybranych krajów pozaeuropejskich;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Walory turystyczne krajów azjatyckich. – Walory sprzyjające rozwojowi turystyki w Afryce. – Walory turystyczne Ameryki Północnej. – Walory przyrodnicze i kulturowe Ameryki Południowej. – Walory turystyczne Australii i Oceanii. – Lista Światowego Dziedzictwa UNESCO – wybrane walory występujące w krajach pozaeuropejskich. – Wytyczanie trasy imprezy turystycznej na podstawie mapy. – Regiony i ośrodki turystyczne wybranych krajów pozaeuropejskich.
T.13.1(1)7 wykorzystać wiedzę o zróżnicowanych walorach wybranych krajów pozaeuropejskich podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(2)2 posłużyć się mapami geograficznymi i innymi źródłami informacji o walorach turystycznych podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(2)3 określić walory naturalne i antropogeniczne na podstawie map tematycznych;	P	C	
T.13.1(2)4 wskazać na mapie regiony i ośrodki turystyczne;	P	B	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia) Kraje kontynentu północnoamerykańskiego Otrzymałeś od klienta zlecenie na organizację dwutygodniowej imprezy trampingowej po kontynencie północnoamerykańskim. Wykorzystując mapy oraz przewodniki turystyczne przygotuj program imprezy. Zgodnie z życzeniem klienta, zwróć szczególną uwagę na walory przyrody nieożywionej. Efekt swojej pracy zaprezentuj przed grupą.</p>			
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne Kształcenie powinno odbywać się w pracowni turystyczno-geograficznej, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), pakiet programów biurowych, oprogramowanie do obsługi turystycznej, sprzęt biurowy, zestaw przepisów prawa dotyczących działalności turystycznej, przewodniki, foldery oraz informatory turystyczne, katalogi biur podróży z ofertami i cennikami imprez, rozkłady jazdy komunikacji: autobusowej, kolejowej, lotniczej, promowej, wzory dokumentów stosowanych w działalności turystycznej, w tym wzory umów cywilnoprawnych, mapy turystyczne, fizyczne i polityczne Polski, Europy i świata, atlasy geograficzne; Warunkiem osiągnięcia pozytywnych efektów kształcenia jest praca w grupach liczących do 15 osób. Odpowiednie efekty kształcenia można uzyskać dzięki dostępowi do aktualnych map geograficznych i innych źródeł informacji o walorach turystycznych wybranych krajów pozaeuropejskich (przewodniki turystyczne, katalogi, foldery turystyczne, czasopisma branżowe, publikacje naukowe, zasoby internetowe, materiały multimedialne). Zaleca się udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.</p>			
<p>Środki dydaktyczne Mapy geograficzne, atlasy geograficzne, przewodniki turystyczne, katalogi, foldery turystyczne, czasopisma branżowe, publikacje naukowe, materiały multimedialne, filmy dydaktyczne, programy komputerowe, przeglądarka internetowa, tablica interaktywna.</p>			
<p>Zalecane metody dydaktyczne W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie metody aktywizujące : metodę projektów, odgrywanie ról, ćwiczenia symulacyjne, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, ćwiczenia w identyfikowaniu walorów turystycznych w wybranych krajach pozaeuropejskich, ćwiczenia w wykorzystaniu wiedzy o walorach przyrodniczych i kulturowych wybranych krajów pozaeuropejskich podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych, udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.</p>			

4.2. Walory turystyczne Europy

Formy organizacyjne

Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana. Praca w grupach liczących do 15 osób.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Test wielokrotnego wyboru, ocena umiejętności interpretacji geograficznych i turystycznych materiałów źródłowych, ocena umiejętności identyfikowania walorów turystycznych w wybranych krajach pozaeuropejskich, ocena umiejętności wykorzystania wiedzy o walorach przyrodniczych i kulturowych wybranych krajów pozaeuropejskich podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych.

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

4.4. Atrakcyjność turystyczna Polski			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
T.14.1(3)1 scharakteryzować atrakcyjność turystyczną Polski;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Rodzaje walorów turystycznych. – Informacja turystyczna o walorach turystycznych Polski. – Zagospodarowanie turystyczne Polski. – Analiza dostępności komunikacyjnej Polski. – Atrakcyjność turystyczna Polski.
T.14.1(3)4 dokonać charakterystyki zagospodarowania turystycznego wybranych regionów;	P	C	
T.14.1(3)5 dokonać charakterystyki dostępności komunikacyjnej wybranych regionów turystycznych;	P	C	
T.14.1(4)1 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej w celu pozyskania informacji o atrakcyjności turystycznej;	P	C	
T.14.1(4)2 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej przy utworzeniu i zaktualizowaniu bazy danych informacji turystycznej;	P	C	
T.14.1(4)3 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej przy udzielaniu informacji turystycznej oraz opracowaniu materiałów promocyjnych;	P	C	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia) Rodzaje walorów turystycznych. Na konturowej mapie Polski odszukaj walory turystyczne. Wpisując do tabeli ich nazwy, przyporządkuj je prawidłowo do poszczególnych rodzajów: obiekty działalności gospodarczej i techniki, muzea specjalistyczne, skanseny, ośrodki twórczości ludowej, muzea biograficzne. Informacje na temat omawianych walorów zaprezentuj grupie.</p> <p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne Kształcenie powinno odbywać się w pracowni turystyczno-geograficznej, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), pakiet programów biurowych, oprogramowanie do obsługi turystycznej, sprzęt biurowy, zestaw przepisów prawa dotyczących działalności turystycznej, przewodniki, foldery oraz informatory turystyczne, katalogi biur podróży z ofertami i cennikami imprez, rozkłady jazdy komunikacji: autobusowej, kolejowej, lotniczej, promowej, wzory dokumentów stosowanych w działalności turystycznej, w tym wzory umów cywilnoprawnych, mapy turystyczne, fizyczne i polityczne Polski, Europy i świata, atlasy geograficzne; Warunkiem osiągnięcia pozytywnych efektów kształcenia jest praca w grupach liczących do 15 osób. Odpowiednie efekty kształcenia można uzyskać dzięki dostępowi do aktualnych map geograficznych i innych źródeł informacji o atrakcyjności turystycznej Polski (przewodniki turystyczne, katalogi, foldery turystyczne, czasopisma branżowe, publikacje naukowe, zasoby internetowe, materiały multimedialne, informatory dotyczące zagospodarowania turystycznego Polski, rozkłady przewoźników, materiały dotyczące sieci tras komunikacyjnych Polski, elektroniczne mapy Polski). Zaleca się udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.</p> <p>Środki dydaktyczne Mapy geograficzne, atlasy geograficzne, przewodniki turystyczne, katalogi, foldery turystyczne, czasopisma branżowe, publikacje naukowe, materiały multimedialne, filmy dydaktyczne, programy komputerowe, informatory dotyczące zagospodarowania turystycznego Polski, rozkłady przewoźników, materiały dotyczące sieci tras komunikacyjnych Polski, elektroniczne mapy Polski, przeglądarka internetowa, tablica interaktywna.</p> <p>Zalecane metody dydaktyczne</p>			

4.4. Atrakcyjność turystyczna Polski

W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie metody aktywizujące: metodę projektów, wycieczka, odgrywanie ról, ćwiczenia symulacyjne, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, ćwiczenia w identyfikowaniu atrakcyjności turystycznej poszczególnych regionów i ośrodków turystycznych Polski, ćwiczenia w wykorzystaniu wiedzy o walorach, zagospodarowaniu turystycznym, dostępności komunikacyjnej Polski podczas udzielania informacji o atrakcyjności turystycznej kraju, udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.

Formy organizacyjne

Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana / w pracowni lub podczas wycieczki.

Praca w grupach liczących do 15 osób.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Test wielokrotnego wyboru, ocena umiejętności interpretacji geograficznych i turystycznych materiałów źródłowych, ocena umiejętności identyfikowania atrakcyjności turystycznej poszczególnych regionów i ośrodków turystycznych Polski, ocena umiejętności wykorzystania wiedzy o walorach, zagospodarowaniu turystycznym, dostępności komunikacyjnej Polski podczas udzielania informacji o atrakcyjności turystycznej kraju.

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

4.5. Atrakcyjność turystyczna Europy			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
T.14.1(3)2 scharakteryzować atrakcyjność turystyczną krajów europejskich;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Wykorzystanie informacji o walorach turystycznych Europy podczas udzielania informacji turystycznej. – Zagospodarowanie turystyczne regionów turystycznych Europy. – Analiza dostępności komunikacyjnej Europy. – Atrakcyjność turystyczna Europy.
T.14.1(3)4 dokonać charakterystyki zagospodarowania turystycznego wybranych regionów;	P	C	
T.14.1(3)5 dokonać charakterystyki dostępności komunikacyjnej wybranych regionów turystycznych;	P	C	
T.14.1(4)1 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej w celu pozyskania informacji o atrakcyjności turystycznej;	P	C	
T.14.1(4)2 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej przy utworzeniu i zaktualizowaniu bazy danych informacji turystycznej;	P	C	
T.14.1(4)3 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej przy udzielaniu informacji turystycznej oraz opracowaniu materiałów promocyjnych;	P	C	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia) Atrakcyjność turystyczna krajów śródziemnomorskich Pracując w czteroosobowych grupach wybierzcie trzy rodzaje turystyki, które mają sprzyjające warunki rozwoju we Włoszech. Przygotujcie na ten temat prezentację multimedialną z uzasadnieniem swojego wyboru. Zaproponujcie ramowy program kilkudniowej imprezy turystycznej w ramach wybranego rodzaju turystyki popularnej we Włoszech.</p>			
<p>Warunki osiągania efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne Kształcenie powinno odbywać się w pracowni turystyczno-geograficznej, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), pakiet programów biurowych, oprogramowanie do obsługi turystycznej, sprzęt biurowy, zestaw przepisów prawa dotyczących działalności turystycznej, przewodniki, foldery oraz informatory turystyczne, katalogi biur podróży z ofertami i cennikami imprez, rozkłady jazdy komunikacji: autobusowej, kolejowej, lotniczej, promowej, wzory dokumentów stosowanych w działalności turystycznej, w tym wzory umów cywilnoprawnych, mapy turystyczne, fizyczne i polityczne Polski, Europy i świata, atlasy geograficzne; Warunkiem osiągnięcia pozytywnych efektów kształcenia jest praca w grupach liczących do 15 osób. Odpowiednie efekty kształcenia można uzyskać dzięki dostępowi do aktualnych map geograficznych i innych źródeł informacji o atrakcyjności turystycznej Europy (przewodniki turystyczne, katalogi, foldery turystyczne, czasopisma branżowe, publikacje naukowe, zasoby internetowe, materiały multimedialne, informatory dotyczące zagospodarowania turystycznego Europy, rozkłady przewoźników, materiały dotyczące sieci tras komunikacyjnych Europy, elektroniczne mapy Europy). Zaleca się udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.</p>			
<p>Środki dydaktyczne Mapy geograficzne, atlasy geograficzne, przewodniki turystyczne, katalogi, foldery turystyczne, czasopisma branżowe, publikacje naukowe, materiały multimedialne, filmy dydaktyczne, programy komputerowe, informatory dotyczące zagospodarowania turystycznego Europy, rozkłady przewoźników, materiały dotyczące sieci tras komunikacyjnych Europy, elektroniczne mapy Europy, przeglądarka internetowa, tablica interaktywna.</p>			
<p>Zalecane metody dydaktyczne</p>			

4.5. Atrakcyjność turystyczna Europy

W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie metody aktywizujące : metodę projektów, wycieczki, odgrywanie ról, ćwiczenia symulacyjne, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, ćwiczenia w identyfikowaniu atrakcyjności turystycznej poszczególnych regionów i ośrodków turystycznych Europy, ćwiczenia w wykorzystaniu wiedzy o walorach, zagospodarowaniu turystycznym, dostępności komunikacyjnej Europy podczas udzielania informacji o atrakcyjności turystycznej, udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.

Formy organizacyjne

Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana / w pracowni lub podczas wycieczki.

Praca w grupach liczących do 15 osób.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Test wielokrotnego wyboru, ocena umiejętności interpretacji geograficznych i turystycznych materiałów źródłowych, ocena umiejętności identyfikowania atrakcyjności turystycznej poszczególnych regionów i ośrodków turystycznych Europy, ocena umiejętności wykorzystania wiedzy o walorach, zagospodarowaniu turystycznym, dostępności komunikacyjnej Europy podczas udzielania informacji o atrakcyjności turystycznej.

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

4.6. Atrakcyjność turystyczna wybranych krajów pozaeuropejskich			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
T.14.1(3)3 scharakteryzować atrakcyjność turystyczną wybranych państw pozaeuropejskich;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Wykorzystanie informacji o walorach turystycznych Europy podczas udzielania informacji turystycznej. – Zagospodarowanie turystyczne regionów turystycznych wybranych krajów pozaeuropejskich. – Analiza dostępności komunikacyjnej wybranych krajów pozaeuropejskich. – Atrakcyjność turystyczna wybranych krajów pozaeuropejskich.
T.14.1(3)4 dokonać charakterystyki zagospodarowanie turystycznego wybranych regionów;	P	C	
T.14.1(3)5 dokonać charakterystyki dostępności komunikacyjnej wybranych regionów turystycznych;	P	C	
T.14.1(4)1 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej w celu pozyskania informacji o atrakcyjności turystycznej;	P	C	
T.14.1(4)2 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej przy utworzeniu i zaktualizowaniu bazy danych informacji turystycznej;	P	C	
T.14.1(4)3 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej przy udzielaniu informacji turystycznej oraz opracowaniu materiałów promocyjnych;	P	C	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia) Atrakcyjność turystyczna wybranych krajów pozaeuropejskich Klient Twojego biura zainteresowany jest uzyskaniem informacji turystycznej na temat Tunezji. Wykorzystując dostępne źródła przygotuj charakterystykę atrakcyjności turystycznej tego kraju. Do rozmowy z klientem przygotuj niezbędne materiały informacyjne i promocyjne. Wykonane zadanie zaprezentuj na forum klasy.</p>			
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne Kształcenie powinno odbywać się w pracowni turystyczno-geograficznej, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), pakiet programów biurowych, oprogramowanie do obsługi turystycznej, sprzęt biurowy, zestaw przepisów prawa dotyczących działalności turystycznej, przewodniki, foldery oraz informatory turystyczne, katalogi biur podróży z ofertami i cennikami imprez, rozkłady jazdy komunikacji: autobusowej, kolejowej, lotniczej, promowej, wzory dokumentów stosowanych w działalności turystycznej, w tym wzory umów cywilnoprawnych, mapy turystyczne, fizyczne i polityczne Polski, Europy i świata, atlasy geograficzne. Warunkiem osiągnięcia pozytywnych efektów kształcenia jest praca w grupach liczących do 15 osób. Odpowiednie efekty kształcenia można uzyskać dzięki dostępowi do aktualnych map geograficznych i innych źródeł informacji o atrakcyjności turystycznej wybranych krajów pozaeuropejskich (przewodniki turystyczne, katalogi, foldery turystyczne, czasopisma branżowe, publikacje naukowe, zasoby internetowe, materiały multimedialne, informatory dotyczące zagospodarowania turystycznego wybranych krajów pozaeuropejskich, rozkłady przewoźników, materiały dotyczące sieci tras komunikacyjnych wybranych krajów pozaeuropejskich, elektroniczne mapy wybranych krajów pozaeuropejskich). Zaleca się udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.</p>			
<p>Środki dydaktyczne Mapy geograficzne, atlasy geograficzne, przewodniki turystyczne, katalogi, foldery turystyczne, czasopisma branżowe, publikacje naukowe, materiały multimedialne, filmy dydaktyczne, programy komputerowe, informatory dotyczące zagospodarowania turystycznego wybranych krajów pozaeuropejskich, rozkłady przewoźników, materiały dotyczące sieci tras komunikacyjnych wybranych krajów pozaeuropejskich, elektroniczne mapy wybranych krajów pozaeuropejskich, przeglądarka internetowa, tablica interaktywna.</p>			

4.6. Atrakcyjność turystyczna wybranych krajów pozaeuropejskich

Zalecane metody dydaktyczne

W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie metody aktywizujące: metoda projektów, odgrywanie ról, ćwiczenia symulacyjne, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, ćwiczenia w identyfikowaniu atrakcyjności turystycznej wybranych krajów pozaeuropejskich, ćwiczenia w wykorzystaniu wiedzy o walorach, zagospodarowaniu turystycznym, dostępności komunikacyjnej wybranych krajów pozaeuropejskich podczas udzielania informacji o atrakcyjności turystycznej, udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej, z podróżnikami, w targach turystycznych.

Formy organizacyjne

Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana. Praca w grupach liczących do 15 osób.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Test wielokrotnego wyboru, ocena umiejętności interpretacji geograficznych i turystycznych materiałów źródłowych, ocena umiejętności identyfikowania atrakcyjności turystycznej wybranych krajów pozaeuropejskich, ocena umiejętności wykorzystania wiedzy o walorach, zagospodarowaniu turystycznym, dostępności komunikacyjnej wybranych krajów pozaeuropejskich podczas udzielania informacji o atrakcyjności turystycznej.

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

5. Organizacja imprez i usług turystycznych

5.1. Planowanie i kalkulacja imprez i usług turystycznych

5.2. Pilotaż, przewodnictwo turystyczne i obsługa klientów

5.3. Rozliczanie imprez i usług turystycznych

5.1. Planowanie i kalkulacja imprez i usług turystycznych			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
PDG(5)1 dokonać analizy i oceny działań ekonomicznych przedsiębiorstwa turystycznego;	P	D	<ul style="list-style-type: none"> – Działalność ekonomiczna, organizacyjna i marketingowa przedsiębiorstwa turystycznego. – Podmioty branży turystycznej. – Organizacja imprez turystycznych. – Bezpieczeństwo w obsłudze turystycznej. – Przepisy prawne w zakresie bezpieczeństwa w turystyce. – Czas pracy i jazdy kierowcy. – Zagrożenia w środowisku pracy. – Czynniki szkodliwe, ich wpływ i następstwa. – Zagrożenia człowieka podczas świadczenia usług turystycznych. – Wymagania w zakresie ergonomii. – Przepisy BHP, PPOŻ. i ochrony środowiska. – Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej. – Postępowanie w przypadku wystąpienia wypadku. – Udzielanie pierwszej pomocy. – Potrzeby turystyczne klientów. – Pojęcie, rodzaje usług turystycznych. – Imprezy turystyczne i ich podział. – Programowania imprez turystycznych. – Programowanie konferencji, kongresów, giełd i targów turystycznych. – Rodzaje kosztów. – Tabele kursów walut. – Kalkulowanie imprez turystycznych. – Koszty stałe i zmienne, bezpośrednie i pośrednie.
PDG(5)2 dokonać analizy i oceny działań organizacyjnych przedsiębiorstwa turystycznego;	P	D	
PDG(5)3 dokonać analizy i oceny działań marketingowych przedsiębiorstwa turystycznego;	P	D	
PDG(6)1 dokonać wyboru kontrahentów z branży turystycznej i podjąć z nimi współpracę;	P	C	
PDG(6)2 współpracować z przedsiębiorstwami i podmiotami turystycznymi w zakresie zorganizowania imprez i usług turystycznych;	P	C	
BHP(4)1 przewidzieć zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska podczas przygotowania imprezy turystycznej;	P	D	
BHP(4)2 przewidzieć zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska podczas realizacji imprezy turystycznej;	P	D	
BHP(5)1 wyróżnić zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy;	P	B	
BHP(5)2 wyjaśnić postępowanie w przypadku wystąpienia czynników szkodliwych w środowisku pracy;	P	C	
BHP(6)1 określić skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka w miejscu pracy;	P	C	
BHP(6)2 określić skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka podczas świadczenia usługi turystycznej;	P	C	
BHP(7)1 zorganizować stanowisko w miejscu pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	P	C	
BHP(7)2 zorganizować stanowisko pracownika obsługi turystycznej zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	P	C	

5.1. Planowanie i kalkulacja imprez i usług turystycznych			
BHP(8)1 zastosować środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Rodzaje marży. – Podatek VAT i jego wysokość. – Podatek naliczony i należny. – Czynniki wpływające na cenę imprezy turystycznej. – Dokumentacja imprezy turystycznej. – Teczka imprezy. – Negocjacje w turystyce. – Zamówienia usług turystycznych. – Ubezpieczenia turystyczne. – Ogólne warunki ubezpieczeń. – Taryfy ubezpieczeniowe. – Zamówienia usług turystycznych i potwierdzenia rezerwacji. – Umowy między kontrahentami dotyczące rezerwacji usług turystycznych.
BHP(8)2 zastosować środki ochrony zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;	P	C	
BHP(9)1 zastosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej;	P	C	
BHP(9)2 zastosować zasady ochrony środowiska;	P	C	
BHP(10)1 udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy;	P	D	
BHP(10)2 udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym w stanach zagrożenia zdrowia i życia;	P	D	
T.13.1(3)1 rozpoznać potrzeby turystyczne klientów;	P	B	
T.13.1(3)2 dobrać usługi turystyczne do potrzeb klientów;	P	C	
T.13.1(4)1 rozróżnić rodzaje imprez turystycznych;	P	B	
T.13.1(4)2 określić zasady programowania imprez turystycznych;	P	C	
T.13.1(4)3 opracować program imprez turystycznych);	P	C	
T.13.1(5)1 rozróżnić imprezy turystyczne takie jak: konferencje, kongresy, targi i giełdy turystyczne;	P	B	
T.13.1(5)2 zastosować zasady programowania imprez turystyki konferencyjnej i biznesowej;	P	C	
T.13.1(6)1 dokonać podziału kosztów na stałe i zmienne;	P	B	
T.13.1(6)2 posłużyć się tabelami kursów walut przy kalkulowaniu kosztów usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(6)3 dokonać kalkulacji kosztów usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(7)1 obliczyć sumę kosztów bezpośrednich imprezy turystycznej;	P	C	
T.13.1(7)2 obliczyć marżę od imprezy turystycznej;	P	C	
T.13.1(7)3 obliczyć podatek VAT od marży;	P	C	
T.13.1(7)4 obliczyć koszty imprez turystycznych dla grupy;	P	C	
T.13.1(7)5 obliczyć koszty imprez turystycznych dla klientów indywidualnych;	P	C	
T.13.1(8)1 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od potrzeb i wymagań klientów;	P	C	
T.13.1(8)2 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od zmieniających się czynników;	P	C	
T.13.1(8)3 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od	P	C	

5.1. Planowanie i kalkulacja imprez i usług turystycznych		
zmieniającej się liczby uczestników;		
T.13.1(9)1 sporządzić dokumentację dotyczącą kalkulacji imprez turystycznych;	P	C
T.13.1(9)2 sporządzić dokumentację dotyczącą kalkulacji usług turystycznych;	P	C
T.13.2(1)1 dokonać wyboru ofert usługodawców zgodnie z zamówieniem lub programem turystycznym ;	P	C
T.13.2(1)2 zawrzeć umowy o współpracę z usługodawcami ;	P	C
T.13.2(2)1 obliczyć składkę ubezpieczeniową w zależności od wariantu i zakresu ubezpieczenia oraz liczby uczestników;	P	C
T.13.2(2)2 sporządzić wniosek i polisę ubezpieczeniową lub zawrzeć stosowne ubezpieczenie;	P	C
T.13.2(2)3postużyć się taryfami ubezpieczeniowymi;	P	C
T.13.2(3)1 rozróżnić rodzaje zamówień usług turystycznych;	P	B
T.13.2(3)2; sporządzić zamówienie usługi turystycznej;	P	C
T.13.2(3)3 określić skutki niewykonania lub nieprawidłowego wykonania zamówienia usług turystycznych ;	P	C
KPS(1)1 określić zasady kultury i etyki;		
KPS(1)2 zastosować zasady kultury i etyki;		
KPS(2)1 zaproponować sposoby realizacji zadań;		
KPS(2)2 zrealizować określone zadania;		
KPS(3)1 rozpoznać rezultaty podejmowanych działań;		
KPS(3)2 dokonać analizy skutków podejmowanych działań;		
KPS(4)1 dokonać analizy zmian zachodzących w otoczeniu;		
KPS(4)2 zrealizować nowe zadania;		
KPS(5)1 rozpoznać zagrożenia stresem;		
KPS(5)2 zastosować sposoby radzenia sobie ze stresem;		
KPS(6)1 dokonać aktualizacji wiedzy;		
KPS(6)2 doskonalić umiejętności zawodowe;		
KPS(9)1 określić zasady negocjacji;		
KPS(9)2 zastosować zasady negocjacji;		
KPS(10)1 określić zasady współpracy w zespole;		
KPS(10)2 zastosować zasady współpracy w zespole;		
OMZ(1)1 dokonać analizy przydzielonych zadań;		
OMZ(1)2 opracować plan pracy zespołu;		

5.1. Planowanie i kalkulacja imprez i usług turystycznych			
OMZ(2)1 rozpoznać kompetencje i umiejętności osób w zespole;			
OMZ(2)2 przydzielić zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu;			
OMZ(3)1 zorganizować realizację przydzielonych zadań;			
OMZ(3)2 kontrolować realizację zadań;			
OMZ(4)1 określić kryteria oceny jakości wykonywanych zadań;			
OMZ(4)2 zastosować kryteria oceny jakości wykonanych zadań;			
OMZ(5)1 wprowadzić rozwiązania techniczne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;			
OMZ(5)2 wprowadzić rozwiązania organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;			
OMZ(6)1 określić zasady komunikacji ze współpracownikami;			
OMZ(6)2 zastosować zasady komunikacji ze współpracownikami;			
Planowane zadania (ćwiczenia)			
Opracuj program i kalkulację 4-dniowej wycieczki dla młodzieży Szlakiem Papieskim po Małopolsce. Wyjazd i powrót grupy 38 uczniów z dwoma opiekunami z/do Łodzi. Wykorzystaj zamieszczone w załączniku mapy, informacje o obiektach na trasie oraz cennik biletów wstępu.			
Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne			
Kształcenie powinno odbywać się w pracowni obsługi turystycznej, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), pakiet programów biurowych, oprogramowanie do obsługi turystycznej, w tym stosowane w informacji turystycznej, czytnik kart płatniczych, sprzęt biurowy, przewodniki, informatory turystyczne i materiały promocyjne dotyczące atrakcji turystycznych, obiektów noclegowych, biur podróży oraz innych podmiotów działających w branży turystycznej, rozkłady jazdy komunikacji: autobusowej, kolejowej, lotniczej, promowej, mapy turystyczne Polski, Europy i świata, atlasy geograficzne. Istnieje konieczność realizowania części zajęć w terenie podczas wycieczek szkoleniowych. Wszystkie zajęcia odbywają się w grupach liczących do 15 osób. Odpowiednie efekty kształcenia można uzyskać dzięki dostępowi do aktualnych wzorów dokumentacji usług imprez turystycznych (etap planowania i realizacji), przewodników, map, katalogów.			
Środki dydaktyczne			
Teksty źródłowe, dokumenty imprezy turystycznej, atlasy samochodowe i turystyczne, przewodniki, mapy, plany miast, katalogi, komunikacyjne rozkłady jazdy, tablica interaktywna.			
Zalecane metody dydaktyczne			
W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie wycieczki szkoleniowej, metody aktywizujące: metoda projektów, odgrywanie ról, ćwiczenia symulacyjne, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, ćwiczenia w sporządzaniu dokumentów.			
Formy organizacyjne			
Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana / w pracowni i podczas wycieczki. Praca w grupach liczących do 15 osób.			
Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia			
Ocena umiejętności wyboru i interpretacji materiałów źródłowych; ocena umiejętności programowania i kalkulowania imprez i usług turystycznych; ocena analizy działalności przedsiębiorstwa turystycznego.			

5.1. Planowanie i kalkulacja imprez i usług turystycznych

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (systemy rezerwacyjne).

5.2. Pilotaż, przewodnictwo turystyczne i obsługa klientów			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria Taksonomiczna	Materiał nauczania
T.13.3(1)1 scharakteryzować przepisy prawa dotyczące przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu wycieczek;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Pilotaż wycieczek. – Przewodnictwo turystyczne. – Zasady żywienia turystów. – Jadłospisy. – Organizacja i animacja czasu wolnego. – Obsługa imprez turystycznych. – Czarter i allotment. – Współpraca z obiektami noclegowymi, firmami transportowymi, pilotami wycieczek, przewodnikami turystycznymi i pozostałymi usługodawcami. – Obsługa konferencji, kongresów, targów i giełd turystycznych. – Obsługa klienta podczas przygotowania i realizacji imprezy i usługi turystycznej. – Dokumentacja imprez turystycznych.
T.13.3(1)2 wykonać czynności z zakresu przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu podczas realizacji imprez i usług;	P	C	
T.13.3(1)3 wyjaśnić postępowanie pilota w sytuacjach nadzwyczajnych;	P	C	
T.13.3(2)1 zastosować zasady żywienia uczestników ruchu turystycznego;	P	C	
T.13.3(2)2 sporządzić jadłospisy dla uczestników ruchu turystycznego;	P	C	
T.13.3(3)1 zaplanować czas wolny klientów;	P	C	
T.13.3(3)2 przeprowadzić zajęcia z zakresu animacji czasu wolnego;	P	C	
T.13.3(4)1 określić potrzeby i oczekiwania grup turystycznych;	P	C	
T.13.3(4)2 obsłużyć imprezy turystyczne dla zróżnicowanych grup turystycznych;	P	C	
T.13.3(5)1 rozróżnić charter od allotmentu;	P	B	
T.13.3(5)2 wyjaśnić zasady współpracy z obiektami hotelarskimi;	P	C	
T.13.3(5)3 wyjaśnić zasady współpracy z firmami transportowymi;	P	C	
T.13.3(5)4 wyjaśnić zasady współpracy z pilotami wycieczek i przewodnikami turystycznymi;	P	C	
T.13.3(5)5 wyjaśnić zasady współpracy z pozostałymi usługodawcami;	P	C	
T.13.3(6)1 obsłużyć konferencje;	P	C	
T.13.3(6)2 obsłużyć kongresy;	P	C	
T.13.3(6)3 obsłużyć targi turystyczne;	P	C	
T.13.3(6)4 obsłużyć giełdy turystyczne;	P	C	
T.13.3(7)1 scharakteryzować zasady obsługi klienta;	P	C	
T.13.3(7)2 zastosować zasady obsługi klienta;	P	C	
T.13.3(8)1 sporządzić dokumentację dotyczącą realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.3(8)2 prowadzić dokumentację dotyczącą realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
Planowane zadania (ćwiczenia)			
Na wyznaczonym przez nauczyciela odcinku trasy pełnij obowiązki pilota wycieczki, oprowadź po wybranej atrakcji turystycznej. W trakcie przygotowywania się do trasy skorzystaj z przewodników, map, planów miast i zasobów internetowych.			

5.1. Planowanie i kalkulacja imprez i usług turystycznych
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne</p> <p>Kształcenie powinno się odbywać w terenie podczas wycieczek szkoleniowych. Zaleca się organizację jednej 3-dniowej wycieczki szkoleniowej w roku oraz kilka wycieczek i zajęć jednodniowych. Dodatkowo kształcenie powinno się odbywać w pracowni – konieczność prowadzenia ćwiczeń przy komputerach z dostępem do sieci internetowej w grupach maksymalnie 15-osobowych. Nauczyciel powinien posiadać uprawnienia pilota wycieczek lub przewodnika turystycznego.</p> <p>Środki dydaktyczne</p> <p>Czasopisma branżowe, zasoby internetowe, publikacje naukowe, katalogi, foldery turystyczne, przewodniki turystyczne, atlasy samochodowe i turystyczne, mapy, plany miast, komunikacyjne rozkłady jazdy, wzory dokumentów stosowane w organizacji imprez i usług turystycznych, tablica interaktywna.</p> <p>Zalecane metody dydaktyczne</p> <p>W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie wycieczki szkoleniowe, zajęcia terenowe, metodę projektów dyskusję, ćwiczenia przedmiotowe.</p> <p>Formy organizacyjne</p> <p>Zróżnicowane formy: praca indywidualna lub grupowa / podczas wycieczki i w pracowni. Praca w grupach liczących do 15 osób.</p> <p>Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia</p> <p>Ocena na podstawie obserwacji podczas wykonywania obowiązków pilota wycieczek, przewodnika turystycznego; test wielokrotnego wyboru, ocena umiejętności korzystania z różnych źródeł.</p> <p>Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia; – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia; – indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

5.3. Rozliczanie imprez i usług turystycznych			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
T.14.2(2)1 rozróżnić formy sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	B	<ul style="list-style-type: none"> – System sprzedaży imprez i usług turystycznych. – Umowy prowizyjne i agencyjne. – Formy płatności przy sprzedaży imprez i usług turystycznych. – Zasady rozliczenia imprez i usług turystycznych. – Rodzaje kosztów. – Wpływy i koszty imprez turystycznych. – Zasady wyliczania marży od imprezy turystycznej. – Zasady wyliczania podatku VAT od marży imprezy turystycznej. – Podatek od towarów i usług oraz podatek dochodowy.
T.14.2(2)2 wyjaśnić możliwe zasady współpracy między podmiotami rynku turystycznego przy sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.14.2(4)1 rozróżnić formy płatności stosowane podczas sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	B	
T.14.2(4)2 zastosować różne formy płatności podczas sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.14.3(1)1 skompletować dokumenty finansowe potwierdzające poniesione koszty;	P	C	

5.3. Rozliczanie imprez i usług turystycznych			
T.14.3(1)2 dokonać analizy zebranych dokumentów;	P	D	
T.14.3(1)3 sporządzić rozliczenie kosztów;	P	C	
T.14.3(2)1 dokonać zestawienia wpływów i kosztów imprezy turystycznej;	P	C	
T.14.3(2)2 obliczyć marżę i podatek VAT od zorganizowanej imprezy turystycznej;	P	C	
T.14.3(2)3 wystawić FV marża za zorganizowaną imprezę turystyczną;	P	C	
T.14.3(3)1 obliczyć podatek VAT od zorganizowanych imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.14.3(3)2 wyjaśnić istotę podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego;	P	C	
T.14.3(3)3 obliczyć należny miesięczny podatek dochodowy i podatek VAT;	P	C	
T.14.3(3)3 dokonać rozliczenia kosztów konferencji;	P	C	
T.14.3(3)3 dokonać rozliczenia kosztów targów i giełd turystycznych;	P	C	
Planowane zadania (ćwiczenia)			
Na podstawie faktur VAT marża dokumentujących sprzedaż oraz poniesione koszty związane z organizacją wycieczki na trasie Poznań – Bochnia – Poznań, oblicz marżę organizatora turystyki oraz podatek od towarów i usług VAT od imprezy turystycznej.			
Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne			
Kształcenie powinno się odbywać w pracowni obsługi turystycznej, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), pakiet programów biurowych, oprogramowanie do obsługi turystycznej, w tym stosowane w informacji turystycznej, czytnik kart płatniczych, sprzęt biurowy, przewodniki, informatory turystyczne i materiały promocyjne dotyczące atrakcji turystycznych, obiektów noclegowych, biur podróży oraz innych podmiotów działających w branży turystycznej, rozkłady jazdy komunikacji: autobusowej, kolejowej, lotniczej, promowej, mapy turystyczne Polski, Europy i świata, atlasy geograficzne. W pracowni – konieczność prowadzenia ćwiczeń przy komputerach z dostępem do sieci internetowej. Zajęcia odbywają się w grupach maksimum 15-osobowych.			
Środki dydaktyczne			
Czasopisma branżowe, druki rozliczeń, faktura VAT, faktura VAT marża, druki stosowane przy sprzedaży i rozliczeniach imprez i usług turystycznych, przepisy prawne.			
Zalecane metody dydaktyczne			
W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie metody aktywizujące: metoda projektów, dyskusja, ćwiczenia w zakresie sprzedaży i rozliczeń imprez i usług turystycznych.			
Formy organizacyjne			
Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana / w pracowni lub podczas zajęć w biurze turystycznym. Praca w grupach do 15 osób.			
Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia			
Umiejętność sprzedaży imprez i usług turystycznych; ocena interpretacji materiałów potwierdzających dokonywanie wydatków i sprzedaż			

5.3. Rozliczanie imprez i usług turystycznych

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

6. Język obcy w turystyce

6.1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych w języku obcym

6.2. Prowadzenie informacji turystycznej oraz sprzedaż usług turystycznych w języku obcym

6.1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych w języku obcym			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
JOZ(1)1 posłużyć się językiem obcym z zakresu geografii turystycznej Polski w realizacji zadań zawodowych;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Walory turystyczne Polski. – Walory turystyczne Europy. – Walory turystyczne wybranych krajów pozaeuropejskich. – Zamówienia na usługi i imprezy turystyczne. – Potwierdzenia realizacji imprez i usług turystycznych. – Programy imprez turystycznych, np. wycieczki, wczasy, imprezy integracyjne, kolonie, rajdy, obozy wędrownie, obozy sportowe, pielgrzymki, imprezy szkoleniowe, konferencje, kongresy, targi turystyczne, rejsy, spływy kajakowe, – Oferty usług turystycznych – Kalkulacja kosztów imprez i usług turystycznych. – Rezerwacja imprez turystycznych i usług. – Systemy rezerwacyjne usług on-line. – Przewodnik turystyczny. – Pilot wycieczek.
JOZ(1)2 posłużyć się językiem obcym z zakresu geografii turystycznej Europy i wybranych krajów pozaeuropejskich w realizacji zadań zawodowych;	P	C	
JOZ(3)1 przeczytać i zrozumieć dokumenty etapu planowania i realizacji sporządzone w języku obcym;	P	C	
JOZ(3)2 odczytać i dokonać analizy zamówień na usługi i imprezy turystyczne;	P	C	
JOZ(1)3 opracować programy imprez turystycznych;	P	C	
JOZ(5)1 skorzystać z map geograficznych i innych źródeł informacji w celu opracowania programów imprez turystycznych w języku obcym;	P	C	
JOZ(3)3 odczytać i dokonać analizy sporządzonych w języku obcym ofert usługodawców oraz dobrać usługi turystyczne do potrzeb klientów i w zależności od rodzaju imprezy;	P	C	
JOZ(1)4 sporządzić kalkulację imprezy turystycznej w języku obcym;	P	C	
JOZ(5)2 skorzystać z obcojęzycznych źródeł informacji w celu sporządzenia kalkulacji;	P	C	
JOZ(4)1 sformułować w języku obcym teksty pisemne umożliwiające zamówienie usług turystycznych i potwierdzenie ich realizacji;	P	C	
JOZ(4)2 przeprowadzić rezerwację imprez turystycznych w języku obcym;	P	C	
JOZ(4)3 zastosować programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych w języku obcym;	P	C	
JOZ(4)4 porozumieć się z uczestnikami w środowisku pracy wykorzystując słownictwo zawodowe;	P	C	
JOZ(4)5 przekazać w języku obcym informacje dotyczące wykonywanych prac;	P	C	
JOZ(2)1 określić czynności związane z obsługą klienta;	P	C	

6.1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych w języku obcym			
JOZ(2)2 zinterpretować typowe pytania stawiane przez klientów w języku obcym;	P	B	
JOZ(2)3 wykonać w języku obcym czynności zawodowe przewodnika turystycznego;	P	C	
JOZ(2)4 wykonać w języku obcym czynności zawodowe pilota wycieczek podczas obsługi imprez turystycznych dla różnych grup klientów;	P	C	
JOZ(2)5 zorganizować czas wolny klientów stosując język obcy;	P	C	
JOZ(2)6 zastosować język obcy podczas współpracy z usługodawcami w zakresie realizacji imprez;	P	C	
JOZ(1)5 obsłużyć klienta w języku obcym zgodnie z jego oczekiwaniami;	P	C	
JOZ(2)7 dokonać obsługi klienta w języku obcym zgodnie z zasadami etyki i kultury;	P	C	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia): Regiony turystyczne Polski i świata Jako pracownik touroperatora przygotowujesz się do programowania krajowej wycieczki objazdowej. Zaprezentuj w języku obcym, w rozmowie ze współpracownikiem biura, informacje na temat wybranego regionu turystycznego Polski. (przekazanie w języku obcym wiadomości z wykorzystaniem odpowiedniego zasobu środków językowych) Programowanie imprez turystycznych Przygotuj w języku obcym program trzydniowej wycieczki objazdowej po Polsce. Zadanie wykonaj uwzględniając zamówienie otrzymane od zagranicznej grupy studentów architektury. (sporządzanie tekstu pisemnego zgodnie z zasadami gramatyki) Kalkulowanie kosztów imprez i usług turystycznych Uzupełnij arkusz kalkulacyjny. Zadanie wykonaj po analizie oferty usługodawców, programu imprezy turystycznej oraz zamówienia klienta. (analiza obcojęzycznych źródeł informacji w celu wypełnienia dokumentu) Zamawianie imprez i usług turystycznych Jako pracownik biura podróży przeprowadź wstępną rozmowę telefoniczną z przedstawicielem hotelu na temat rezerwacji usług noclegowych. Następnie dokonaj tej rezerwacji za pomocą poczty elektronicznej. (rozumienie ze słuchu w relacjach z kontrahentami oraz wysyłanie informacji w języku obcym pocztą elektroniczną) Realizowanie imprez i usług turystycznych Otrzymałaś zlecenie od biura podróży na oprowadzenie grupy po obiekcie atrakcyjnym turystycznie. Podczas wykonywania świadczenia usługi udzielaj informacji przewodnickich w języku obcym. (wypowiedzi w języku obcym podczas wykonywania zadań zawodowych)</p>			
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne Kształcenie powinno odbywać się w pracowni językowej, a także w pracowni komputerowej – konieczność prowadzenia ćwiczeń przy komputerach z dostępem do sieci internetowej. Warunkiem osiągnięcia pozytywnych efektów kształcenia jest praca w grupach liczących do 15 osób. Odpowiednie efekty kształcenia można uzyskać dzięki dostępowi do aktualnych wzorów dokumentacji usług imprez turystycznych (etap planowania i realizacji), przewodników, map, katalogów.</p>			
<p>Środki dydaktyczne Teksty źródłowe, dokumenty imprezy turystycznej, przewodniki, mapy, katalogi, tablica interaktywna.</p>			

6.1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych w języku obcym

Zalecane metody dydaktyczne

Zaleca się stosowanie metod aktywizujących, aby osiągnąć założone efekty kształcenia. Mogą to być: odgrywanie ról, ćwiczenia symulacyjne, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, wycieczka, ćwiczenia z tekstem obcojęzycznym, ćwiczenia w sporządzaniu dokumentów.

Formy organizacyjne

Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana / w pracowni lub podczas wycieczki.

Praca w grupach liczących do 15 osób.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Test wielokrotnego wyboru, ocena wypowiedzi pod względem wykorzystania zasobów środków językowych, ocena umiejętności obsługi klienta, ocena analizy i interpretacji tekstów pisemnych, ocena umiejętności korzystania z obcojęzycznych źródeł informacji

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (systemy rezerwacyjne).

6.2. Prowadzenie informacji turystycznej oraz sprzedaż usług turystycznych w języku obcym			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
JOZ(5)3 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej w języku obcym podczas wykonywania czynności zawodowych;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Walory turystyczne Polski. – Zagospodarowanie turystyczne Polski. – Dostępność komunikacyjna Polski. – Środki komunikacji, rozkłady jazdy, ceny biletów. – Atrakcyjność turystyczna wybranych krajów świata. – Systemy rezerwacji imprez turystycznych i usług ze szczególnym uwzględnieniem noclegów i transportu. – Środki promocji w turystyce. – Materiały promocyjne. – Opracowanie komunikatów reklamowych, ulotki reklamowe, oferty. – Ceny, rabaty. – Sprzedaż imprez i usług turystycznych. – Formy płatności w branży turystycznej. – Sporządzanie umów stosowanych w branży turystycznej. – Dokumenty procesu sprzedaży imprez i usług turystycznych. – Sporządzanie dokumentów dotyczących rozliczania wpływów i kosztów. – Faktury usługodawców, faktura VAT marża. – Ewidencja księgowa imprez i usług turystycznych.
JOZ(2)8 przekazać w języku obcym informacje o walorach turystycznych Polski;	P	C	
JOZ(2)9 przekazać w języku obcym informacje o zagospodarowaniu turystycznym Polski;	P	C	
JOZ(2)10 określić w języku obcym dostępność komunikacyjną Polski;	P	C	
JOZ(2)11 posłużyć się językiem obcym podczas udzielania informacji o atrakcyjności turystycznej wybranych krajów świata;	P	C	
JOZ(1)5 obsłużyć klienta w języku obcym zgodnie z jego oczekiwaniami;	P	C	
JOZ(2)7 dokonać obsługi klienta w języku obcym zgodnie z zasadami etyki i kultury;	P	C	
JOZ (5)4 skorzystać z materiałów promocyjnych opracowanych w języku obcym w celu udzielenia informacji turystycznej;	P	C	
JOZ(1)6 opracować w języku obcym materiały promocyjne, informatory i katalogi zgodnie z zasadami gramatyki i ortografii;	P	C	
JOZ(1)7 posłużyć się językiem obcym podczas stosowania instrumentów marketingu w sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	C	
JOZ(3)4 posłużyć się językiem obcym sporządzając i aktualizując bazę danych informacji turystycznej;	P	C	
JOZ(4)3 zastosować programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych w języku obcym;	P	C	
JOZ(2)12 przeprowadzić z klientem w języku obcym rozmowę sprzedażową;	P	C	
JOZ(4)4 porozumieć się z uczestnikami w środowisku pracy wykorzystując słownictwo zawodowe;	P	C	
JOZ(4)5 przekazać w języku obcym informacje dotyczące wykonywanych prac;	P	C	
JOZ(4)6 porozumieć się w języku obcym w procesie sprzedaży z uczestnikami rynku turystycznego wykorzystując słownictwo zawodowe;	P	C	
JOZ(1)8 opracować w języku obcym umowy cywilnoprawne z kontrahentem i z klientem;	P	C	
JOZ(1)9 opracować w języku obcym dokumenty procesu sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	D	

6.1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych w języku obcym			
JOZ(1)10 opracować w języku obcym dokumentację rozliczenia kosztów usług turystycznych świadczonych przez usługodawców;	P	C	
JOZ(1)11 opracować w języku obcym rozliczenie kosztów konferencji, targów i giełd turystycznych;	P	C	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia)</p> <p>Udzielanie informacji o atrakcyjności turystycznej Polski i świata</p> <p>Udział w języku obcym informacji turystycznej na temat zagospodarowania turystycznego wybranego kraju europejskiego. Wykorzystaj obcojęzyczny przewodnik turystyczny. (udzielanie w języku obcym informacji z wykorzystaniem obcojęzycznego źródła). Wykonane zadanie zaprezentuj na forum klasy.</p> <p>Promocja imprez i usług turystycznych</p> <p>Jesteś pracownikiem touroperatora odpowiedzialnym za promocję. Wykonaj w języku obcym ulotkę informującą o działalności biura podróży. (posługiwanie się zasobem środków językowych podczas przygotowania materiałów promocyjnych).</p> <p>Sprzedaż imprez i usług turystycznych</p> <p>Do biura podróży przyszedł zagraniczny klient zainteresowany wakacyjnym wyjazdem. Przeprowadź z nim w języku obcym rozmowę sprzedażową na temat oferty wczasów wypoczynkowych. (rozumienie ze słuchu; wypowiedź w języku obcym podczas wykonywania zadań zawodowych).</p> <p>Rozliczenie imprez turystycznych</p> <p>Sporządź w języku obcym fakturę VAT marża. (sporządzenie tekstu pisemnego zgodnie z zasadami gramatyki).</p>			
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne</p> <p>Kształcenie powinno odbywać się w pracowni językowej, a także w pracowni komputerowej – konieczność prowadzenia ćwiczeń przy komputerach z dostępem do sieci internetowej. Warunkiem osiągnięcia pozytywnych efektów kształcenia jest praca w grupach liczących do 15 osób.</p> <p>Odpowiednie efekty kształcenia można uzyskać dzięki dostępowi do aktualnych wzorów dokumentacji usług imprez turystycznych (etap sprzedaży, rozliczenia), obcojęzycznych przewodników, map, katalogów.</p> <p>Środki dydaktyczne</p> <p>Teksty źródłowe, dokumenty imprezy turystycznej, przewodniki, mapy, katalogi, materiały promocyjne stosowane w branży turystycznej, tablica interaktywna.</p> <p>Zalecane metody dydaktyczne</p> <p>W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie metody aktywizujące : metodę projektów, odgrywanie ról, ćwiczenia symulacyjne, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, wycieczka, ćwiczenia z tekstem obcojęzycznym, ćwiczenia w sporządzaniu dokumentów.</p> <p>Formy organizacyjne</p> <p>Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana / w pracowni lub podczas wycieczki.</p> <p>Praca w grupach liczących do 15 osób.</p>			
<p>Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia</p> <p>Test wielokrotnego wyboru, ocena wypowiedzi pod względem wykorzystania zasobów środków językowych, ocena umiejętności udzielania informacji turystycznej, ocena umiejętności obsługi klienta, ocena analizy i interpretacji tekstów pisemnych, ocena umiejętności korzystania z obcojęzycznych źródeł informacji</p>			

6.1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych w języku obcym

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (zasoby internetowe).

7. Obsługa turystyczna

7.1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych

7.2. Sprzedaż i rozliczanie imprez i usług turystycznych

7.1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
BHP(9)1 zastosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Bezpieczeństwo i higiena pracy na stanowisku pracy. – Bezpieczeństwo i higiena pracy w biurze podróży. – Bezpieczeństwo i higiena pracy w turystyce. – Walory turystyczne Polski. – Walory turystyczne świata. – Mapy geograficzne. – Źródła informacji turystycznej. – Rodzaje imprez turystycznych. – Zasady programowania imprez turystycznych. – Turystyka konferencyjna i biznesowa. – Koszty usług turystycznych. – Kalkulacja kosztów usług turystycznych. – Koszt imprezy grupowej. – Koszt imprezy jednostkowej. – Czynniki wpływające na cenę imprezy i usługi turystycznej. – Zasady kalkulacji cen imprez i usług turystycznych. – Dokumenty dotyczące kalkulacji imprez i usług turystycznych. – Współpraca z usługodawcami. – Ubezpieczenia w turystyce. – Zasady zamawiania usług turystycznych. – Rezerwacja imprez i usług turystycznych. – Komputerowe systemy rezerwacji. – Programy komputerowe wykorzystywane w obsłudze ruchu turystycznego. – Dokumentacja dotycząca zamawiania usług turystycznych – Pilotaż wycieczek. – Przewodnictwo turystyczne.
BHP(9)2 zastosować zasady ochrony środowiska;	P	C	
BHP(7)1 zorganizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	P	C	
BHP(7)2 zorganizować stanowisko pracownika obsługi turystycznej zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	P	C	
T.13.1(1)3 wykorzystać wiedzę z zakresu geografii turystycznej Polski podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(1)5 wykorzystać wiedzę o walorach turystycznych Europy podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(1)7 wykorzystać wiedzę o zróżnicowanych walorach wybranych krajów pozaeuropejskich podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(2)1 skorzystać z map geograficznych i innych źródeł informacji podczas programowania imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(2)2 posłużyć się mapami geograficznymi i innymi źródłami informacji podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(4)1 rozróżnić rodzaje imprez turystycznych;	P	B	
T.13.1(4)2 określić zasady programowania imprez turystycznych;	P	B	
T.13.1(4)3 opracować programy imprez turystycznych;	P	C	
T.13.1(5)1 rozróżnić imprezy turystyczne takie jak: konferencje, kongresy, targi i giełdy turystyczne;	P	B	
T.13.1(5)2 zastosować zasady programowania imprez turystyki konferencyjnej i biznesowej;	P	C	

7.1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych			
T.13.1(6)1 dokonać podziału kosztów na stałe i zmienne ;	P	B	<ul style="list-style-type: none"> – Obsługa klienta. – Dokumentacja imprez i usług turystycznych etapu planowania. – Dokumentacja imprez i usług turystycznych etapu realizacji. – Dokumenty finansowe potwierdzające realizację imprez i usług turystycznych. – Analiza realizacji imprez i usług turystycznych.
T.13.1(6)2 posłużyć się tabelami kursów walut przy kalkulowaniu kosztów usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(6)3 dokonać kalkulacji kosztów usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(8)1 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od potrzeb i wymagań klientów ;	P	C	
T.13.1(8)2 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od zmieniających się czynników ;	P	C	
T.13.1(8)3 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od zmieniającej się liczby uczestników;	P	C	
T.13.1(9)1 sporządzić dokumentację dotyczącą kalkulacji imprez turystycznych;	P	C	
T.13.1(9)2 sporządzić dokumentację dotyczącą kalkulacji usług turystycznych;	P	C	
T.13.2(1)1 dokonać wyboru ofert usługodawców zgodnie z zamówieniem lub programem turystycznym;	P	C	
T.13.2(1)2 zawrzeć umowy z usługodawcami o współpracę;	P	C	
T.13.2(3)1 rozróżnić rodzaje zamówień usług turystycznych ;	P	B	
T.13.2(3)2 sporządzić zamówienie usługi turystycznej ;	P	C	
T.13.2(3)3 określić skutki niewykonania lub nieprawidłowego wykonania zamówienia usług turystycznych;	P	C	
T.13.2(4)1 sporządzić rezerwację imprezy i usługi turystycznej;	P	C	
T.13.2(4)2 sporządzić anulację imprezy i usługi turystycznej;	P	C	
T.13.2(4)3 wyjaśnić postępowanie w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania rezerwacji imprezy i usługi turystycznej;	P	C	
T.13.2(5)1 rozpoznać komputerowe systemy rezerwacji usług;	P	B	
T.13.2(5)2 dokonać rezerwacji usług turystycznych systemem <i>on-line</i> ;	P	C	
T.13.2(6)1 rozróżnić specjalistyczne programy komputerowe stosowane do obsługi ruchu turystycznego;	P	B	
T.13.2(6)2 skorzystać ze specjalistycznych programów komputerowych stosowanych do obsługi ruchu turystycznego;	P	C	
T.13.2(7)1 rozróżnić rodzaje dokumentów związanych z zamawianiem usług turystycznych;	P	B	
T.13.2(7)2 sporządzić dokumenty zamówienia usług turystycznych zgodnie z umową o współpracę lub zamówieniem klienta;	P	C	

7.1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych			
T.13.3(1)1 .scharakteryzować przepisy prawa dotyczące przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu wycieczek;	P	C	
T.13.3(1)2 wykonać czynności z zakresu przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu podczas realizacji imprez i usług;	P	C	
T.13.3(7)1 scharakteryzować zasady obsługi klienta;	P	C	
T.13.3(7)2 zastosować zasady obsługi klienta;	P	C	
T.13.3(8)1 sporządzić dokumentację dotyczącą realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.3(8)2 prowadzić dokumentację dotyczącą realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.3(9)1 dokonać analizy dokumentów finansowych potwierdzających realizację imprez i usług turystycznych;	P	D	
T.13.3(9)2 skompletować do przechowania dokumenty finansowe potwierdzające realizację imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.3(10)1 dokonać odprawy pilota w biurze podróży;	P	C	
T.13.3(10)2 dokonać analizy przebiegu realizacji imprezy i usługi turystycznej na podstawie sprawozdania pilota/ przewodnika;	P	D	
KPS(1)1 określić zasady kultury i etyki;			
KPS(1)2 zastosować zasady kultury i etyki;			
KPS(3)1 rozpoznać rezultaty podejmowanych działań;			
KPS(3)2 dokonać analizy skutków podejmowanych działań;			
KPS(10)1 określić zasady współpracy w zespole;			
KPS(10)2 zastosować zasady współpracy w zespole;			
Planowane zadania (ćwiczenia)			
Programowanie i kalkulacja imprezy turystycznej			
W grupach 5-osobowych opracujcie programy imprez turystycznych dla niżej wymienionych grup klientów:			
– młodzież ze szkoły ponadgimnazjalnej,			
– rodzina z dwójką małych dzieci,			
– małżeństwo seniorów,			
– biznesmen z Niemiec.			
Dane dotyczące celu imprezy, miejsca docelowego wyjazdu, czasu trwania imprezy i transportu ustalcie samodzielnie.			
Dokonajcie porównania opracowanych programów, uzasadnijcie występujące różnice.			
Dokonajcie kalkulacji imprezy turystycznej wcześniej opracowanej dla młodzieży ze szkoły ponadgimnazjalnej, przyjmując następujące założenie:			
Organizatorem imprezy jest Biuro Podróży SAWA, wszystkie świadczenia zostały zakupione od obcych dostawców, impreza jest autokarowa, w imprezie uczestniczy 30 uczniów + 2 opiekunów + 1			

7.1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych
pilot + 1 kierowca.
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne</p> <p>Zajęcia powinny odbywać się w pracowni turystyczno-geograficznej, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), pakiet programów biurowych, oprogramowanie do obsługi turystycznej, sprzęt biurowy, zestaw przepisów prawa dotyczących działalności turystycznej, przewodniki, foldery oraz informatory turystyczne, katalogi biur podróży z ofertami i cennikami imprez, rozkłady jazdy komunikacji: autobusowej, kolejowej, lotniczej, promowej, wzory dokumentów stosowanych w działalności turystycznej, w tym wzory umów cywilnoprawnych, mapy turystyczne, fizyczne i polityczne Polski, Europy i świata, atlasy geograficzne.</p> <p>Środki dydaktyczne</p> <p>Podręczniki, przepisy prawne, dokumenty imprezy turystycznej, przewodniki, mapy, katalogi, komunikacyjne rozkłady jazdy, materiały promocyjne stosowane w branży turystycznej, tablica interaktywna.</p> <p>Zalecane metody dydaktyczne</p> <p>W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się metody aktywizujące a w szczególności: metodę projektów, odgrywanie ról, ćwiczenia symulacyjne, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, ćwiczenia w sporządzaniu dokumentów.</p> <p>Formy organizacyjne</p> <p>Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana. Praca w grupach liczących do 15 osób.</p> <p>Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia</p> <p>Test wielokrotnego wyboru, ocena analizy i interpretacji przepisów prawa, ocena umiejętności programowania i kalkulowania imprez i usług turystycznych oraz ocena umiejętności sporządzania dokumentów do etapu planowania i realizacji imprezy turystycznej.</p> <p>Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia; – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia; – indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (zasoby internetowe).

7.2. Sprzedaż i rozliczanie imprez i usług turystycznych			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
T.14.2(1)1 zastosować komputerowe systemy rezerwacji imprez i usług turystycznych;	P	C	– Komputerowe systemy rezerwacji. – Formy sprzedaży imprez i usług turystycznych.
T.14.2(1)2 zastosować komputerowe systemy rezerwacji usług turystycznych;	P	C	– Dokumenty potwierdzenie sprzedaż imprez i usług turystycznych

7.2. Sprzedaż i rozliczanie imprez i usług turystycznych			
T.14.2(2)1 rozróżnić formy sprzedaży imprez i usług turystycznych ;	p	B	<ul style="list-style-type: none"> – Formy płatności. – Obsługa kasy fiskalnej i czytniki kart płatniczych. – Dokumenty potwierdzające płatność za imprezę i usługę turystyczną. – Umowy podczas sprzedaży imprez i usług turystycznych. – Koszty usług turystycznych. – Wpływy w biurze podróży. – Rozliczenie usługi i imprezy turystycznej. – Podatek VAT w biurze podróży. – Rozliczenie imprez konferencyjnych i biznesowych. – Rachunkowość w biurze podróży. – Formy ewidencji gospodarczej przedsiębiorstwa turystycznego. – Dokumenty księgowe. – Dokumentacja rozliczeniowa etapu sprzedaży w biurze podróży.
T.14.2(2)2 wyjaśnić możliwe zasady współpracy między podmiotami rynku turystycznego przy sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.14.2(3)1 określić rodzaj dokumentów potwierdzających sprzedaż imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.14.2(3)2 sporządzić dokumenty potwierdzające sprzedaż imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.14.2(4)1 rozróżnić formy płatności stosowane podczas sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	B	
T.14.2(4)2 zastosować różne formy płatności podczas sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.14.2(5)1 określić rodzaj dokumentów potwierdzających płatność za imprezy i usługi turystyczne;	P	C	
T.14.2(5)2 sporządzić dokumenty potwierdzające płatność za imprezy turystyczne;	P	C	
T.14.2(5)3 sporządzić dokumenty potwierdzające płatność za usługi turystyczne;	P	C	
T.14.2(6)1 sporządzić umowy cywilnoprawne dotyczące imprez turystycznych;	P	C	
T.14.2(6)2 sporządzić umowy cywilnoprawne dotyczące usług turystycznych;	P	C	
T.14.3(1)1 skompletować dokumenty finansowe potwierdzające poniesione koszty;	P	C	
T.14.3(1)2 dokonać analizy zebranych dokumentów;	P	D	
T.14.3(1)3 sporządzić rozliczenie kosztów;	P	C	
T.14.3(2)1 dokonać zestawienia wpływów i kosztów imprezy turystycznej;	P	C	
T.14.3(2)2 obliczyć marżę i podatek VAT od zorganizowanej imprezy turystycznej;	P	C	
T.14.3(2)3 wystawić FV marża za zorganizowaną imprezę turystyczną;	P	C	
T.14.3(3)1 obliczyć podatek VAT od zorganizowanych imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.14.3(3)2 wyjaśnić istotę podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego;	P	C	
T.14.3(3)3 obliczyć należny miesięczny podatek dochodowy i podatek VAT;	P	C	
T.14.3(5)1 zidentyfikować podstawowe przepisy dotyczące rachunkowości;	P	B	

7.2. Sprzedaż i rozliczanie imprez i usług turystycznych		
T.14.3(5)2 rozróżnić formy ewidencji księgowej w biurach podróży;	P	B
T.14.3(5)3 rozróżnić rodzaje operacji gospodarczych w działalności turystycznej;	P	B
T.14.3(5)4 rozróżnić dokumenty księgowe występujące w biurach podróży;	P	B
T.14.3(5)5 prowadzić ewidencję księgową imprez turystycznych przestrzegając zasad rachunkowości;	P	C
T.14.3(5)6 prowadzić ewidencję księgową usług turystycznych przestrzegając zasad rachunkowości;	P	C
T.14.3(6)1 zidentyfikować rodzaje dokumentów dotyczących rozliczeń imprez i usług turystycznych;	P	B
T.14.3(6)2 sporządzić dokumentację rozliczeniową imprez turystycznych zgodnie z zasadami;	P	C
T.14.3(6)3 sporządzić dokumentację rozliczeniową usług turystycznych zgodnie z zasadami;	P	C
<p>Planowane zadania (ćwiczenia) Umowa o świadczenie usług turystycznych W zespołach dwuosobowych przygotuj umowę biura podróży z klientem o imprezę turystyczną. Do wykonania zadania wykorzystaj zapisy ustawy o usługach turystycznych oraz wzory umów występujących w biurach podróży. Wykonane zadanie zapisz w zeszycie i zaprezentuj na forum klasy.</p>		
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne Zajęcia powinny odbywać się w pracowni turystyczno-geograficznej, wyposażonej w: stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), pakiet programów biurowych, oprogramowanie do obsługi turystycznej, sprzęt biurowy, zestaw przepisów prawa dotyczących działalności turystycznej, przewodniki, foldery oraz informatory turystyczne, katalogi biur podróży z ofertami i cennikami imprez, rozkłady jazdy komunikacji: autobusowej, kolejowej, lotniczej, promowej, wzory dokumentów stosowanych w działalności turystycznej, w tym wzory umów cywilnoprawnych, mapy turystyczne, fizyczne i polityczne Polski, Europy i świata, atlasy geograficzne. Warunkiem osiągnięcia pozytywnych efektów kształcenia jest praca w grupach liczących do 15 osób. Odpowiednie efekty kształcenia można uzyskać dzięki dostępowi do aktualnych przepisów prawa, wzorów dokumentacji sprzedaży i rozliczenia usług i imprez turystycznych w etapie sprzedaży.</p>		
<p>Środki dydaktyczne Teksty źródłowe, wzory dokumentów sprzedaży i rozliczenia usług i imprez turystycznych, materiały promocyjne stosowane w branży turystycznej, tablica interaktywna, pakiet , czytnik kart płatniczych.</p>		
<p>Zalecane metody dydaktyczne W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się metody aktywizujące a w szczególności: metodę projektów, odgrywanie ról, ćwiczenia symulacyjne, prezentacje, burza mózgów, dyskusja, ćwiczenia w sporządzaniu dokumentów dotyczących etapu sprzedaży i rozliczeń imprez i usług turystycznych.</p>		
<p>Formy organizacyjne Zróżnicowane formy: indywidualna zróżnicowana/grupowa zróżnicowana. Praca w grupach liczących do 15 osób.</p>		

7.2. Sprzedaż i rozliczanie imprez i usług turystycznych

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Test wielokrotnego wyboru, ocena analizy i interpretacji przepisów prawa, ocena umiejętności sporządzania dokumentów dotyczących etapu sprzedaży i rozliczeń imprez i usług turystycznych

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (zasoby internetowe).

8. Informacja turystyczna

8.1. Prowadzenie informacji turystycznej

8.2. Atrakcyjność turystyczna

8.3. Promocja w turystyce

8.1. Prowadzenie informacji turystycznej			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria Taksonomiczna	Materiał nauczania
PKZ(T.g)(10)1 rozróżnić programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań w turystyce;	P	B	<ul style="list-style-type: none"> – Źródła informacji turystycznej. – Internet i programy komputerowe źródłem informacji turystycznej. – System informacji turystycznej w Polsce i za granicą. – Znaczenie informacji turystycznej w obsłudze ruchu turystycznego. – Bazy danych informacji turystycznej. – Obsługa klientów w zakresie informacji turystycznej. – Zasady działania punktów informacji turystycznej. – Wyposażenie punktu informacji turystycznej. – Program szkolenia informatorów turystycznych. – Kierunki rozwoju informacji turystycznej w Polsce i wybranych krajach.
PKZ(T.g)(10)2 posłużyć się programami komputerowymi;	P	C	
T.14.1(1)1 utworzyć bazy danych informacji turystycznej;	P	C	
T.14.1(1)2 zaktualizować bazy danych informacji turystycznej;	P	C	
T.14.1(2)1 określić źródła informacji turystycznej;	P	C	
T.14.1(2)2 posłużyć się źródłami informacji turystycznej;	P	C	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia) Jesteś pracownikiem punktu informacji turystycznej w miejscowości, w której mieszkasz. Zgłasza się do Ciebie rodzina z Litwy z prośbą o wskazanie obiektu noclegowego i lokali gastronomicznych na ich kilkudniowy pobyt. Turyści dysponują skromnym budżetem. Udziel informacji na temat najważniejszych atrakcji turystycznych. Wykonane zadanie zaprezentuj na forum grupy.</p>			
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne Kształcenie powinno odbywać się w pracowni z dostępem do sieci internetowej – konieczność prowadzenia ćwiczeń przy komputerach z dostępem do sieci internetowej. Część zajęć powinno się odbywać na targach turystycznych, w punktach informacji turystycznych oraz w wybranych przedsiębiorstwach turystycznych prowadzących działalność w zakresie informacji turystycznej. Zajęcia odbywają się w grupach maksimum 15-osobowych.</p> <p>Środki dydaktyczne Czasopisma branżowe, publikacje z danymi statystycznymi, zasoby internetowe, publikacje naukowe, katalogi, foldery turystyczne, przewodniki turystyczne, mapy turystyczne i geograficzne, plany miast, atlasy samochodowe i turystyczne, komunikacyjne rozkłady jazdy, materiały multimedialne; przeglądarka internetowa, tablica interaktywna, materiały promocyjne przedsiębiorstw turystycznych.</p> <p>Zalecane metody dydaktyczne</p>			

<p>8.1. Prowadzenie informacji turystycznej</p> <p>W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie następujące metody aktywizujące: metodę projektów, wizyty w punktach informacji turystycznej i na targach turystycznych, prezentacje multimedialne i audiowizualne, burza mózgów, dyskusja, gry dydaktyczne, ćwiczenia przedmiotowe oraz udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej.</p> <p>Formy organizacyjne Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana/ w pracowni i podczas zajęć poza szkołą. Praca w grupach do 15 osób.</p> <p>Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia Test wielokrotnego wyboru; ocena umiejętności analizowania i interpretacji dokumentów punktów informacji turystycznej i przedsiębiorstw turystycznych pod kątem działalności w zakresie informacji turystycznej, ocena obserwacji pracy uczniów podczas wykonywanych ćwiczeń, ocena prezentacji opracowanych projektów; ocena umiejętności interpretacji materiałów źródłowych.</p> <p>Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia; – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia; – indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.
--

8.2. Atrakcyjność turystyczna			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria Taksonomiczna	Materiał nauczania
T.14.1(3)1 scharakteryzować atrakcyjność turystyczną Polski;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Pojęcie atrakcyjności turystycznej. – Atrakcyjność turystyczna Polski. – Atrakcyjność turystyczna krajów europejskich. – Atrakcyjność turystyczna wybranych państw pozaeuropejskich. – Zagospodarowanie turystyczne wybranych regionów. – Dostępność komunikacyjna wybranych regionów. – Rodzaje i zastosowanie źródeł informacji geograficznej i turystycznej. – Podmioty rynku turystycznego i współpraca między nimi.
T.14.1(3)2 scharakteryzować atrakcyjność turystyczną krajów europejskich;	P	C	
T.14.1(3)3 scharakteryzować atrakcyjność turystyczną wybranych państw pozaeuropejskich;	P	C	
T.14.1(3)4 dokonać charakterystyki zagospodarowania turystycznego wybranych regionów;	P	C	
T.14.1(3)5 dokonać charakterystyki dostępności komunikacyjnej wybranych regionów turystycznych;	P	C	
T.14.1(4)1 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej;	P	C	
T.14.1(5)1 nawiązać współpracę z twórcami baz danych;	P	C	
T.14.1(5)2 upowszechnić informację turystyczną wśród odbiorców;	P	C	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia) Dokonaj charakterystyki osiedla/miejscowości, w której mieszkasz pod kątem zagospodarowania turystycznego i dostępności komunikacyjnej. Wskaż największe potrzeby w zakresie infrastruktury turystycznej. Pracę zaprezentuj na forum klasy.</p>			

8.2. Atrakcyjność turystyczna			
Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne			
Kształcenie powinno odbywać się w pracowni z dostępem do sieci internetowej – konieczność prowadzenia ćwiczeń przy komputerach z dostępem do sieci internetowej. Uzupełnieniem zajęć dydaktycznych powinny być wizyty na targach i giełdach turystycznych, obiektach zagospodarowania turystycznego (np. dworce kolejowe, porty lotnicze, dworce autobusowe) oraz w wybranych obiektach stanowiących atrakcje turystyczne. Zajęcia odbywają się w grupach maksimum 15-osobowych.			
Środki dydaktyczne			
Czasopisma branżowe, zasoby internetowe, publikacje naukowe, katalogi, foldery turystyczne, przewodniki turystyczne, materiały multimedialne; przeglądarka internetowa, tablica interaktywna, materiały promocyjne przedsiębiorstw turystycznych.			
Zalecane metody dydaktyczne			
W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie następujące metody aktywizujące: metodę projektów, oraz udział w targach i giełdach turystycznych, prezentacje multimedialne i audiowizualne, burza mózgów, dyskusja, gry dydaktyczne, ćwiczenia przedmiotowe, udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej.			
Formy organizacyjne			
Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana / w pracowni lub podczas zajęć na targach i w przedsiębiorstwach turystycznych. Praca w grupach do 15 osób.			
Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia			
Test wielokrotnego wyboru; ocena umiejętności analizowania i interpretacji dokumentów przedsiębiorstw turystycznych pod kątem działalności marketingowej, ocena obserwacji pracy uczniów podczas wykonywanych ćwiczeń, ocena prezentacji opracowanych projektów przez uczniów; ocena umiejętności interpretacji materiałów źródłowych.			
Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:			
<ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia; – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia; – indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. 			
8.3. Promocja w turystyce			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria Taksonomiczna	Materiał nauczania
T.14.1(6)1 opracować informator usług turystycznych;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Pojęcie i środki promocji. – Rodzaje informatorów usług turystycznych. – Zasady opracowywania informatorów, folderów i katalogów. – Działania promocyjne przedsiębiorstw i regionów turystycznych. – Prawne i etyczne aspekty promocji. – Kampanie reklamowe.
T.14.1(6)2 przygotować folder reklamowy;	P	C	
T.14.1(6)3 opracować katalog usług turystycznych;	P	C	
T.14.1(6)4 zaplanować kampanię reklamową wybranego przedsiębiorstwa i regionu turystycznego;	P	D	
Planowane zadania (ćwiczenia)			
W trzyosobowej grupie opracujcie folder reklamowy wybranej miejscowości oraz katalog promujący usługi turystyczne. Przygotowane materiały zaprezentujcie innym grupom.			
Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne			
Kształcenie powinno odbywać się w pracowni z dostępem do sieci internetowej – konieczność prowadzenia ćwiczeń przy komputerach z dostępem do sieci internetowej. Uzupełnieniem zajęć			

8.3. Promocja w turystyce

powinny być organizowane wizyty w organach administracji państwowej i samorządowej odpowiedzialnych za promocję , punktach informacji turystycznej, ROT lub LOT. Zajęcia odbywają się w grupach maksimum 15-osobowych.

Środki dydaktyczne

Czasopisma branżowe, publikacje z danymi statystycznymi, zasoby internetowe, publikacje naukowe, katalogi, foldery, oferty i inne materiały promocyjne przedsiębiorstw turystycznych, przewodniki turystyczne, materiały multimedialne; przeglądarka internetowa, tablica interaktywna.

Zalecane metody dydaktyczne

W celu osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaleca się szczególnie następujące metody aktywizujące: metodę projektów oraz wizyty w podmiotach administracji rządowej i samorządowej oraz w przedsiębiorstwach turystycznych, prezentacje multimedialne i audiowizualne, burza mózgów, dyskusja, gry dydaktyczne, ćwiczenia przedmiotowe, udział w prelekcjach, spotkaniach z pracownikami branży turystycznej.

Formy organizacyjne

Zróżnicowane formy: indywidualna zróżnicowana i grupowa zróżnicowana / w pracowni lub podczas zajęć poza szkołą. Praca w grupach do 15 osób.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Test wielokrotnego wyboru; ocena umiejętności analizowania i interpretacji dokumentów przedsiębiorstw turystycznych pod kątem działalności marketingowej, ocena obserwacji pracy uczniów podczas wykonywanych ćwiczeń, ocena prezentacji opracowanych projektów; ocena umiejętności interpretacji materiałów źródłowych, ocena proponowanych rozwiązań marketingowych w zakresie instrumentów marketingu.

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

9. Obsługa informatyczna w turystyce

9.1. Biurowość i korespondencja w turystyce

9.2. Specjalistyczne programy komputerowe

9.1. Biurowość i korespondencja w turystyce			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
PDG(7)1 sporządzić dokumenty niezbędne do uruchomienia działalności gospodarczej;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Dokumentacja związana z uruchomieniem działalności gospodarczej. – Korespondencja związana z prowadzeniem działalności gospodarczej. – Zasady redagowania pism m.in. rezerwacji, zamówienia, anulacji, potwierdzenia rezerwacji, umowy, odpowiedzi na reklamację. – Urządzenia biurowe w działalności turystycznej. – Skutki nienależytego wykonania imprezy i usługi turystycznej. – Zasady sporządzania reklamacji u kontrahenta w przypadku nienależytego wykonania świadczonych usług.
PDG(7)2 sporządzić dokumenty niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej;	P	C	
PDG(8)1 rozróżnić pisma występujące w korespondencji handlowej;	P	B	
PDG(8)2 sporządzić różnego rodzaju pisma;	P	C	
PDG(9)1 skorzystać z urządzeń biurowych wspomagających prowadzenie działalności gospodarczej;	P	C	
T.13.2(4)1 sporządzić rezerwację imprezy i usługi turystycznej;	P	C	
T.13.2(4)2 sporządzić anulację imprezy i usługi turystycznej;	P	C	
T.13.2(4)3 wyjaśnić postępowanie w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania rezerwacji imprezy i usługi turystycznej;	P	C	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia)</p> <p>Jesteś pracownikiem biura turystycznego znajdującego się w Łodzi odpowiedzialnym za dokonanie rezerwacji związanej ze zorganizowaniem wycieczki szkolnej do Krakowa. Na podstawie posiadanej dokumentacji w teczce imprezy sporządź zamówienie usługi przewodnickiej po Krakowie oraz wynajmu autokaru w okresie trwania wycieczki. Wykonane zadanie zaprezentuj na forum grupy.</p> <p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne</p> <p>Konieczność prowadzenia ćwiczeń przy komputerach z dostępem do sieci internetowej i z aktualnym specjalistycznym oprogramowaniem oraz urządzeniami biurowymi. Zajęcia odbywają się w grupach maksimum 15-osobowych.</p> <p>Odpowiednie efekty kształcenia można uzyskać dzięki dostępowi do aktualnych źródeł informacji. Zaleca się udział w spotkaniach z pracownikami branży turystycznej.</p> <p>Środki dydaktyczne</p> <p>Czasopisma branżowe, druki, np. zamówień, rezerwacji; aktualne przepisy prawne, publikacje naukowe, katalogi, foldery turystyczne, przewodniki turystyczne, materiały multimedialne; specjalistyczne oprogramowanie, zasoby internetowe, przeglądarka internetowa, tablica interaktywna.</p> <p>Zalecane metody dydaktyczne</p> <p>Zaleca się stosowanie metod aktywizujących, aby osiągnąć założone efekty kształcenia. W tym dziale szczególnie poleca się metodę tekstu przewodniego i ćwiczenia praktyczne.</p>			

9.1. Biurowość i korespondencja w turystyce
Formy organizacyjne Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana. Zajęcia w grupach do 15 osób.
Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia Test wielokrotnego wyboru; ocena umiejętności samodzielnego sporządzania pism występującej w korespondencji biurowej w turystyce, ocena czytania i interpretacji dokumentów biura podróży; ocena umiejętności interpretacji materiałów źródłowych.
Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające: <ul style="list-style-type: none">
– dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
– dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
– indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

9.2. Specjalistyczne programy komputerowe			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
PDG(9)2 wykorzystać programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Specjalistyczne programy komputerowe wykorzystywane w działalności turystycznej. – System <i>on-line</i>. – Systemy rezerwacji imprez i usług turystycznych. – Zasady obsługi programu ZUS Płatnik, – Zasady obsługi programu Pakiet Przedsiębiorcy (do wystawiania faktur VAT). – Zasady obsługi programu książka przychodów i rozchodów metrum. – Zasady rezerwacji imprez i usług turystycznych przy sprzedaży agencyjnej między przedsiębiorstwami turystycznymi.
T.13.2(5)1 rozpoznać komputerowe systemy rezerwacji usług;	P	B	
T.13.2(5)2 dokonać rezerwacji usług turystycznych systemem <i>on-line</i> ;	P	C	
T.13.2(6)1 rozróżnić specjalistyczne programy komputerowe stosowane do obsługi ruchu turystycznego;	P	B	
T.13.2(6)2 skorzystać ze specjalistycznych programów komputerowych stosowanych do obsługi ruchu turystycznego;	P	C	
T.14.2(1)1 zastosować komputerowe systemy rezerwacji imprez turystycznych;	P	C	
T.14.2(1)2 zastosować komputerowe systemy rezerwacji usług turystycznych;	P	C	
T.14.2(2)1 rozróżnić formy sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	B	
T.14.2(2)2 wyjaśnić możliwe zasady współpracy między podmiotami rynku turystycznego przy sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	C	
<p>Planowane zadania (ćwiczenia) Jesteś pracownikiem agencji turystycznej, która prowadzi sprzedaż imprez organizowanych przez touroperatora. Klient jest zainteresowany zakupem wczasów w Egipcie dla 2 osób. Dokonaj rezerwacji miejsc u touroperatora z wykorzystaniem systemu rezerwacyjnego, a następnie wystaw fakturę VAT marża za prowizję ze sprzedaży wczasów.</p> <p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne Konieczność prowadzenia ćwiczeń przy komputerach z dostępem do sieci internetowej oraz z aktualnym specjalistycznym oprogramowaniem. Zajęcia odbywają się w grupach maksimum 15-osobowych. Zaleca się udział w spotkaniach z pracownikami branży turystycznej oraz informatykami specjalizującymi się w obsłudze turystycznej.</p> <p>Środki dydaktyczne Specjalistyczne programy komputerowe; programy pozwalające na przygotowanie dokumentacji finansowej i ubezpieczeniowej; komputerowe systemy rezerwacji; druki np. zamówień, rezerwacji, aktualne przepisy prawne, zasoby internetowe, katalogi, foldery turystyczne, przewodniki turystyczne, materiały multimedialne; przeglądarka internetowa, tablica interaktywna.</p> <p>Zalecane metody dydaktyczne Zaleca się stosowanie metod aktywizujących, aby osiągnąć założone efekty kształcenia. W tym dziale szczególnie poleca się metodę tekstu przewodniego i ćwiczenia praktyczne.</p> <p>Formy organizacyjne Zróżnicowane formy: praca indywidualna zróżnicowana lub grupowa zróżnicowana/ w pracowni informatycznej. Praca w grupach do 15 osób.</p>			

9.2. Specjalistyczne programy komputerowe

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Ocena umiejętności samodzielnego korzystania ze specjalistycznych programów turystycznych, programu Płatnika ZUS, programu książki przychodów i rozchodów metrum oraz programu do wystawiania faktur (np. metrum). Ocena umiejętności korzystania z systemów rezerwacyjnych.

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

Praktyki zawodowe

1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych w biurze podróży
2. Obiekty noclegowe
3. Sprzedaż i rozliczanie imprez i usług turystycznych w biurze podróży
4. Informacja turystyczna

1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych w biurze podróży			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
BHP(9)1 zastosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Bezpieczeństwo i higiena pracy w turystyce. – Ochrona środowiska w działalności turystycznej. – Programy komputerowe w działalności biura podróży. – Przepisy prawa w działalności biura podróży. – System ochrony klienta w działalności turystycznej. – Zakres odpowiedzialności w obsłudze ruchu turystycznego. – Potrzeby klientów a usługi turystyczne. – Programowanie imprez turystycznych. – Kalkulacja kosztów usług turystycznych. – Ceny imprez i usług turystycznych. – Dokumentacja dotycząca kalkulacji imprez i usług turystycznych. – Współpraca biura podróży z usługodawcami. – Zamawianie usług. – Rezerwacja imprez i usług turystycznych. – Komputerowe systemy rezerwacji usług. – Dokumentacja dotycząca zamawiania usług turystycznych. – Czas wolny i jego organizacja podczas realizacji imprezy. – Potrzeby i oczekiwania klientów podczas realizacji imprezy turystycznej. – Metodyka obsługi grup turystycznych. – Dokumentacja imprez i usług turystycznych etapu realizacji. – Dokumenty finansowe potwierdzające realizację imprez i usług turystycznych. – Analiza realizacji imprez i usług turystycznych.
BHP(9)2 zastosować zasady ochrony środowiska;	P	C	
BHP(7)1 zorganizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	P	C	
BHP(7)2 zorganizować stanowisko pracownika obsługi turystycznej zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	P	C	
T.13.2(6)1 rozróżnić specjalistyczne programy komputerowe stosowane do obsługi ruchu turystycznego;	P	B	
T.13.2(6)2 skorzystać ze specjalistycznych programów komputerowych stosowanych do obsługi ruchu turystycznego;	P	C	
PKZ (T.g)(4)1 zastosować międzynarodowe przepisy dotyczące działalności turystycznej;	P	C	
PKZ(T.g)(4)2 zastosować regulacje prawa dotyczące branży turystycznej;	P	C	
PKZ(T.g)(4)3 zinterpretować pojęcie umowy;	P	B	
PKZ(T.g)(4)4 zidentyfikować elementy umowy;	P	B	
PKZ(T.g)(4)5 zidentyfikować rodzaje umów z klientami i kontrahentami;	P	B	
PKZ(T.g)(4)6 zastosować właściwy rodzaj umowy;	P	C	
PKZ(T.g)(4)7 przestrzegać zasady ochrony klienta;	P	C	
PKZ(T.g)(4)8 określić zakres odpowiedzialności w obsłudze ruchu turystycznego;	P	C	
PKZ(T.g)(4)9 zastosować przepisy prawa regulujące świadczenie usług turystycznych;	P	C	
PKZ(T.g)(4)10 zastosować przepisy regulujące transport w turystyce;	P	C	
PKZ(T.g)(4)11 zinterpretować przepisy prawne funkcjonujące w hotelarstwie;	P	B	
PKZ(T.g)(4)12 zastosować przepisy dotyczące pilotażu i przewodnictwa	P	C	

1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych w biurze podróży		
turystycznego;		
PKZ(T.g)(4)13 scharakteryzować prawne aspekty wybranych rodzajów turystyki w tym turystyki kwalifikowanej;	P	C
PKZ(T.g)(4)14 zastosować przepisy prawa regulujące turystykę międzynarodową;	P	C
T.13.1(3)1 rozpoznać potrzeby turystyczne klientów;	P	C
T.13.1(3)2 dobrać usługi turystyczne do potrzeb klientów;	P	C
T.13.1(4)1 rozróżnić rodzaje imprez turystycznych;	P	B
T.13.1(4)2 określić zasady programowania imprez turystycznych;	P	C
T.13.1(4)3 opracować programy imprez turystycznych;	P	C
T.13.1(6)1 dokonać podziału kosztów na stałe i zmienne ;	P	B
T.13.1(6)2 posłużyć się tabelami kursów walut przy kalkulowaniu kosztów usług turystycznych ;	P	C
T.13.1(6)3 dokonać kalkulacji kosztów usług turystycznych;	P	C
T.13.1(8)1 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od potrzeb i wymagań klientów ;	P	C
T.13.1(8)2 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od zmieniających się czynników ;	P	C
T.13.1(8)3 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od zmieniającej się liczby uczestników tj;	P	C
T.13.1(9)1 sporządzić dokumentację dotyczącą kalkulacji imprez turystycznych;	P	C
T.13.1(9)2 sporządzić dokumentację dotyczącą kalkulacji usług turystycznych;	P	C
T.13.2(1)1 dokonać wyboru ofert usługodawców zgodnie z zamówieniem lub programem turystycznym;	P	C
T.13.2(1)2 zawrzeć umowy z usługodawcami o współpracę;	P	C
T.13.2(3)1 rozróżnić rodzaje zamówień usług turystycznych ;	P	B
T.13.2(3)2 sporządzić zamówienie usługi turystycznej;	P	C
T.13.2(3)3 określić skutki niewykonania lub nieprawidłowego wykonania zamówienia usług turystycznych;	P	C
T.13.2(4)1 sporządzić rezerwację imprezy i usługi turystycznej;	P	C
T.13.2(4)2 sporządzić anulację imprezy i usługi turystycznej;	P	C
T.13.2(4)3 wyjaśnić postępowanie w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania rezerwacji imprezy i usługi turystycznej;	P	C
T.13.2(5)1 rozpoznać komputerowe systemy rezerwacji usług;	P	B
T.13.2(5)2 dokonać rezerwacji usług turystycznych systemem <i>on-line</i> ;	P	C

1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych w biurze podróży		
T.13.2(7)1 rozróżnić rodzaje dokumentów związanych z zamawianiem usług turystycznych;	P	B
T.13.2(7)2 sporządzić dokumenty zamówienia usług turystycznych zgodnie z umową o współpracę lub zamówieniem klienta;	P	C
T.13.3(1)1 scharakteryzować przepisy prawa dotyczące przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu wycieczek;	P	C
T.13.3(1)2 wykonać czynności z zakresu przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu podczas realizacji imprez i usług;	P	C
T.13.3(3)1 zaplanować czas wolny klientów;	P	C
T.13.3(3)2 przeprowadzić zajęcia z zakresu animacji czasu wolnego;	P	C
T.13.3(4)1 określić potrzeby i oczekiwania grup turystycznych;	P	C
T.13.3(4)2 obsłużyć imprezy turystyczne dla zróżnicowanych grup turystycznych;	P	C
T.13.3(8)1 sporządzić dokumentację dotyczącą realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C
T.13.3(8)2 prowadzić dokumentację dotyczącą realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C
T.13.3(9)1 dokonać analizy dokumentów finansowych potwierdzających realizację imprez i usług turystycznych;	P	D
T.13.3(9)2 skompletować do przechowania dokumenty finansowe potwierdzające realizację imprez i usług turystycznych;	P	C
T.13.3(10)1 dokonać odprawy pilota w biurze podróży;	P	C
T.13.3(10)2 dokonać analizy przebiegu realizacji imprezy i usługi turystycznej na podstawie sprawozdania pilota/ przewodnika;	P	D
KPS(1)1 określić zasady kultury i etyki;		
KPS(1)2 zastosować zasady kultury i etyki;		
KPS(3)1 rozpoznać rezultaty podejmowanych działań;		
KPS(3)2 dokonać analizy skutków podejmowanych działań;		
KPS(5)1 rozpoznać zagrożenia stresem;		
KPS(5)2 zastosować sposoby radzenia sobie ze stresem;		
KPS(7)1 zidentyfikować przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej;		
KPS(7)2 zastosować przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej;		
KPS(8)1 określić odpowiedzialność za podejmowane działania;		
KPS(8)2 określić skutki odpowiedzialności za podejmowane działania;		
KPS(10)1 określić zasady współpracy w zespole;		
KPS(10)2 zastosować zasady współpracy w zespole;		

1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych w biurze podróży			
OMZ(6)1 określić zasady komunikacji ze współpracownikami;			
OMZ(6)2 zastosować zasady komunikacji ze współpracownikami;			
<p>Planowane zadania (ćwiczenia) Struktura organizacyjna biura podróży Opracuj strukturę organizacyjną wybranego biura podróży. Przedstaw jej schemat w formie graficznej (dane do wykonania zadania w załączeniu). Obsługa grup turystycznych Jako pilot wycieczek obsługujesz imprezy turystyczne do Włoch: a/ autokarowe, b/ samolotowe. Wymień i scharakteryzuj dokumenty, które otrzymasz w teczce imprezy. Wskaż różnicę występującą w dokumentacji obu imprez turystycznych.</p>			
<p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia Czas realizacji – 7 tygodni (4 tygodnie – pierwsza praktyka oraz 3 tygodnie druga praktyka). Warunkiem osiągnięcia efektów kształcenia jest realizacja praktyki zawodowej w biurach podróży. Realizacja praktyki zawodowej ma na celu przybliżenie uczniowi działalności polegającej na planowaniu i realizacji imprez i usług turystycznych. W trakcie realizacji praktyk zawodowych uczniowie powinni obserwować czynności zawodowe pracowników biura podróży a następnie po zdobyciu doświadczenia w wykonywaniu powierzonych zadań, powinni samodzielnie wykonywać określone zadania pod kierunkiem instruktora. Podczas praktyki zawodowej uczniowie powinni doskonalić umiejętności z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – planowania i kalkulacji kosztów imprez i usług turystycznych, – rezerwacji imprez i usług turystycznych, – realizacji imprez usług turystycznych, – obsługi klienta w zakresie realizacji imprezy turystycznej, – wykorzystywania w praktyce programów komputerowych stosowanych w biurze podróży . 			
<p>Środki dydaktyczne Przepisy prawne dotyczące turystyki; wzory dokumentów etapu planowania i realizacji imprez turystycznych; plany miast, mapy, przewodniki turystyczne, rozkłady jazdy przewoźników, materiały promocyjne, literatura branżowa, programy komputerowe.</p>			
<p>Zalecane metody dydaktyczne Na praktykach zawodowych zaleca się ćwiczenia praktyczne – samodzielne realizowanie zadań na określonym stanowisku pracy.</p>			
<p>Formy organizacyjne Zróżnicowana praca indywidualna lub grupowa. Grupy na praktykach zawodowych nie większe niż 9 osób.</p>			

1. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych w biurze podróży
<p>Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia</p> <p>Kryteria oceniania powinny dotyczyć zakresu i stopnia opanowania przez uczniów umiejętności wynikających z określonych celów kształcenia. Sprawdzanie i ocenianie umiejętności uczniów powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu praktyki zawodowej.</p> <p>W procesie oceniania należy zwrócić uwagę na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, – organizację stanowiska pracy, – samodzielność podczas wykonywania pracy, – jakość wykonywanej pracy, – kulturę obsługi klienta, – umiejętność korzystania z programów komputerowych.
<p>Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia; – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia; – indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (zasoby internetowe)

2. Obiekty noclegowe			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
BHP(9)1 zastosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Bezpieczeństwo i higiena pracy w obiekcie noclegowym. – Ochrona środowiska w działalności obiektu noclegowego. – Bezpieczeństwo i higiena pracy na stanowisku pracy. – Programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań w turystyce. – Międzynarodowe przepisy dotyczące działalności hotelarskiej. – Prawne regulacje dotyczące bazy noclegowej. – Klasyfikacja i kategoryzacja bazy noclegowej, zadania i struktura organizacyjna, technika pracy poszczególnych jednostek organizacyjnych, organizacja pracy, kultura obsługi. – Umowy w hotelarstwie. – System ochrony klienta w obsłudze turystycznej. – Odpowiedzialność zakładów hotelarskich. – Usługi w obiektach noclegowych. – Potrzeby klienta a jakość obsługi w obiekcie noclegowym.
BHP(9)2 zastosować zasady ochrony środowiska;	P	C	
BHP(7)1 zorganizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	P	C	
BHP(7)2 zorganizować stanowisko pracownika obsługi turystycznej zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	P	C	
BHP(8)1 zastosować środki ochrony indywidualne podczas wykonywanych zadań zawodowych;	P	C	
BHP(8)2 zastosować środki ochrony zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;	P	C	
PKZ(T.g)(10)1 rozróżnić programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań w turystyce;	P	B	

2. Obiekty noclegowe			
PKZ(T.g)(10)2posłużyć się programami komputerowymi;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Kalkulacja usług noclegowych. – Ceny usług noclegowych. – Zamawianie usług w obiekcie noclegowym. – Rezerwacja usług w obiekcie noclegowym. – Komputerowe systemy rezerwacji usług. – Dokumentacja dotycząca realizacji usług noclegowych. – Dokumentacja dotycząca realizacji imprez i usług turystycznych.
PKZ(T.g)(4)1 zastosować przepisy prawa międzynarodowego dotyczące działalności turystycznej;	P	C	
PKZ(T.g)(4)2 zastosować regulacje prawa dotyczące branży turystycznej;	P	C	
PKZ(T.g)(4)3 zinterpretować pojęcie umowy;	P	B	
PKZ(T.g)(4)4 zidentyfikować elementy umowy;	P	B	
PKZ(T.g)(4)5 zidentyfikować rodzaje umów z klientami i kontrahentami;	P	B	
PKZ(T.g)(4)6 zastosować właściwy rodzaj umowy;	P	C	
PKZ(T.g)(4)7 przestrzegać zasady ochrony klienta;	P	C	
PKZ(T.g)(4)8 określić zakres odpowiedzialności w obsłudze ruchu turystycznego;	P	C	
PKZ(T.g)(4)9 zastosować przepisy prawa regulujące świadczenie usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(3)1 rozpoznać potrzeby turystyczne klientów;	P	B	
T.13.1(3)2 dobrać usługi turystyczne do potrzeb klientów;	P	C	
T.13.1(6)1 dokonać podziału kosztów usług turystycznych;	P	B	
T.13.1(6)2 posłużyć się tabelami kursów walut;	P	C	
T.13.1(6)3 dokonać kalkulacji kosztów usług turystycznych;	P	C	
T.13.1(8)1 określić zasady kalkulowania ceny usług turystycznych	P	C	
T.13.1(8)4 ustalić cenę usługi noclegowej;	P	C	
T.13.2(3)1 rozróżnić rodzaje zamówień usług turystycznych ;	P	B	
T.13.2(3)2 sporządzić zamówienie usługi turystycznej ;	P	C	
T.13.2(3)3 określić skutki niewykonania lub nieprawidłowego wykonania zamówienia usług turystycznych;	P	C	
T.13.2(4)1 sporządzić rezerwację imprezy i usługi turystycznej;	P	C	
T.13.2(4)3 wyjaśnić postępowanie w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania rezerwacji imprezy i usługi turystycznej;	P	C	
T.13.2(5)1 rozpoznać komputerowe systemy rezerwacji usług;	P	B	
T.13.2(5)2 dokonać rezerwacji usług turystycznych systemem <i>on-line</i> ;	P	C	

2. Obiekty noclegowe			
T.13.2(7)1 rozróżnić rodzaje dokumentów związanych z zamawianiem usług turystycznych;	P	B	
T.13.2(7)2 sporządzić dokumentację zamówienia usług turystycznych zgodnie z umową o współpracę lub zamówieniem klienta;	P	C	
T.13.3(8)1 sporządzić dokumentację dotyczącą realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.3(8)2 prowadzić dokumentację dotyczącą realizacji imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.13.3(9)1 dokonać analizy dokumentów finansowych potwierdzających realizację imprez i usług turystycznych;	P	D	
T.13.3(9)2 skompletować do przechowania dokumenty finansowe potwierdzające realizację imprez i usług turystycznych;	P	C	
OMZ(6)1 określić zasady komunikacji ze współpracownikami;			
OMZ(6)1 zastosować zasady komunikacji ze współpracownikami;			
Planowane zadania (ćwiczenia)			
Umowy w turystyce Korzystając z wzorów umów, opracuj tekst umowy zawartej pomiędzy biurem podróży a wybranymi obiektami hotelarskimi (dane do sporządzenia umowy zawiera załącznik).			
Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne			
Czas realizacji – 1 tydzień (druga praktyka). Warunkiem osiągnięcia efektów kształcenia jest realizacja praktyki zawodowej w obiektach noclegowych. Realizacja praktyki zawodowej ma na celu przybliżenie uczniowi mechanizm funkcjonowania obiektów noclegowych. W trakcie realizacji praktyki zawodowej uczniowie powinni obserwować czynności zawodowe pracowników a następnie po zdobyciu doświadczenia w wykonywaniu powierzonych zadań, powinni samodzielnie wykonywać określone zadania pod kierunkiem instruktora. Podczas praktyki zawodowej uczniowie powinni doskonalić umiejętności z zakresu:			
<ul style="list-style-type: none"> – organizacji pracy recepcji i innych działów obiektów noclegowych, – zamawiania i rezerwacji usług w obiekcie noclegowym, – obsługi gości zakładu noclegowego, – rozliczania kosztów pobytu gości hotelowych. – prowadzenia dokumentacji dotyczącej zamawiania, rezerwacji i sprzedaży usług turystycznych w obiekcie noclegowym; – współpracy obiektów noclegowych z biurami podróży. – wykorzystywania w praktyce programów komputerowych stosowanych w obiekcie noclegowym.. 			
Środki dydaktyczne			
Przepisy prawne dotyczące turystyki; przepisy prawne dotyczące funkcjonowania obiektu noclegowego; wzory dokumentów; plany miast, mapy, przewodniki turystyczne, rozkłady jazdy przewoźników, materiały promocyjne, literatura branżowa, programy komputerowe.			

2. Obiekty noclegowe

Zalecane metody dydaktyczne

Na praktykach zawodowych zaleca się ćwiczenia praktyczne – samodzielne realizowanie zadań na określonym stanowisku pracy.

Formy organizacyjne

Zróżnicowana praca indywidualna lub grupowa. Grupy na praktykach zawodowych nie większe niż 9 osób.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Kryteria oceniania powinny dotyczyć zakresu i stopnia opanowania przez uczniów umiejętności wynikających z określonych celów kształcenia.

Sprawdzanie i ocenianie umiejętności uczniów powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu praktyki zawodowej.

W procesie oceniania należy zwrócić uwagę na:

- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- organizację stanowiska pracy,
- samodzielność podczas wykonywania pracy,
- jakość wykonywanej pracy,
- kulturę obsługi klienta,
- umiejętność korzystania z programów komputerowych.

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (zasoby internetowe).

3. Sprzedaż i rozliczanie imprez i usług turystycznych w biurze podróży			
Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
PKZ(T.g)(10)2 zastosować programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań w turystyce;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań w turystyce. – Formy sprzedaży imprez i usług turystycznych. – Dokumenty potwierdzające sprzedaż imprez turystycznych. – Dokumenty potwierdzające sprzedaż usług turystycznych. – Formy płatności. – Obsługa kasy fiskalnej i czytnika kart płatniczych. – Dokumenty potwierdzające płatność za imprezy turystycznych (faktura VAT marża). – Dokumenty potwierdzające płatność za usługi turystyczne. – Umowy cywilnoprawne podczas sprzedaży w biurze podróży. – Instrumenty marketingu w biurze podróży. – Koszty usług turystycznych. – Rozliczenie imprezy turystycznej w biurze podróży. – Opodatkowania imprez turystycznych. – Opodatkowania usług turystycznych. – Dokumenty księgowe. – Operacje gospodarcze w działalności biura podróży.
T.14.2(2)1 rozróżnić formy sprzedaży imprez i usług turystycznych ;	P	B	
T.14.2(2)2 wyjaśnić możliwe zasady współpracy między podmiotami rynku turystycznego przy sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.14.2(3)1 określić rodzaj dokumentów potwierdzających sprzedaż imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.14.2(3)2 sporządzić dokumenty potwierdzające sprzedaż imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.14.2(4)1 rozróżnić formy płatności stosowane podczas sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	B	
T.14.2(4)2 zastosować różne formy płatności podczas sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.14.2(5)1 określić rodzaj dokumentów potwierdzających płatność za imprezy i usługi turystyczne;	P	C	
T.14.2(5)2 sporządzić dokumenty potwierdzające płatność za imprezy turystyczne;	P	C	
T.14.2(5)3 sporządzić dokumenty potwierdzające płatność za usługi turystyczne;	P	C	
T.14.2(6)1 sporządzić umowy cywilnoprawne dotyczące imprez turystycznych;	P	C	
T.14.2(6)2 sporządzić umowy cywilnoprawne dotyczące usług turystycznych;	P	C	
T.14.2(7)1 rozróżnić instrumenty marketingu w sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	B	
T.14.2(7)2 zastosować instrumenty marketingu w sprzedaży imprez i usług turystycznych;	P	C	
T.14.3(1)1 skompletować dokumenty finansowe potwierdzające poniesione koszty;	P	C	
T.14.3(1)2 dokonać analizy zebranych dokumentów;	P	D	
T.14.3(1)3 sporządzić rozliczenie kosztów;	P	C	
T.14.3(2)1 dokonać zestawienia wpływów i kosztów imprezy turystycznej;	P	C	
T.14.3(2)2 obliczyć marżę i podatek VAT od zorganizowanej imprezy turystycznej;	P	C	
T.14.3(2)3 wystawić FV marża za zorganizowaną imprezę turystyczną;	P	C	
T.14.3(3)1 obliczyć podatek VAT od zorganizowanych imprez i usług turystycznych;	P	C	

3. Sprzedaż i rozliczanie imprez i usług turystycznych w biurze podróży			
T.14.3(3)2 wyjaśnić istotę podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego;	P	C	– Dokumentacja rozliczeniowa etapu sprzedaży w biurze podróży.
T.14.3(3)3 obliczyć należny miesięczny podatek dochodowy i podatek VAT;	P	C	
T.14.3(5)1 zidentyfikować podstawowe przepisy dotyczące rachunkowości;	P	B	
T.14.3(5)2 rozróżnić formy ewidencji księgowej w biurach podróży;	P	B	
14.3(5)3 rozróżnić rodzaje operacji gospodarczych w działalności turystycznej;	P	B	
T.14.3(5)4 rozróżnić dokumenty księgowe występujące w biurach podróży;	P	B	
T.14.3(5)5 prowadzić ewidencję księgową usług turystycznych przestrzegając zasad rachunkowości;	P	C	
T.14.3(6)1 zidentyfikować rodzaje dokumentów dotyczących rozliczeń imprez i usług turystycznych;	P	B	
T.14.3(6)2 sporządzić dokumentację rozliczeniową imprez turystycznych zgodnie z zasadami;	P	C	
T.14.3(6)3 sporządzić dokumentację rozliczeniową usług turystycznych zgodnie z zasadami;	P	C	
OMZ(6)1 określić zasady komunikacji ze współpracownikami;			
OMZ(6)1 zastosować zasady komunikacji ze współpracownikami;			
Planowane zadania (ćwiczenia)			
Rozliczenie imprez turystycznych Dokonaj zestawienia kosztów i wpływów imprezy turystycznej, oblicz marżę i podatek VAT. Dane do sporządzenia rozliczenia zawarte są w załączniku do zadania.			
Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne			
Czas realizacji – 2 tygodnie (trzecia praktyka). Warunkiem osiągnięcia efektów kształcenia jest realizacja praktyki zawodowej w biurach podróży. Realizacja praktyki zawodowej ma na celu przybliżenie uczniowi działalności polegającej na sprzedaży i rozliczaniu imprez i usług turystycznych. W trakcie realizacji praktyk zawodowych uczniowie powinni obserwować czynności zawodowe wykwalifikowanych pracowników biura podróży a następnie po zdobyciu doświadczenia w wykonywaniu powierzonych zadań, powinni samodzielnie wykonywać określone zadania pod kierunkiem instruktora. Podczas praktyki zawodowej uczniowie powinni doskonalić umiejętności z zakresu:			
<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenia sprzedaży produktów własnych biura podróży oraz produktów innych podmiotów rynku turystycznego, – prowadzenia dokumentacji stosownej do etapu sprzedaży, – rozliczania prowadzonej działalności gospodarczej, – obsługi klienta w zakresie sprzedaży oferty turystycznej, – wykorzystywania w praktyce programów komputerowych stosowanych w biurze podróży . 			
Środki dydaktyczne			
Przepisy prawne dotyczące turystyki; wzory dokumentów etapu sprzedaży i rozliczenia imprez turystycznych; materiały promocyjne, literatura branżowa, programy komputerowe.			

3. Sprzedaż i rozliczanie imprez i usług turystycznych w biurze podróży

Zalecane metody dydaktyczne

Na praktykach zawodowych zaleca się ćwiczenia praktyczne – samodzielne realizowanie zadań na określonym stanowisku pracy.

Formy organizacyjne

Zróznicowana praca indywidualna lub grupowa. Grupy na praktykach zawodowych nie większe niż 9 osób.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Kryteria oceniania powinny dotyczyć zakresu i stopnia opanowania przez uczniów umiejętności wynikających z określonych celów kształcenia.

Sprawdzanie i ocenianie umiejętności uczniów powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu praktyki zawodowej.

W procesie oceniania należy zwrócić uwagę na:

- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia;
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia;
- indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (zasoby internetowe).

4. Informacja turystyczna

Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi	Poziom wymagań programowych	Kategoria taksonomiczna	Materiał nauczania
BHP(7)1 zorganizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	P	C	<ul style="list-style-type: none"> – Bezpieczeństwa i higiena pracy, ochrona przeciwpożarowa i ochrona środowiska na stanowisku pracy. – Informacja turystyczna, istota, cele i zadania. – Baza danych informacji turystycznej. – Zakres informacji turystycznej. – Źródła informacji turystycznej. – Odbiorcy informacji. – System informacji turystycznej w Polsce. – Materiały promocyjne wykorzystywane w działalności turystycznej. – Programy komputerowe wspomagające system informacji turystycznej.
BHP(7)2 zorganizować stanowisko pracownika obsługi turystycznej zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	P	C	
T.14.1(1)1 utworzyć bazy danych informacji turystycznej;	P	C	
T.14.1(1)2 zaktualizować bazy danych informacji turystycznej;	P	C	
T.14.1(2)1 określić źródła informacji turystycznej;	P	B	
T.14.1(2)2 posłużyć się źródłami informacji turystycznej;	P	C	
T.14.1(5)1 nawiązać współpracę z twórcami baz danych;	P	C	
T.14.1(5)2 upowszechnić informację wśród odbiorców;	P	C	
T.14.1(4)1 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej;	P	C	

4. Informacja turystyczna		
T.14.1(6)1 opracować informator usług turystycznych;	P	C
T.14.1(6)2 opracować folder reklamowy;	P	C
T.14.1(6)3 opracować katalog usług turystycznych;	P	C
T.14.1(6)4 zaplanować kampanię reklamową wybranego przedsiębiorstwa i regionu turystycznego;	P	D
T.14.2(1)1 zastosować komputerowe systemy rezerwacji imprez turystycznych;	P	C
T.14.2(1)2 zastosować komputerowe systemy rezerwacji usług turystycznych;	P	C
PKZ (T.g)(10)1 różnić programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań w turystyce;	P	B
PKZ (T.g)(10)2 posłużyć się programami komputerowymi;	P	C
OMZ(6)1 określić zasady komunikacji ze współpracownikami;		
OMZ(6)2 zastosować zasady komunikacji ze współpracownikami;		
<p>Planowane zadania (ćwiczenia)</p> <p>Kadry w turystyce</p> <p>Opracuj w tabeli kwalifikacje i predyspozycje psychofizyczne pracowników punktu informacji turystycznej. Następnie określ swoje szanse i możliwości na podjęcie pracy w charakterze pracownika informacji turystycznej.</p> <p>Materiały promocyjne</p> <p>Wykonaj ulotki reklamowe wybranych usług turystycznych znajdujących się w ofercie lokalnego punktu informacji turystycznej.</p> <p>Zadanie wykonaj po przeanalizowaniu materiałów reklamowych innych podmiotów gospodarczych działających w turystyce.</p> <p>Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne</p> <p>Czas realizacji – 2 tygodnie (trzecia praktyka).</p> <p>Warunkiem osiągnięcia pozytywnych efektów kształcenia jest realizacja praktyki zawodowej w instytucjach, organizacjach i podmiotach gospodarczych zajmujących się informacją turystyczną. Realizacja praktyki zawodowej ma na celu przybliżenie uczniowi działalności polegającej na przygotowaniu i udzielaniu informacji turystycznej. W trakcie realizacji praktyk zawodowych uczniowie powinni obserwować czynności zawodowe wykwalifikowanych pracowników a następnie po zdobyciu doświadczenia w wykonywaniu powierzonych zadań, powinni samodzielnie wykonywać określone zadania pod kierunkiem instruktora.</p> <p>Podczas praktyki zawodowej uczniowie powinni doskonalić umiejętności z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – gromadzenia, przetwarzania, aktualizowania i udostępniania bazy danych informacji turystycznej, – wykorzystywania źródeł informacji turystycznej w celu udzielania informacji turystycznej, – opracowywania materiałów promocyjnych wykorzystywanych w działalności turystycznej, – wykorzystywania praktyce komputerowych systemów informacji i rezerwacji. <p>Uczniowie powinni korzystać z programów komputerowych stosowanych w instytucjach, organizacjach i podmiotach gospodarczych zajmujących się informacją turystyczną.</p> <p>Środki dydaktyczne</p>		

<p>4. Informacja turystyczna</p> <p>Przepisy prawne dotyczące turystyki; zasoby internetowe; materiały promocyjne przedsiębiorstw turystycznych i instytucji kulturalnych; mapy, plany miast, przewodniki turystyczne; rozkłady jazdy przewoźników; literatura branżowa, programy komputerowe.</p> <p>Zalecane metody dydaktyczne Na praktykach zawodowych zaleca się ćwiczenia praktyczne – samodzielne realizowanie zadań na określonym stanowisku pracy.</p> <p>Formy organizacyjne Zróżnicowana praca indywidualna lub grupowa. Grupy na praktykach zawodowych nie większe niż 9 osób.</p> <p>Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia Kryteria oceniania powinny dotyczyć zakresu i stopnia opanowania przez uczniów umiejętności wynikających z określonych celów kształcenia. Sprawdzanie i ocenianie umiejętności uczniów powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu praktyki zawodowej. W procesie oceniania należy zwrócić uwagę na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, – organizację stanowiska pracy, – samodzielność podczas wykonywania pracy, – jakość wykonywanej pracy, – kulturę obsługi klienta, – umiejętność korzystania z programów komputerowych. <p>Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia; – dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości / poziomu zdolności i zainteresowań ucznia; – indywidualizacja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (zasoby internetowe).
--

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ ZAPISANE W ROZPORZĄDZENIU W SPRAWIE PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA W ZAWODACH

Załącznik 2. POGRUPOWANE EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ

Załącznik 3. USZCZEGÓLOWIONE EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ

Załącznik 1. EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ ZAPISANE W ROZPORZĄDZENIU W SPRAWIE PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA W ZAWODACH

Efekty kształcenia
Efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów
Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)
BHP(1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;
BHP(2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce;
BHP(3) określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
BHP(4) przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych;
BHP(5) określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy;
BHP(6) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka;
BHP(7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
BHP(8) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;
BHP(9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
BHP(10) udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.
Podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej (PDG)
PDG(1) stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej;
PDG(2) stosuje przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego;
PDG(3) stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej;
PDG(4) rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi;
PDG(5) analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży;
PDG(6) inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży;
PDG(7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;
PDG(8) prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;
PDG(9) obsługuje urzędnika biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;
PDG(10) planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej;
PDG(11) optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej.
Język obcy ukierunkowany zawodowo (JOZ)

Efekty kształcenia
JOZ(1) posługuje się zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającą realizację zadań zawodowych;
JOZ(2) interpretuje wypowiedzi dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych artykułowane powoli i wyraźnie, w standardowej odmianie języka;
JOZ(3) analizuje i interpretuje krótkie teksty pisemne dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych;
JOZ(4) formułuje krótkie i zrozumiałe wypowiedzi oraz teksty pisemne umożliwiające komunikowanie się w środowisku pracy;
JOZ(5) korzysta z obcojęzycznych źródeł informacji.
Kompetencje personalne i społeczne (KPS)
KPS(1) przestrzega zasad kultury i etyki;
KPS(2) jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań;
KPS(3) przewiduje skutki podejmowanych działań;
KPS(4) jest otwarty na zmiany;
KPS(5) potrafi radzić sobie ze stresem;
KPS(6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
KPS(7) przestrzega tajemnicy zawodowej;
KPS(8) potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania;
KPS(9) potrafi negocjować warunki porozumień;
KPS(10) współpracuje w zespole.
Organizacja pracy małych zespołów (OMZ) w przypadku zawodów nauczanych na poziomie technika
OMZ(1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań;
OMZ(2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań
OMZ(3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań;
OMZ(4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań;
OMZ(5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;
OMZ(6) komunikuje się ze współpracownikami.
Efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru kształcenia, stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów
PKZ(T.g)
PKZ(T.g)(1) charakteryzuje rodzaje turystyki;
PKZ(T.g)(2) rozróżnia podmioty gospodarcze świadczące usługi na rynku turystycznym;
PKZ(T.g)(3) charakteryzuje zadania organizatorów turystyki, pośredników turystycznych i agentów turystycznych;
PKZ(T.g)(4) stosuje przepisy prawa dotyczące turystyki;
PKZ(T.g)(5) rozróżnia produkty turystyczne;
PKZ(T.g)(6) rozróżnia rodzaje usług turystycznych;
PKZ(T.g)(7) charakteryzuje rynek usług turystycznych;
PKZ(T.g)(8) charakteryzuje oraz monitoruje krajowy i zagraniczny ruch turystyczny;

Efekty kształcenia
PKZ(T.g)(9) przestrzega zasad marketingu dotyczących turystyki;
PKZ(T.g)(10) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań.
Efekty kształcenia właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie
T.13. Planowanie i realizacja imprez i usług turystycznych
T.13.1. Planowanie i kalkulacja kosztów imprez i usług turystycznych
T.13.1(1) wykorzystuje wiedzę z zakresu geografii turystycznej Polski i świata;
T.13.1(2) korzysta z map geograficznych i innych źródeł informacji;
T.13.1(3) dobiera usługi turystyczne do potrzeb klientów;
T.13.1(4) opracowuje programy imprez turystycznych;
T.13.1(5) sporządza programy konferencji, kongresów, targów i giełd turystycznych;
T.13.1(6) kalkuluje koszty usług turystycznych;
T.13.1(7) oblicza koszty imprez turystycznych dla grup oraz koszty jednostkowe;
T.13.1(8) ustala ceny imprez i usług turystycznych;
T.13.1(9) sporządza dokumentację dotyczącą kalkulacji imprez i usług turystycznych.
T.13.2. Rezerwacja imprez i usług turystycznych
T.13.2(1) dobiera usługodawców do realizacji imprez i usług turystycznych;
T.13.2(2) dobiera najkorzystniejszy sposób ubezpieczenia uczestników ruchu turystycznego;
T.13.2(3) zamawia usługi turystyczne;
T.13.2(4) prowadzi rezerwację imprez i usług turystycznych;
T.13.2(5) dokonuje rezerwacji usług <i>on-line</i> ;
T.13.2(6) korzysta ze specjalistycznych programów komputerowych stosowanych do obsługi ruchu turystycznego;
T.13.2(7) opracowuje dokumentację związaną z zamawianiem usług turystycznych.
T.13.3. Realizacja imprez i usług turystycznych
T.13.3(1) stosuje metody przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu wycieczek;
T.13.3(2) przestrzega zasad żywienia uczestników ruchu turystycznego;
T.13.3(3) planuje i organizuje czas wolny klientów;
T.13.3(4) obsługuje imprezy turystyczne dla różnych grup klientów;
T.13.3(5) współpracuje z usługodawcami w zakresie realizacji imprez i usług turystycznych;
T.13.3(6) obsługuje konferencje, kongresy, targi i giełdy turystyczne;
T.13.3(7) przestrzega zasad obsługi klienta;
T.13.3(8) sporządza i prowadzi dokumentację dotyczącą imprez i usług turystycznych;
T.13.3(9) gromadzi dokumenty finansowe potwierdzające realizację imprez i usług turystycznych;
T.13.3(10) monitoruje przebieg realizacji imprez i usług turystycznych.
T.14. Prowadzenie informacji turystycznej oraz sprzedaż usług turystycznych
T.14.1. Prowadzenie informacji turystycznej

Efekty kształcenia
T.14.1(1) tworzy i aktualizuje bazy danych informacji turystycznej;
T.14.1(2) udziela informacji turystycznej;
T.14.1(3) określa walory turystyczne, zagospodarowanie turystyczne i dostępność komunikacyjną Polski oraz wybranych regionów świata;
T.14.1(4) korzysta ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej;
T.14.1(5) współpracuje z uczestnikami rynku turystycznego;
T.14.1(6) opracowuje materiały promocyjne, informatory i katalogi usług turystycznych.
T.14.2. Prowadzenie sprzedaży usług i imprez turystycznych
T.14.2(1) stosuje komputerowe systemy rezerwacji usług i imprez turystycznych;
T.14.2(2) stosuje różne formy sprzedaży usług i imprez własnych oraz innych podmiotów rynku turystycznego;
T.14.2(3) rejestruje sprzedaż usług i imprez turystycznych;
T.14.2(4) stosuje różne formy płatności podczas sprzedaży usług i imprez turystycznych;
T.14.2(5) sporządza dokumenty potwierdzające płatność za usługi i imprezy turystyczne;
T.14.2(6) sporządza umowy cywilnoprawne dotyczące usług i imprez turystycznych;
T.14.2(7) stosuje instrumenty marketingu w sprzedaży usług i imprez turystycznych
T.14.3. Rozliczanie imprez i usług turystycznych
T.14.3(1) rozlicza koszty usług turystycznych świadczonych przez usługodawców;
T.14.3(2) sporządza rozliczenie wpływów i kosztów imprezy turystycznej;
T.14.3(3) przestrzega zasad opodatkowania usług i imprez turystycznych;
T.14.3(4) rozlicza koszty konferencji, targów i giełd turystycznych;
T.14.3(5) prowadzi ewidencję księgową imprez i usług turystycznych przestrzegając zasad rachunkowości;
T.14.3(6) sporządza dokumentację dotyczącą rozliczeń imprez i usług turystycznych.

Załącznik 2. POGRUPOWANE EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ

Efekty kształcenia /umiejętności, wiedza oraz kompetencje personalne i społeczne/ Uczeń:	Klasa								Liczba godzin przeznaczona na realizację efektów kształcenia
	I		II		III		IV		
	I	II	I	II	I	II	II	II	
Kształcenie zawodowe teoretyczne									
Podstawy turystyki									
PKZ(T.g)(1) charakteryzuje rodzaje turystyki;	X	X							50
PKZ(T.g)(2) rozróżnia podmioty gospodarcze świadczące usługi na rynku turystycznym;	X	X							
PKZ(T.g)(3) charakteryzuje zadania organizatorów turystyki, pośredników turystycznych i agentów turystycznych;	X	X							
PKZ(T.g)(5) rozróżnia produkty turystyczne;	X	X							
PKZ(T.g)(6) rozróżnia rodzaje usług turystycznych;	X	X							
PKZ(T.g)(7) charakteryzuje rynek usług turystycznych;	X	X							
PKZ(T.g)(8) charakteryzuje oraz monitoruje krajowy i zagraniczny ruch turystyczny;	X	X							
PDG(4) rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi;	X	X							10
łącznie liczba godzin przeznaczona na przedmiot									60
Podstawy działalności gospodarczej w turystyce									
PDG(1) stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej;			X	X	X	X	X		70
PDG(2) stosuje przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego;			X	X	X	X	X		
PDG(3) stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej;			X	X	X	X	X		
PDG(7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;			X	X	X	X	X		
PDG(11) optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej;					X	X	X		

PKZ(T.g)(4) stosuje przepisy prawa dotyczące turystyki;			X	X	X	X	X		26
KPS(3) przewiduje skutki podejmowanych działań;			X	X	X	X	X		
KPS(7) przestrzega tajemnicy zawodowej;			X	X	X	X	X		
KPS(8) potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania;			X	X	X	X	X		
OMZ(5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;					X	X	X		
BHP(1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;			X	X	X	X	X		24
BHP(2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce;			X	X	X	X	X		
BHP(3) określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;			X	X	X	X	X		
łącznie liczba godzin przeznaczona na przedmiot									120
Marketing usług turystycznych									
PDG(10) planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej;			X	X	X	X			10
KPS(2) jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań;			X	X	X	X			
KPS(3) przewiduje skutki podejmowanych działań;			X	X	X	X			
KPS(4) jest otwarty na zmiany;			X	X	X	X			
PKZ(T.g)(5) rozróżnia produkty turystyczne;			X	X	X	X			28
PKZ(T.g)(9) przestrzega zasad marketingu dotyczących turystyki;			X	X	X	X			
T.14.2(7) stosuje instrumenty marketingu w sprzedaży usług i imprez turystycznych;			X	X	X	X			52
łącznie liczba godzin przeznaczona na przedmiot									90
Geografia turystyczna									
T.13.1(1) wykorzystuje wiedzę z zakresu geografii turystycznej Polski i świata;	X	X	X	X	X	X			70
T.13.1(2) korzysta z map geograficznych i innych źródeł informacji;	X	X	X	X	X	X			
T.14.1(3) określa walory turystyczne, zagospodarowanie turystyczne i dostępność komunikacyjną Polski oraz wybranych regionów świata;	X	X	X	X	X	X			140
T.14.1(4) korzysta ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej;	X	X	X	X	X	X			
łącznie liczba godzin przeznaczona na przedmiot									210
Organizacja imprez i usług turystycznych									

PDG(5) analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży;	X	X	X	X	X	X	X		22
PDG(6)) inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży;	X	X	X	X	X	X	X		
KPS(1) przestrzega zasad kultury i etyki;	X	X	X	X	X	X	X		
KPS(2) jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań;	X	X	X	X	X	X	X		
KPS(3) przewiduje skutki podejmowanych działań;	X	X	X	X	X	X	X		
KPS(4) jest otwarty na zmiany;	X	X	X	X	X	X	X		
KPS(5) potrafi radzić sobie ze stresem;	X	X	X	X	X	X	X		
KPS(6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;	X	X	X	X	X	X	X		
KPS(9) potrafi negocjować warunki porozumień;	X	X	X	X	X	X	X		
KPS(10) współpracuje w zespole;	X	X	X	X	X	X	X		
OMZ(1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań;	X	X	X	X	X	X	X		
OMZ(2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań;	X	X	X	X	X	X	X		
OMZ(3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań;	X	X	X	X	X	X	X		
OMZ(4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań;	X	X	X	X	X	X	X		
OMZ(5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;	X	X	X	X	X	X	X		
OMZ(6) komunikuje się ze współpracownikami;	X	X	X	X	X	X	X		
BHP(4) przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych;	X	X	X	X	X	X	X		20
BHP(5) określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy;	X	X	X	X	X	X	X		
BHP(6) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka;	X	X	X	X	X	X	X		
BHP(7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	X	X	X	X	X	X	X		
BHP(8) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;	X	X	X	X	X	X	X		
BHP(9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	X	X	X	X	X	X	X		
BHP(10) udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia;	X	X	X	X	X	X	X		
T.13.1(3) dobiera usługi turystyczne do potrzeb klientów;	X	X	X	X					128
T.13.1(4) opracowuje programy imprez turystycznych;	X	X	X	X					
T.13.1(5) sporządza programy konferencji, kongresów, targów i giełd	X	X	X	X					

turystycznych;									
T.13.1(6) kalkuluje koszty usług turystycznych;	X	X	X	X					
T.13.1(7) oblicza koszty imprez turystycznych dla grup oraz koszty jednostkowe;	X	X	X	X					
T.13.1(8) ustala ceny imprez i usług turystycznych;	X	X	X	X					
T.13.1(9) sporządza dokumentację dotyczącą kalkulacji imprez i usług turystycznych;	X	X	X	X					
T.13.2(1) dobiera usługodawców do realizacji imprez i usług turystycznych;	X	X	X	X					
T.13.2(2) dobiera najkorzystniejszy sposób ubezpieczenia uczestników ruchu turystycznego;	X	X	X	X					
T.13.2(3) zamawia usługi turystyczne;	X	X	X	X					
T.13.3(1) stosuje metody przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu wycieczek;	X	X	X	X					
T.13.3(2) przestrzega zasad żywienia uczestników ruchu turystycznego;	X	X	X	X					
T.13.3(3) planuje i organizuje czas wolny klientów;	X	X	X	X					
T.13.3(4) obsługuje imprezy turystyczne dla różnych grup klientów;	X	X	X	X					
T.13.3(5) współpracuje z usługodawcami w zakresie realizacji imprez i usług turystycznych;	X	X	X	X					
T.13.3(6) obsługuje konferencje, kongresy, targi i giełdy turystyczne;	X	X	X	X					
T.13.3(7) przestrzega zasad obsługi klienta;	X	X	X	X					
T.13.3(8) sporządza i prowadzi dokumentację dotyczącą imprez i usług turystycznych;	X	X	X	X					
T.14.2(2) stosuje różne formy sprzedaży usług i imprez własnych oraz innych podmiotów rynku turystycznego;					X	X	X		70
T.14.2(4) stosuje różne formy płatności podczas sprzedaży usług i imprez turystycznych;					X	X	X		
T.14.3(1) rozlicza koszty usług turystycznych świadczonych przez usługodawców;					X	X	X		
T.14.3(2) sporządza rozliczenie wpływów i kosztów imprezy turystycznej;					X	X	X		
T.14.3(3) przestrzega zasad opodatkowania usług i imprez turystycznych;					X	X	X		
łącznie liczba godzin przeznaczona na przedmiot									240
Język obcy w turystyce									
JOZ(1) posługuje się zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiających realizację zadań zawodowych;			X	X	X	X			60
JOZ(2) interpretuje wypowiedzi dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych artykułowane powoli i wyraźnie, w standardowej odmianie			X	X	X	X			

języka;									
JOZ(3) analizuje i interpretuje krótkie teksty pisemne dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych;			X	X	X	X			
JOZ(4) formułuje krótkie i zrozumiałe wypowiedzi oraz teksty pisemne umożliwiające komunikowanie się w środowisku pracy;			X	X	X	X			
JOZ(5) korzysta z obcojęzycznych źródeł informacji;			X	X	X	X			
łącznie liczba godzin przeznaczona na przedmiot									60
łącznie liczba godzin przeznaczona na kształcenie zawodowe teoretyczne									780
Kształcenie zawodowe praktyczne									
Obsługa turystyczna									
BHP(7)) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;			X	X	X	X	X		20
BHP(9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;			X	X	X	X	X		
T.13.1(1) wykorzystuje wiedzę z zakresu geografii turystycznej Polski i świata;			X	X	X	X	X		110
T.13.1(2) korzysta z map geograficznych i innych źródeł informacji;			X	X	X	X	X		
T.13.1(4) opracowuje programy imprez turystycznych;			X	X	X	X	X		
T.13.1(5) sporządza programy konferencji, kongresów, targów i giełd turystycznych;			X	X	X	X	X		
T.13.1(6) kalkuluje koszty usług turystycznych;			X	X	X	X	X		
T.13.1(8) ustala ceny imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X	X		
T.13.1(9) sporządza dokumentację dotyczącą kalkulacji imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X	X		
T.13.2(1) dobiera usługodawców do realizacji imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X	X		
T.13.2(3) zamawia usługi turystyczne;			X	X	X	X	X		
T.13.2(4) prowadzi rezerwację imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X	X		
T.13.2(5) dokonuje rezerwacji usług <i>on-line</i> ;			X	X	X	X	X		
T.13.2(6) korzysta ze specjalistycznych programów komputerowych stosowanych do obsługi ruchu turystycznego;			X	X	X	X	X		
T.13.2(7) opracowuje dokumentację związaną z zamawianiem usług turystycznych;			X	X	X	X	X		
T.13.3(1) stosuje metody przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu wycieczek;			X	X	X	X	X		
T.13.3(7) przestrzega zasad obsługi klienta;			X	X	X	X	X		
T.13.3(8) sporządza i prowadzi dokumentację dotyczącą imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X	X		

T.13.3(9) gromadzi dokumenty finansowe potwierdzające realizację imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X	X		
T.13.3(10) monitoruje przebieg realizacji imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X	X		
T.14.2(1) stosuje komputerowe systemy rezerwacji usług i imprez turystycznych;					X	X	X		80
T.14.2(2) stosuje różne formy sprzedaży usług i imprez własnych oraz innych podmiotów rynku turystycznego;					X	X	X		
T.14.2(3) rejestruje sprzedaż usług i imprez turystycznych;					X	X	X		
T.14.2(4) stosuje różne formy płatności podczas sprzedaży usług i imprez turystycznych;					X	X	X		
T.14.2(5) sporządza dokumenty potwierdzające płatność za usługi i imprezy turystyczne;					X	X	X		
T.14.2(6) sporządza umowy cywilnoprawne dotyczące usług i imprez turystycznych;					X	X	X		
T.14.3(1) rozlicza koszty usług turystycznych świadczonych przez usługodawców;					X	X	X		
T.14.3(2) sporządza rozliczenie wpływów i kosztów imprezy turystycznej;					X	X	X		
T.14.3(3) przestrzega zasad opodatkowania usług i imprez turystycznych;					X	X	X		
T.14.3(5) prowadzi ewidencję księgową imprez i usług turystycznych przestrzegając zasad rachunkowości;					X	X	X		
T.14.3(6) sporządza dokumentację dotyczącą rozliczeń imprez i usług turystycznych;					X	X	X		
KPS(1) przestrzega zasad kultury i etyki;					X	X	X		
KPS(3) przewiduje skutki podejmowanych działań;					X	X	X		
KPS(10) współpracuje w zespole;					X	X	X		
łącznie liczba godzin przeznaczona na przedmiot									210
Informacja turystyczna									
PKZ(T.g)(10)stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań;					X	X	X		10
T.14.1(1) tworzy i aktualizuje bazy danych informacji turystycznej;					X	X	X		80
T.14.1(2) udziela informacji turystycznej;					X	X	X		
T.14.1(3) określa walory turystyczne, zagospodarowanie turystyczne i dostępność komunikacyjną Polski oraz wybranych regionów świata;					X	X	X		
T.14.1(4) korzysta ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej;					X	X	X		
T.14.1(5) współpracuje z uczestnikami rynku turystycznego;					X	X	X		
T.14.1(6) opracowuje materiały promocyjne, informatory i katalogi usług turystycznych;					X	X	X		

łączna liczba godzin przeznaczona na przedmiot									90
Obsługa informatyczna w turystyce									
PDG(7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;			X	X	X	X			20
PDG(8) prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;			X	X	X	X			
PDG(9) obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;			X	X	X	X			
T.13.2(4) prowadzi rezerwację imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X			54
T.13.2(5) dokonuje rezerwacji usług <i>on-line</i> ;			X	X	X	X			
T.13.2(6) korzysta ze specjalistycznych programów komputerowych stosowanych do obsługi ruchu turystycznego;			X	X	X	X			
T.14.2(1) stosuje komputerowe systemy rezerwacji usług i imprez turystycznych;					X	X			46
T.14.2(2) stosuje różne formy sprzedaży usług i imprez własnych oraz innych podmiotów rynku turystycznego;					X	X			
łączna liczba godzin przeznaczona na przedmiot									120
Praktyki zawodowe									
BHP(7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;			X	X	X	X			
BHP(8) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;			X	X	X	X			30
BHP(9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;			X	X	X	X			
KPS(1) przestrzega zasad kultury i etyki;			X	X	X	X			
KPS(3) przewiduje skutki podejmowanych działań;			X	X	X	X			
KPS(5) potrafi radzić sobie ze stresem;			X	X	X	X			
KPS(7) przestrzega tajemnicy zawodowej;			X	X	X	X			
KPS(8) potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania;			X	X	X	X			
KPS(10) współpracuje w zespole;			X	X	X	X			
PKZ(T.g)(4) stosuje przepisy prawa dotyczące turystyki;			X	X	X	X			
PKZ(T.g)(10) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań;			X	X	X	X			
T.13.1(3) dobiera usługi turystyczne do potrzeb klientów;			X	X	X	X			
T.13.1(4) opracowuje programy imprez turystycznych;			X	X	X	X			
T.13.1(6) kalkuluje koszty usług turystycznych;			X	X	X	X			

T.13.1(8) ustala ceny imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X			
T.13.1(9) sporządza dokumentację dotyczącą kalkulacji imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X			
T.13.2(1) dobiera usługodawców do realizacji imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X			
T.13.2(3) zamawia usługi turystyczne;			X	X	X	X			
T.13.2(4) prowadzi rezerwację imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X			
T.13.2(5) dokonuje rezerwacji usług <i>on-line</i> ;			X	X	X	X			
T.13.2(6) korzysta ze specjalistycznych programów komputerowych stosowanych do obsługi ruchu turystycznego;			X	X	X	X			
T.13.2(7) opracowuje dokumentację związaną z zamawianiem usług turystycznych;			X	X	X	X			
T.13.3(1) stosuje metody przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu wycieczek;			X	X	X	X			
T.13.3(3) planuje i organizuje czas wolny klientów;			X	X	X	X			
T.13.3(4) obsługuje imprezy turystyczne dla różnych grup klientów;			X	X	X	X			
T.13.3(8) sporządza i prowadzi dokumentację dotyczącą imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X			
T.13.3(9) gromadzi dokumenty finansowe potwierdzające realizację imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X			
T.13.3(10) monitoruje przebieg realizacji imprez i usług turystycznych;			X	X	X	X			198
T.14.1(1) tworzy i aktualizuje bazy danych informacji turystycznej;					X	X			
T.14.1(2) udziela informacji turystycznej;					X	X			
T.14.1(4) korzysta ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej;					X	X			92
T.14.1(6) opracowuje materiały promocyjne, informatory i katalogi usług turystycznych;					X	X			
T.14.2(1) stosuje komputerowe systemy rezerwacji usług i imprez turystycznych;					X	X			
T.14.2(2) stosuje różne formy sprzedaży usług i imprez własnych oraz innych podmiotów rynku turystycznego;					X	X			
T.14.2(3) rejestruje sprzedaż usług i imprez turystycznych;					X	X			
T.14.2(4) stosuje różne formy płatności podczas sprzedaży usług i imprez turystycznych;					X	X			
T.14.2(5) sporządza dokumenty potwierdzające płatność za usługi i imprezy turystyczne;					X	X			
T.14.2(6) sporządza umowy cywilnoprawne dotyczące usług i imprez turystycznych;					X	X			

T.14.2(7) stosuje instrumenty marketingu w sprzedaży usług i imprez turystycznych;					X	X			
T.14.3(1) rozlicza koszty usług turystycznych świadczonych przez usługodawców;					X	X			
T.14.3(2) sporządza rozliczenie wpływów i kosztów imprezy turystycznej;					X	X			
T.14.3(3) przestrzega zasad opodatkowania usług i imprez turystycznych;					X	X			
T.14.3(5) prowadzi ewidencję księgową imprez i usług turystycznych przestrzegając zasad rachunkowości;					X	X			
T.14.3(6) sporządza dokumentację dotyczącą rozliczeń imprez i usług turystycznych.					X	X			
łącznie liczba godzin przeznaczona na praktyki zawodowe									320
łącznie liczba godzin przeznaczona na kształcenie zawodowe praktyczne									740
łącznie liczba godzin przeznaczona na efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów oraz efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru turystyczno-gastronomicznego stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów									400
łącznie liczba godzin przeznaczona na kwalifikację K1									560
łącznie liczba godzin przeznaczona na kwalifikację K2									560
razem									1520

Załącznik 3. USZCZEGÓLOWIONE EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
Podstawy turystyki	
PKZ(T.g)(1) charakteryzuje rodzaje turystyki;	PKZ(T.g)(1)1 rozróżnić podstawowe pojęcia z zakresu terminologii UN WTO; PKZ(T.g)(1)2 zidentyfikować formy i kategorie turystyki; PKZ(T.g)(1)3 rozróżnić rodzaje turystyki; PKZ(T.g)(1)4 dokonać analizy funkcji i dysfunkcji turystyki;
PKZ(T.g)(2) rozróżnia podmioty gospodarcze świadczące usługi na rynku turystycznym;	PKZ(T.g)(2)1 zidentyfikować biura podróży zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa; PKZ(T.g)(2)2 dokonać charakterystyki zasad działania placówek informacji turystycznej; PKZ(T.g)(2)3 scharakteryzować funkcjonowanie branży noclegowej; PKZ(T.g)(2)4 rozróżnić podmioty działające na rzecz rozwoju przewodnictwa turystycznego i pilotażu; PKZ(T.g)(2)5 określić podmioty świadczące usługi transportowe; PKZ(T.g)(2)6 rozróżnić podmioty świadczące usługi gastronomiczne; PKZ(T.g)(2)7 rozróżnić podmioty gospodarcze świadczące inne usługi turystyczne;
PKZ(T.g)(3) charakteryzuje zadania organizatorów turystyki, pośredników turystycznych i agentów turystycznych;	PKZ(T.g)(3)1 dokonać analizy zadań organizatorów turystyki; PKZ(T.g)(3)2 zidentyfikować zadania pośredników turystycznych; PKZ(T.g)(3)3 scharakteryzować rolę agentów turystycznych;
PDG(4) rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi;	PDG(4)1 zidentyfikować strukturę zarządzania turystyką w Polsce; PDG(4)2 wskazać założenia polityki turystycznej w Polsce; PDG(4)3 scharakteryzować instytucje i podmioty działające na rzecz branży turystycznej; PDG(4)4 scharakteryzować organizacje turystyczne;
PKZ(T.g)(5) rozróżnia produkty turystyczne;	PKZ(T.g)(5)1 określić pojęcie produktu turystycznego; PKZ(T.g)(5)2 rozróżnić rodzaje produktów turystycznych; PKZ(T.g)(5)3 wskazać przykłady produktów turystycznych; PKZ(T.g)(5)4 scharakteryzować wybrane produkty turystyczne;
PKZ(T.g)(6) rozróżnia rodzaje usług turystycznych;	PKZ(T.g)(6)1 rozróżnić usługi organizatorskie i pośrednictwa; PKZ(T.g)(6)2 scharakteryzować usługi informacyjne; PKZ(T.g)(6)3 określić wielofunkcyjność usług noclegowych;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
	PKZ(T.g)(6)4 wskazać znaczenie usług przewodnictwa turystycznego i pilotażu; PKZ(T.g)(6)5 scharakteryzować usługi transportowe; PKZ(T.g)(6)6 ustalić sposoby świadczenia usług gastronomicznych; PKZ(T.g)(6)7 scharakteryzować rodzaj i zakres usług ubezpieczeniowych; PKZ(T.g)(6)8 scharakteryzować usługi rekreacyjno-sportowe; PKZ(T.g)(6)9 ustalić sposoby świadczenia usług kulturalno-rozrywkowych; PKZ(T.g)(6)10 rozróżnić inne usługi świadczone na rzecz uczestników ruchu turystycznego;
PKZ(T.g)(7) charakteryzuje rynek usług turystycznych;	PKZ(T.g)(7)1 rozróżnić pojęcia: rynek turystyczny, elementy rynku turystycznego; PKZ(T.g)(7)2 zidentyfikować elementy rynku turystycznego; PKZ(T.g)(7)3 wyróżnić główne sektory przemysłu turystycznego; PKZ(T.g)(7)4 przeprowadzić analizę SWOT polskiej turystyki;
PKZ(T.g)(8) charakteryzuje oraz monitoruje krajowy i zagraniczny ruch turystyczny;	PKZ(T.g)(8)1 wskazać metody badań ruchu turystycznego PKZ(T.g)(8)2 wyjaśnić znaczenie badań statystycznych w turystyce; PKZ(T.g)(8)3 dokonać analizy międzynarodowego ruchu turystycznego na świecie; PKZ(T.g)(8)4 dokonać analizy krajowego i wyjazdowego ruchu turystycznego mieszkańców Polski; PKZ(T.g)(8)5 dokonać interpretacji danych statystycznych dotyczących turystyki przyjazdowej; PKZ(T.g)(8)6 wskazać czynniki determinujące rozwój turystyki;
Podstawy działalności gospodarczej w turystyce	
PDG(1) stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej;	PDG(1)1 rozróżnić pojęcia z zakresu funkcjonowania gospodarki rynkowej; PDG(1)2 zastosować pojęcia z zakresu funkcjonowania gospodarki rynkowej;
PDG(2) stosuje przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego;	PDG(2)1 zidentyfikować przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych i prawa autorskiego; PDG(2)2 zastosować przepisy prawa pracy; PDG(2)3 zastosować przepisy o ochronie danych osobowych w działalności turystycznej; PDG(2)4 zastosować przepisy prawa autorskiego; PDG(2)5 zidentyfikować przepisy prawa podatkowego;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
	PDG(2)6 scharakteryzować system podatków w działalności turystycznej;
	PDG(2)7 zastosować aktualne zasady opodatkowania imprez i usług turystycznych;
PDG(3) stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej;	PDG(3)1 scharakteryzować zasady podejmowania działalności gospodarczej;
	PDG(3)2 zidentyfikować podmioty gospodarcze działające w turystyce;
	PDG(3)3 określić rodzaje biur podróży;
	PDG(3)4 sporządzić biznesplan dla planowanej działalności turystycznej;
	PDG(3)5 zastosować procedurę uruchomienia biura podróży;
PKZ(T.g)(4) stosuje przepisy prawa dotyczące turystyki;	PKZ(T.g)(4)1 zastosować przepisy prawa międzynarodowego dotyczące działalności turystycznej;
	PKZ(T.g)(4)2 zastosować regulacje prawa dotyczące branży turystycznej;
	PKZ(T.g)(4)3 zinterpretować pojęcie umowy;
	PKZ(T.g)(4)4 zidentyfikować elementy umowy;
	PKZ(T.g)(4)5 zidentyfikować rodzaje umów z klientami i kontrahentami;
	PKZ(T.g)(4)6 zastosować właściwy rodzaj umowy;
	PKZ(T.g)(4)7 przestrzegać zasady ochrony klienta;
	PKZ(T.g)(4)8 określić zakres odpowiedzialności w obsłudze ruchu turystycznego;
	PKZ(T.g)(4)9 zastosować przepisy prawa regulujące świadczenie usług turystycznych;
	PKZ(T.g)(4)10 zastosować przepisy regulujące transport w turystyce;
	PKZ(T.g)(4)11 zinterpretować przepisy prawne funkcjonujące w hotelarstwie;
	PKZ(T.g)(4)12 zastosować przepisy dotyczące pilotażu i przewodnictwa turystycznego;
	PKZ(T.g)(4)13 scharakteryzować prawne aspekty wybranych rodzajów turystyki w tym turystyki kwalifikowanej;
	PKZ(T.g)(4)14 zastosować przepisy prawa regulujące turystykę międzynarodową;
PDG(7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;	PDG(7)1 sporządzić dokumenty niezbędne do uruchomienia działalności gospodarczej;
	PDG(7)2 sporządzić dokumenty niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej j;
PDG(11) optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej;	PDG(11)1 wyjaśnić pojęcie i funkcje finansów przedsiębiorstwa turystycznego;
	PDG(11)2 rozróżnić składniki majątku przedsiębiorstwa turystycznego;
	PDG(11)3 sporządzić uproszczony biznesplan w związku z rozwojem przedsiębiorstwa turystycznego;
	PDG(11)4 określić sposoby pozyskiwania kapitałów;
	PDG(11)5 określić zasady pozyskiwania środków finansowych z funduszy unijnych;
	PDG(11)6 zidentyfikować składniki kosztów i przychodów w działalności turystycznej;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
	PDG(11)7 wskazać możliwości optymalizowania kosztów prowadzonej działalności; PDG(11)8 dokonać analizy wpływu kosztów i przychodów na wynik finansowy przedsiębiorstwa turystycznego; PDG(11)9 zinterpretować bilans przedsiębiorstwa turystycznego; PDG(11)10 rozróżnić operacje gospodarcze w działalności turystycznej; PDG(11)11 zastosować zasady ewidencji w działalności turystycznej; PDG(11)12 zastosować właściwe formy rozliczeń w działalności turystycznej;
KPS(8) potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania;	KPS(8)1 określić odpowiedzialność za podejmowane działania; KPS(8)2 określić skutki odpowiedzialności za podejmowane działania;
KPS(3) przewiduje skutki podejmowanych działań;	KPS(3)1 rozpoznać rezultaty podejmowanych działań; KPS(3)2 dokonać analizy skutków podejmowanych działań;
KPS(7) przestrzega tajemnicy zawodowej;	KPS(7)1 zidentyfikować przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej; KPS(7)2 zastosować przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej;
BHP(1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;	BHP(1)1 wyjaśnić pojęcia dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy; BHP(1)2 wyjaśnić pojęcia dotyczące ochrony przeciwpożarowej; BHP(1)3 wyjaśnić pojęcia dotyczące ochrony środowiska; BHP(1)4 wyjaśnić pojęcia dotyczące ergonomii;
BHP(2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce;	BHP(2)1 wymienić instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy w Polsce; BHP(2)2 wymienić instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony środowiska w Polsce; BHP(2)3 scharakteryzować zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy w Polsce; BHP(2)4 scharakteryzować zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony środowiska w Polsce;
BHP(3) określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;	BHP(3)1 określić prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy; BHP(3)2 określić prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
OMZ(5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę i jakość pracy warunków;	OMZ(5)1 wprowadzić rozwiązania techniczne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy; OMZ(5)2 wprowadzić rozwiązania organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;
Marketing usług turystycznych	
PDG(10) planuje i podejmuje działania marketingowe	PDG(10)1 zaplanować działania marketingowe prowadzonej działalności turystycznej;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
prowadzonej działalności gospodarczej;	PDG(10)2 opracować uproszczony biznes plan; PDG(10)3 opracować analizę SWOT przedsiębiorstwa turystycznego; PDG(10)4 przeprowadzić działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej; PDG(10)4 wyróżnić strategie marketingowe;
KPS(2) jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań	KPS(2)1 zaproponować sposoby realizacji zadań; KPS(2)2 zrealizować określone zadania;
KPS(3) przewiduje skutki podejmowanych działań	KPS(3)1 rozpoznać rezultaty podejmowanych działań; KPS(3)2 dokonać analizy skutków podejmowanych działań;
KPS(4) jest otwarty na zmiany	KPS(4)1 dokonać analizy zmian zachodzących w otoczeniu; KPS(4)2 podjąć nowe wyzwania;
PKZ(T.g)(5) rozróżnia produkty turystyczne	PKZ(T.g)(5)1 określić pojęcie produktu turystycznego; PKZ(T.g)(5)2 wyróżnić rodzaje produktów turystycznych; PKZ(T.g)(5)3 wskazać przykłady produktów turystycznych; PKZ(T.g)(5)4 scharakteryzować wybrane produkty turystyczne;
PKZ(T.g)(9) przestrzega zasad marketingu dotyczących turystyki	PKZ(T.g)(9)1 zaplanować i przeprowadzić badania marketingowe; PKZ(T.g)(9)2 wykorzystać wyniki badań w działalności marketingowej; PKZ(T.g)(9)3 opracować koncepcję działania biura turystycznego przy wykorzystaniu zasad marketingu;
T. 14.2(7) stosuje instrumenty marketingu w sprzedaży usług i imprez turystycznych	T. 14.2(7)1 rozróżnić i zastosować instrumenty marketingu w sprzedaży imprez i usług turystycznych; T. 14.2(7)2 zastosować metody kształtowania cen; T. 14.2(7)3 określić możliwe rodzaje dystrybucji imprez i usług turystycznych; T. 14.2(7)4 rozróżnić instrumenty promocji imprez i usług turystycznych;
Geografia turystyczna	
T.13.1(1) wykorzystuje wiedzę z zakresu geografii turystycznej Polski i świata;	T.13.1(1)1 wyjaśnić podstawowe pojęcia z zakresu geografii turystycznej; T.13.1(1)2 scharakteryzować regiony turystyczne Polski pod kątem walorów naturalnych i antropogenicznych kraju; T.13.1(1)3 wykorzystać wiedzę z zakresu geografii turystycznej Polski podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych; T.13.1(1)4 określić walory krajoznawcze, wypoczynkowe i specjalistyczne poszczególnych regionów turystycznych Europy; T.13.1(1)5 wykorzystać wiedzę o walorach turystycznych Europy podczas programowania oraz realizacji imprez

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
	i usług turystycznych; T.13.1(1)6 scharakteryzować walory turystyczne wybranych krajów pozaeuropejskich; T.13.1(1)7 wykorzystać wiedzę o zróżnicowanych walorach wybranych krajów pozaeuropejskich podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych; T.13.1(1)8 scharakteryzować walory o szczególnej wartości wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, listę Pomnik historii, Listę Rezerwatów Biosfery, listę konwencji ramsarskiej;
T.13.1(2) korzysta z map geograficznych i innych źródeł informacji;	T.13.1(2)1 skorzystać z map geograficznych i innych źródeł informacji podczas programowania imprez i usług turystycznych; T.13.1(2)2 posłużyć się mapami geograficznymi i innymi źródłami informacji podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych; T.13.1(2)3 określić walory naturalne i antropogeniczne na podstawie map tematycznych; T.13.1(2)4 wskazać na mapie regiony i ośrodki turystyczne;
T.14.1(3) określa walory turystyczne, zagospodarowanie turystyczne i dostępność komunikacyjną Polski oraz wybranych regionów świata;	T.14.1(3)1 scharakteryzować atrakcyjność turystyczną Polski; T.14.1(3)2 scharakteryzować atrakcyjność turystyczną krajów europejskich; T.14.1(3)3 scharakteryzować atrakcyjność turystyczną wybranych państw pozaeuropejskich; T.14.1(3)4 dokonać charakterystyki zagospodarowania turystycznego wybranych regionów; T.14.1(3)5 dokonać charakterystyki dostępności komunikacyjnej wybranych regionów;
T.14.1(4) korzysta ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej	T.14.1(4)1 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej w celu pozyskania informacji o atrakcyjności turystycznej; T.14.1(4)2 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej przy tworzeniu i aktualizowaniu bazy danych informacji turystycznej; T.14.1(4)3 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej przy udzielaniu informacji turystycznej oraz opracowaniu materiałów promocyjnych;
Organizacja imprez i usług turystycznych	
PDG(5) analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży;	PDG(5)1 dokonać analizy i oceny działań ekonomicznych przedsiębiorstwa turystycznego; PDG(5)2 dokonać analizy i oceny działań organizacyjnych przedsiębiorstwa turystycznego; PDG(5)3 dokonać analizy i oceny działań marketingowych przedsiębiorstwa turystycznego;
PDG(6) inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży;	PDG(6)1 dokonać wyboru kontrahentów z branży turystycznej i podjąć z nimi współpracę; PDG(6)2 współpracować z przedsiębiorstwami i podmiotami turystycznymi w zakresie zorganizowania imprez i usług turystycznych;
KPS(1) przestrzega zasad kultury i etyki;	KPS(1)1 określić zasady kultury i etyki; KPS(1)2 zastosować zasady kultury i etyki;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
KPS(2) jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań;	KPS(2)1 zaproponować sposoby realizacji zadań; KPS(2)2 zrealizować określone zadania;
KPS(3) przewiduje skutki podejmowanych działań;	KPS(3)1 rozpoznać rezultaty podejmowanych działań; KPS(3)2 dokonać analizy skutków podejmowanych działań;
KPS(4) jest otwarty na zmiany;	KPS(4)1 dokonać analizy zmian zachodzących w otoczeniu; KPS(4)2 zrealizować nowe zadania;
KPS(5) potrafi radzić sobie ze stresem;	KPS(5)1 rozpoznać zagrożenia stresem; KPS(5)2 zastosować sposoby radzenia sobie ze stresem;
KPS(6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;	KPS(6)1 dokonać aktualizacji wiedzy; KPS(6)2 doskonalić umiejętności zawodowe;
KPS(9) potrafi negocjować warunki porozumień;	KPS(9)1 określić zasady negocjacji; KPS(9)2 zastosować zasady negocjacji;
KPS(10) współpracuje w zespole;	KPS(10)1 określić zasady współpracy w zespole; KPS(10)2 zastosować zasady współpracy w zespole;
OMZ(1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań;	OMZ(1)1 dokonać analizy przydzielonych zadań; OMZ(1)2 opracować plan pracy zespołu;
OMZ(2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań;	OMZ(2)1 rozpoznać kompetencje i umiejętności osób w zespole; OMZ(2)2 przydzielić zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu;
OMZ(3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań;	OMZ(3)1 zorganizować realizację przydzielonych zadań; OMZ(3)2 skontrolować realizację zadań;
OMZ(4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań;	OMZ(4)1 określić kryteria oceny jakości wykonywanych zadań; OMZ(4)2 zastosować kryteria oceny jakości wykonanych zadań;
OMZ(5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;	OMZ(5)1 wprowadzić rozwiązania techniczne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;
OMZ(6) komunikuje się ze współpracownikami;	OMZ(6)1 określić zasady komunikacji ze współpracownikami;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
	OMZ(6)2 zastosować zasady komunikacji ze współpracownikami;
BHP(4) przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych;	BHP(4)1 przewidzieć zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska podczas przygotowania imprezy turystycznej; BHP(4)2 przewidzieć zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska podczas realizacji imprezy turystycznej;
BHP(5) określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy;	BHP(5)1 wyróżnić zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy; BHP(5)2 wyjaśnić postępowanie w przypadku wystąpienia czynników szkodliwych w środowisku pracy;
BHP(6) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka;	BHP(6)1 określić skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka w miejscu pracy; BHP(6)2 określić skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka podczas świadczenia usługi turystycznej;
BHP(7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	BHP(7)1 zorganizować stanowisko w miejscu pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; BHP(7)2 zorganizować stanowisko pracownika obsługi turystycznej zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
BHP(8) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;	BHP(8)1 zastosować środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych; BHP(8)2 zastosować środki ochrony zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;
BHP(9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	BHP(9)1 zastosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej; BHP(9)2 zastosować przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej;
BHP(10) udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia;	BHP(10)1 udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy; BHP(10)2 udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym w stanach zagrożenia zdrowia i życia;
T.13.1(3) dobiera usługi turystyczne do potrzeb klientów;	T.13.1(3)1 rozpoznać potrzeby turystyczne klientów; T.13.1(3)2 dobrać usługi turystyczne do potrzeb klientów;
T.13.1(4) opracowuje programy imprez turystycznych;	T.13.1(4)1 rozróżnić rodzaje imprez turystycznych; T.13.1(4)2 określić zasady programowania imprez turystycznych; T.13.1(4)3 opracować program imprez turystycznych
T.13.1(5) sporządza programy konferencji, kongresów, targów i giełd turystycznych;	T.13.1(5)1 rozróżnić imprezy turystyczne takie jak: konferencje, kongresy, targi i giełdy turystyczne; T.13.1(5)2 zastosować zasady programowania imprez turystyki konferencyjnej i biznesowej;
T.13.1(6) kalkuluje koszty usług turystycznych;	T.13.1(6)1 dokonać podziału kosztów na stałe i zmienne; T.13.1(6)2 posłużyć się tabelami kursów walut przy kalkulowaniu kosztów usług turystycznych; T.13.1(6)3 skalkulować koszty usług turystycznych;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
T.13.1(7) oblicza koszty imprez turystycznych dla grup oraz koszty jednostkowe;	T.13.1(7)1 obliczyć sumę kosztów bezpośrednich imprezy turystycznej;
	T.13.1(7)2 obliczyć marżę od imprezy turystycznej;
	T.13.1(7)3 obliczyć podatek VAT od marży;
	T.13.1(7)4 obliczyć koszty imprez turystycznych dla grupy;
	T.13.1(7)5 obliczyć koszty imprez turystycznych dla klientów indywidualnych;
T.13.1(8) ustala ceny imprez i usług turystycznych;	T.13.1(8)1 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od potrzeb i wymagań klientów;
	T.13.1(8)2 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od zmieniających się czynników;
	T.13.1(8)3 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od zmieniającej się liczby uczestników;
T.13.1(9) sporządza dokumentację dotyczącą kalkulacji imprez i usług turystycznych;	T.13.1(9)1 sporządzić dokumentację dotyczącą kalkulacji imprez turystycznych;
	T.13.1(9)2 sporządzić dokumentację dotyczącą kalkulacji usług turystycznych;
T.13.2(1) dobiera usługodawców do realizacji imprez i usług turystycznych;	T.13.2(1)1 dokonać wyboru ofert usługodawców zgodnie z zamówieniem lub programem turystycznym ;
	T.13.2(1)2 zawrzeć umowy o współpracę z usługodawcami ;
T.13.2(2) dobiera najkorzystniejszy sposób ubezpieczenia uczestników ruchu turystycznego;	T.13.2(2)1 obliczyć składkę ubezpieczeniową w zależności od wariantu i zakresu ubezpieczenia oraz liczby uczestników;
	T.13.2(2)2 sporządzić wniosek i polisę ubezpieczeniową lub zawrzeć stosowne ubezpieczenie;
	T.13.2(2)3 posłużyć się taryfami ubezpieczeniowymi;
T.13.2(3) zamawia usługi turystyczne;	T.13.2(3)1 rozróżnić rodzaje zamówień usług turystycznych;
	T.13.2(3)2 sporządzić zamówienie usługi turystycznej;
	T.13.2(3)3 określić skutki niewykonania lub nieprawidłowego wykonania zamówienia usług turystycznych ;
T.13.3(1) stosuje metody przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu wycieczek;	T.13.3(1)1 scharakteryzować przepisy prawa dotyczące przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu wycieczek;
	T.13.3(1)2 wykonać czynności z zakresu przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu podczas realizacji imprez i usług;;
	T.13.3(1)3 wyjaśnić postępowanie pilota w sytuacjach nadzwyczajnych;
T.13.3(2) przestrzega zasad żywienia uczestników ruchu turystycznego;	T.13.3(2)1 zastosować zasady żywienia uczestników ruchu turystycznego;
	T.13.3(2)2 sporządzić jadłospisy dla uczestników ruchu turystycznego;
T.13.3(3) planuje i organizuje czas wolny klientów;	T.13.3(3)1 zaplanować czas wolny klientów;
	T.13.3(3)2 przeprowadzić zajęcia z zakresu animacji czasu wolnego;
T.13.3(4) obsługuje imprezy turystyczne dla różnych grup klientów;	określić potrzeby i oczekiwania grup turystycznych;
	T.13.3(4)2 obsłużyć imprezy turystyczne dla zróżnicowanych grup turystycznych;
T.13.3(5) współpracuje z usługodawcami w zakresie realizacji imprez i usług turystycznych;	T.13.3(5)1 rozróżnić charter od allotmentu;
	T.13.3(5)2 wyjaśnić zasady współpracy z obiektami hotelarskimi;
	T.13.3(5)3 wyjaśnić zasady współpracy z firmami transportowymi;
	T.13.3(5)4 wyjaśnić zasady współpracy z pilotami wycieczek i przewodnikami turystycznymi;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
	T.13.3(5)5 wyjaśnić zasady współpracy z pozostałymi usługodawcami;
T.13.3(6) obsługuje konferencje, kongresy, targi i giełdy turystyczne;	T.13.3(6)1 obsłużyć konferencje; T.13.3(6)2 obsłużyć kongresy; T.13.3(6)3 obsłużyć targi turystyczne; T.13.3(6)4 obsłużyć giełdy turystyczne;
T.13.3(7) przestrzega zasad obsługi klienta;	T.13.3(7)1 scharakteryzować zasady obsługi klienta; T.13.3(7)2 zastosować zasady obsługi klienta;
T.13.3(8) sporządza i prowadzi dokumentację dotyczącą imprez i usług turystycznych;	T.13.3(8)1 sporządzić dokumentację dotyczącą realizacji imprez i usług turystycznych; T.13.3(8)2 prowadzić dokumentację dotyczącą realizacji imprez i usług turystycznych;
T.14.2(2) stosuje różne formy sprzedaży usług i imprez własnych oraz innych podmiotów rynku turystycznego;	T.14.2(2)1 rozróżnić formy sprzedaży imprez i usług turystycznych; T.14.2(2)2 wyjaśnić możliwe zasady współpracy między podmiotami rynku turystycznego przy sprzedaży imprez i usług turystycznych;
T.14.2(4) stosuje różne formy płatności podczas sprzedaży usług i imprez turystycznych;	T.14.2(4)1 rozróżnić formy płatności stosowane podczas sprzedaży imprez i usług turystycznych; T.14.2(4)2 zastosować różne formy płatności podczas sprzedaży imprez i usług turystycznych;
T.14.3(1) rozlicza koszty usług turystycznych świadczonych przez usługodawców;	T.14.3(1)1 skompletować dokumenty finansowe potwierdzające poniesione koszty; T.14.3(1)2 dokonać analizy zebranych dokumentów; T.14.3(1)3 sporządzić rozliczenie kosztów;
T.14.3(2) sporządza rozliczenie wpływów i kosztów imprezy turystycznej;	T.14.3(2)1 dokonać zestawienia wpływów i kosztów imprezy turystycznej; T.14.3(2)2 obliczyć marżę i podatek VAT od zorganizowanej imprezy turystycznej; T.14.3(2)3 wystawić FV marża za zorganizowaną imprezę turystyczną;
T.14.3(3) przestrzega zasad opodatkowania usług i imprez turystycznych;	T.14.3(3)1 obliczyć podatek VAT od zorganizowanych imprez i usług turystycznych; T.14.3(3)2 wyjaśnić istotę podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego; T.14.3(3)3 obliczyć należny miesięczny podatek dochodowy i podatek VAT;
T.14.3(4) rozlicza koszty konferencji, targów i giełd turystycznych	T.14.3(4)1 dokonać rozliczenia kosztów konferencji; T.14.3(4)2 dokonać rozliczenia kosztów targów i giełd turystycznych;
Język obcy w turystyce	
JOZ(1) posługuje się zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającą realizację zadań zawodowych;	JOZ(1)1 posłużyć się wiedzą z zakresu geografii turystycznej Polski w realizacji zadań zawodowych w języku obcym; JOZ(1)2 posłużyć się wiedzą z zakresu geografii turystycznej Europy i wybranych krajów pozaeuropejskich w realizacji zadań zawodowych w języku obcym; JOZ(1)3 opracować programy imprez turystycznych; JOZ(1)4 sporządzić kalkulację imprezy turystycznej w języku obcym; JOZ(1)5 obsłużyć klienta w języku obcym zgodnie z jego oczekiwaniami;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
	JOZ(1)6 opracować w języku obcym materiały promocyjne, informatory i katalogi zgodnie z zasadami gramatyki i ortografii; JOZ(1)7 posłużyć się językiem obcym podczas stosowania instrumentów marketingu w sprzedaży imprez i usług turystycznych; JOZ(1)8 opracować w języku obcym umowy cywilnoprawne z kontrahentem i z klientem; JOZ(1)9 opracować w języku obcym dokumenty procesu sprzedaży imprez i usług turystycznych; JOZ(1)10 opracować w języku obcym dokumentację rozliczenia kosztów usług turystycznych świadczonych przez usługodawców ; JOZ(1)11 opracować w języku obcym rozliczenie kosztów konferencji, targów i giełd turystycznych;
JOZ(2) interpretuje wypowiedzi dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych artykułowane powoli i wyraźnie, w standardowej odmianie języka;	JOZ(2)1 określić czynności związane z obsługą klienta; JOZ(2)2 zinterpretować typowe pytania stawiane przez klientów w języku obcym; JOZ(2)3 wykonać w języku obcym czynności zawodowe przewodnika turystycznego; JOZ(2)4 wykonać w języku obcym czynności zawodowe pilota wycieczek podczas obsługi imprez turystycznych dla różnych grup klientów; JOZ(2)5 zorganizować czas wolny klientów stosując język obcy; JOZ(2)6 zastosować język obcy podczas współpracy z usługodawcami w zakresie realizacji imprez; JOZ(2)7 dokonać obsługi klienta w języku obcym zgodnie z zasadami etyki i kultury; JOZ(2)8 przekazać w języku obcym informacje o walorach turystycznych Polski; JOZ(2)9 przekazać w języku obcym informacje o zagospodarowaniu turystycznym Polski; JOZ(2)10 określić w języku obcym dostępność komunikacyjną Polski; JOZ(2)11 posłużyć się językiem obcym podczas udzielania informacji o atrakcyjności turystycznej wybranych krajów świata; JOZ(2)12 przeprowadzić z klientem w języku obcym rozmowę sprzedażową;
JOZ(3) analizuje i interpretuje krótkie teksty pisemne dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych;	JOZ(3)1 przeczytać i zrozumieć dokumenty teczki imprezy sporządzone w języku obcym; JOZ(3)2 odczytać i dokonać analizy zamówień na usługi i imprezy turystyczne; JOZ(3)3 odczytać i dokonać analizy sporządzonych w języku obcym ofert usługodawców oraz dobrać usługi turystyczne do potrzeb klientów w zależności od rodzaju imprezy; JOZ(3)4 posłużyć się językiem obcym sporządzając i aktualizując bazę danych informacji turystycznej;
JOZ(4) formułuje krótkie i zrozumiałe wypowiedzi oraz teksty pisemne umożliwiające komunikowanie się w środowisku pracy;	JOZ(4)1 sformułować w języku obcym teksty pisemne umożliwiające zamówienie usług turystycznych i potwierdzenie ich realizacji; JOZ(4)2 przeprowadzić rezerwację imprez turystycznych w języku obcym; JOZ(4)3 zastosować programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych w języku obcym; JOZ(4)4 porozumieć się z uczestnikami w środowisku pracy wykorzystując słownictwo zawodowe;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
	JOZ(4)5 przekazać w języku obcym informacje dotyczące wykonywanych prac; JOZ(4)6 porozumieć się w języku obcym w procesie sprzedaży z uczestnikami rynku turystycznego wykorzystując słownictwo zawodowe;
JOZ(5) korzysta z obcojęzycznych źródeł informacji.	JOZ(5)1 skorzystać z map geograficznych i innych źródeł informacji w celu opracowania programów imprez turystycznych w języku obcym; JOZ(5)2 skorzystać z obcojęzycznych źródeł informacji w celu sporządzenia kalkulacji; JOZ(5)3 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej w języku obcym podczas wykonywania czynności zawodowych; JOZ(5)4 skorzystać z materiałów promocyjnych opracowanych w języku obcym w celu udzielenia informacji turystycznej;
Obsługa turystyczna	
BHP(7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	BHP(7)1 zorganizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; BHP(7)2 zorganizować stanowisko pracownika obsługi turystycznej zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
BHP(9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	BHP(9)1 zastosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej; BHP(9)2 zastosować zasady ochrony środowiska;
KPS(1) przestrzega zasad kultury i etyki;	KPS(1)1 określić zasady kultury i etyki; KPS(1)2 zastosować zasady kultury i etyki;
KPS(3) przewiduje skutki podejmowanych działań;	KPS(3)1 rozpoznać rezultaty podejmowanych działań; KPS(3)2 dokonać analizy skutków podejmowanych działań;
KPS(10) współpracuje w zespole;	KPS(10)1 określić zasady współpracy w zespole; KPS(10)2 zastosować zasady współpracy w zespole;
T.13.1(1) wykorzystuje wiedzę z zakresu geografii turystycznej Polski i świata;	T.13.1(1)3 wykorzystać wiedzę z zakresu geografii turystycznej Polski podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych; T.13.1(1)5 wykorzystać wiedzę o walorach turystycznych Europy podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych; T.13.1(1)7 wykorzystać wiedzę o zróżnicowanych walorach wybranych krajów pozaeuropejskich podczas programowania oraz realizacji imprez i usług turystycznych;
T.13.1(2) korzysta z map geograficznych i innych źródeł informacji;	T.13.1(2)1 skorzystać z map geograficznych i innych źródeł informacji podczas programowania imprez i usług turystycznych; T.13.1(2)2 postużyć się mapami geograficznymi i innymi źródłami informacji podczas programowania oraz

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
	realizacji imprez i usług turystycznych;
T.13.1(4) opracowuje programy imprez turystycznych;	T.13.1(4)1 rozróżnić rodzaje imprez turystycznych; T.13.1(4)2 określić zasady programowania imprez turystycznych; T.13.1(4)3 opracować programy imprez turystycznych;
T.13.1(5) sporządza programy konferencji, kongresów, targów i giełd turystycznych;	T.13.1(5)1 rozróżnić imprezy turystyczne takie jak: konferencje, kongresy, targi i giełdy turystyczne; T.13.1(5)2 zastosować zasady programowania imprez turystyki konferencyjnej i biznesowej;
T.13.1(6) kalkuluje koszty usług turystycznych;	T.13.1(6)1 dokonać podziału kosztów na stałe i zmienne ; T.13.1(6)2 posłużyć się tabelami kursów walut przy kalkulowaniu kosztów usług turystycznych ; T.13.1(6)3 dokonać kalkulacji kosztów usług turystycznych;
T.13.1(8) ustala ceny imprez i usług turystycznych;	T.13.1(8)1 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od potrzeb i wymagań klientów ; T.13.1(8)2 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od zmieniających się czynników ; T.13.1(8)3 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od zmieniającej się liczby uczestników ;
T.13.1(9) sporządza dokumentację dotyczącą kalkulacji imprez i usług turystycznych;	T.13.1(9)1 sporządzić dokumentację dotyczącą kalkulacji imprez turystycznych; T.13.1(9)2 sporządzić dokumentację dotyczącą kalkulacji usług turystycznych;
T.13.2(1) dobiera usługodawców do realizacji imprez i usług turystycznych;	T.13.2(1)1 dokonać wyboru ofert usługodawców zgodnie z zamówieniem lub programem turystycznym; T.13.2(1)2 zawrzeć umowy z usługodawcami o współpracę;
T.13.2(3) zamawia usługi turystyczne;	T.13.2(3)1 rozróżnić rodzaje zamówień usług turystycznych ; T.13.2(3)2 sporządzić zamówienie usługi turystycznej; T.13.2(3)3 określić skutki niewykonania lub nieprawidłowego wykonania zamówienia usług turystycznych;
T.13.2(4) prowadzi rezerwację imprez i usług turystycznych;	T.13.2(4)1 sporządzić rezerwację imprezy i usługi turystycznej; T.13.2(4)2 sporządzić anulację imprezy i usługi turystycznej; T.13.2(4)3 wyjaśnić postępowanie w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania rezerwacji imprezy i usługi turystycznej;
T.13.2(5) dokonuje rezerwacji usług on-line;	T.13.2(5)1 rozpoznać komputerowe systemy rezerwacji usług; T.13.2(5)2 dokonać rezerwacji usług turystycznych systemem on-line;
T.13.2(6) korzysta ze specjalistycznych programów komputerowych stosowanych do obsługi ruchu turystycznego;	T.13.2(6)1 rozróżnić specjalistyczne programy komputerowe stosowane do obsługi ruchu turystycznego ; T.13.2(6)2 skorzystać ze specjalistycznych programów komputerowych stosowanych do obsługi ruchu turystycznego;
T.13.2(7) opracowuje dokumentację związaną z zamawianiem usług turystycznych;	T.13.2(7)1 rozróżnić rodzaje dokumentów związanych z zamawianiem usług turystycznych; T.13.2(7)2 sporządzić dokumenty zamówienia usług turystycznych zgodnie z umową o współpracę lub zamówieniem klienta;
T.13.3(1) stosuje metody przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu wycieczek;	T.13.3(1)1 scharakteryzować przepisy prawa dotyczące przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu wycieczek; T.13.3(1)2 wykonać czynności z zakresu przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu podczas realizacji imprez i usług;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
T.13.3(7) przestrzega zasad obsługi klienta;	T.13.3(7)1 scharakteryzować zasady obsługi klienta; T.13.3(7)2 zastosować zasady obsługi klienta;
T.13.3(8) sporządza i prowadzi dokumentację dotyczącą imprez i usług turystycznych;	T.13.3(8)1 sporządzić dokumentację dotyczącą realizacji imprez i usług turystycznych; T.13.3(8)2 prowadzić dokumentację dotyczącą realizacji imprez i usług turystycznych;
T.13.3(9) gromadzi dokumenty finansowe potwierdzające realizację imprez i usług turystycznych;	T.13.3(9)1 dokonać analizy dokumentów finansowych potwierdzających realizację imprez i usług turystycznych; T.13.3(9)2 skompletować do przechowania dokumenty finansowe potwierdzające realizację imprez i usług turystycznych;
T.13.3(10) monitoruje przebieg realizacji imprez i usług turystycznych;	T.13.3(10)1 dokonać odprawy pilota w biurze podróży; T.13.3(10)2 dokonać analizy przebiegu realizacji imprezy i usługi turystycznej na podstawie sprawozdania pilota/ przewodnika;
T.14.2(1) stosuje komputerowe systemy rezerwacji usług i imprez turystycznych;	T.14.2(1)1 zastosować komputerowe systemy rezerwacji imprez turystycznych; T.14.2(1)2 zastosować komputerowe systemy rezerwacji usług turystycznych;
T.14.2(2) stosuje różne formy sprzedaży usług i imprez własnych oraz innych podmiotów rynku turystycznego;	T.14.2(2)1 rozróżnić formy sprzedaży imprez i usług turystycznych; T.14.2(2)2 wyjaśnić możliwe zasady współpracy między podmiotami rynku turystycznego przy sprzedaży imprez i usług turystycznych;
T.14.2(3) rejestruje sprzedaż usług i imprez turystycznych;	T.14.2(3)1 określić rodzaj dokumentów potwierdzających sprzedaż imprez i usług turystycznych; T.14.2(3)2 sporządzić dokumenty potwierdzające sprzedaż imprez i usług turystycznych;
T.14.2(4) stosuje różne formy płatności podczas sprzedaży usług i imprez turystycznych;	T.14.2(4)1 rozróżnić formy płatności stosowane podczas sprzedaży imprez i usług turystycznych; T.14.2(4)2 zastosować różne formy płatności podczas sprzedaży imprez i usług turystycznych;
T.14.2(5) sporządza dokumenty potwierdzające płatność za usługi i imprezy turystyczne;	T.14.2(5)1 określić rodzaj dokumentów potwierdzających płatność za imprezy i usługi turystyczne; T.14.2(5)2 sporządzić dokumenty potwierdzające płatność za imprezy turystyczne; T.14.2(5)3 sporządzić dokumenty potwierdzające płatność za usługi turystyczne;
T.14.2(6) sporządza umowy cywilnoprawne dotyczące usług i imprez turystycznych	T.14.2(6)1 sporządzić umowy cywilnoprawne dotyczące imprez turystycznych; T.14.2(6)2 sporządzić umowy cywilnoprawne dotyczące usług turystycznych;
T.14.3(1) rozlicza koszty usług turystycznych świadczonych przez usługodawców;	T.14.3(1)1 skompletować dokumenty finansowe potwierdzające poniesione koszty; T.14.3(1)2 dokonać analizy zebranych dokumentów; T.14.3(1)3 sporządzić rozliczenie kosztów;
T.14.3(2) sporządza rozliczenie wpływów i kosztów imprezy turystycznej;	T.14.3(2)1 dokonać zestawienia wpływów i kosztów imprezy turystycznej; T.14.3(2)2 obliczyć marżę i podatek VAT od zorganizowanej imprezy turystycznej; T.14.3(2)3 wystawić FV marża za zorganizowaną imprezę turystyczną;
T.14.3(3) przestrzega zasad opodatkowania usług i imprez turystycznych;	T.14.3(3)1 obliczyć podatek VAT od zorganizowanych imprez i usług turystycznych; T.14.3(3)2 wyjaśnić istotę podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego; T.14.3(3)3 obliczyć należny miesięczny podatek dochodowy i podatek VAT;
T.14.3(5) prowadzi ewidencję księgową imprez	T.14.3(5)1 zidentyfikować podstawowe przepisy dotyczące rachunkowości;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
i usług turystycznych przestrzegając zasad rachunkowości;	T.14.3(5)2 rozróżnić formy ewidencji księgowej w biurach podróży; T.14.3(5)3 rozróżnić rodzaje operacji gospodarczych w działalności turystycznej; T.14.3(5)4 rozróżnić dokumenty księgowe występujące w biurach podróży; T.14.3(5)5 prowadzić ewidencję księgową imprez turystycznych przestrzegając zasad rachunkowości; T.14.3(5)6 prowadzić ewidencję księgową usług turystycznych przestrzegając zasad rachunkowości;
T.14.3(6) sporządza dokumentację dotyczącą rozliczeń imprez i usług turystycznych;	T.14.3(6)1 zidentyfikować rodzaje dokumentów dotyczących rozliczeń imprez i usług turystycznych; T.14.3(6)2 sporządzić dokumentację rozliczeniową imprez turystycznych zgodnie z zasadami; T.14.3(6)3 sporządzić dokumentację rozliczeniową usług turystycznych zgodnie z zasadami;
Informacja turystyczna	
PKZ(T.g)(10) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań	PKZ(T.g)(10)1 rozróżnić programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań w turystyce; PKZ(T.g)(10)2 posłużyć się programami komputerowymi;
T.14.1(1) tworzy i aktualizuje bazy danych informacji turystycznej;	T.14.1(1)1 utworzyć bazy danych informacji turystycznej; T.14.1(1)2 zaktualizować bazy danych informacji turystycznej;
T.14.1(2) udziela informacji turystycznej;	T.14.1(2)1 określić źródła informacji turystycznej; T.14.1(2)2 posłużyć się źródłami informacji turystycznej;
T.14.1(3) określa walory turystyczne, zagospodarowanie turystyczne i dostępność komunikacyjną Polski oraz wybranych regionów świata;	T.14.1(3)1 scharakteryzować atrakcyjność turystyczną Polski; T.14.1(3)2 scharakteryzować atrakcyjność turystyczną krajów europejskich; T.14.1(3)3 scharakteryzować atrakcyjność turystyczną wybranych państw pozaeuropejskich; T.14.1(3)4 dokonać charakterystyki zagospodarowania turystycznego wybranych regionów; T.14.1(3)5 dokonać charakterystyki dostępności komunikacyjnej wybranych regionów turystycznych;
T.14.1(4) korzysta ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej;	T.14.1(4)1 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej;
T.14.1(5) współpracuje z uczestnikami rynku turystycznego;	T.14.1(5)1 nawiązać współpracę z twórcami baz danych; T.14.1(5)2 upowszechnić informację turystyczną wśród odbiorców;
T.14.1(6) opracowuje materiały promocyjne, informatory i katalogi usług turystycznych;	T.14.1(6)1 opracować informator usług turystycznych; T.14.1(6)2 przygotować folder reklamowy; T.14.1(6)3 opracować katalog usług turystycznych; T.14.1(6)4 zaplanować kampanię reklamową wybranego przedsiębiorstwa i regionu turystycznego;
Obsługa informatyczna w turystyce	
PDG(7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;	PDG(7)1 sporządzić dokumenty niezbędne do uruchomienia działalności gospodarczej; PDG(7)2 sporządzić dokumenty niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej;
PDG(8) prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;	PDG(8)1 rozróżnić pisma występujące w korespondencji handlowej; PDG(8)2 sporządzić różnego rodzaju pisma;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
PDG(9) obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;	PDG(9)1 skorzystać z urządzeń biurowych wspomagających prowadzenie działalności gospodarczej; PDG(9)2 wykorzystać programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;
T.13.2(4) prowadzi rezerwację imprez i usług turystycznych;	T.13.2(4)1 sporządzić rezerwację imprezy i usługi turystycznej; T.13.2(4)2 sporządzić anulację imprezy i usługi turystycznej; T.13.2(4)3 wyjaśnić postępowanie w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania rezerwacji imprezy i usługi turystycznej;
T.13.2(5) dokonuje rezerwacji usług on-line;	T.13.2(5)1 rozpoznać komputerowe systemy rezerwacji usług; T.13.2(5)2 dokonać rezerwacji usług turystycznych systemem on-line;
T.13.2(6) korzysta ze specjalistycznych programów komputerowych stosowanych do obsługi ruchu turystycznego;	T.13.2(6)1 rozróżnić specjalistyczne programy komputerowe stosowane do obsługi ruchu turystycznego; T.13.2(6)2 skorzystać ze specjalistycznych programów komputerowych stosowanych do obsługi ruchu turystycznego;
T.14.2(1) stosuje komputerowe systemy rezerwacji usług i imprez turystycznych;	T.14.2(1)1 zastosować komputerowe systemy rezerwacji imprez turystycznych; T.14.2(1)2 zastosować komputerowe systemy rezerwacji usług turystycznych;
T.14.2(2) stosuje różne formy sprzedaży usług i imprez własnych oraz innych podmiotów rynku turystycznego;	T.14.2(2)1 rozróżnić formy sprzedaży imprez i usług turystycznych; T.14.2(2)2 wyjaśnić możliwe zasady współpracy między podmiotami rynku turystycznego przy sprzedaży imprez i usług turystycznych;
Praktyki zawodowe	
BHP(7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	BHP(7)1 zorganizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; BHP(7)2 zorganizować stanowisko pracownika obsługi turystycznej zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
BHP(8) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;	BHP(8)1 zastosować środki ochrony indywidualne podczas wykonywanych zadań zawodowych; BHP(8)2 zastosować środki ochrony zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;
BHP(9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	BHP(9)1 zastosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej; BHP(9)2 zastosować zasady ochrony środowiska;
KPS(1) przestrzega zasad kultury i etyki;	KPS(1)1 określić zasady kultury i etyki; KPS(1)2 zastosować zasady kultury i etyki;
KPS(3) przewiduje skutki podejmowanych działań;	KPS(3)1 rozpoznać rezultaty podejmowanych działań; KPS(3)2 dokonać analizy skutków podejmowanych działań;
KPS(5) potrafi radzić sobie ze stresem;	KPS(5)1 rozpoznać zagrożenia stresem;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
	KPS(5)2 zastosować sposoby radzenia sobie ze stresem;
KPS(7) przestrzega tajemnicy zawodowej;	KPS(7)1 zidentyfikować przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej; KPS(7)2 zastosować przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej;
KPS(8) potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania;	KPS(8)1 określić odpowiedzialność za podejmowane działania; KPS(8)2 określić skutki odpowiedzialności za podejmowane działania;
KPS(10) współpracuje w zespole;	KPS(10)1 określić zasady współpracy w zespole; KPS(10)2 zastosować zasady współpracy w zespole;
OMZ(6) komunikuje się ze współpracownikami;	OMZ(6)1 określić zasady komunikacji ze współpracownikami; OMZ(6)2 zastosować zasady komunikacji ze współpracownikami;
PKZ(T.g)(4) stosuje przepisy prawa dotyczące turystyki;	PKZ(T.g)(4)1 zastosować przepisy prawa międzynarodowego dotyczące działalności turystycznej; PKZ(T.g)(4)2 zastosować regulacje prawa dotyczące branży turystycznej; PKZ(T.g)(4)3 zinterpretować pojęcie umowy; PKZ(T.g)(4)4 zidentyfikować elementy umowy; PKZ(T.g)(4)5 zidentyfikować rodzaje umów z klientami i kontrahentami; PKZ(T.g)(4)6 zastosować właściwy rodzaj umowy; PKZ(T.g)(4)7 przestrzegać zasady ochrony klienta; PKZ(T.g)(4)8 określić zakres odpowiedzialności w obsłudze ruchu turystycznego; PKZ(T.g)(4)9 zastosować przepisy prawa regulujące świadczenie usług turystycznych; PKZ(T.g)(4)10 zastosować przepisy regulujące transport w turystyce; PKZ(T.g)(4)11 zinterpretować przepisy prawne funkcjonujące w hotelarstwie; PKZ(T.g)(4)12 zastosować przepisy dotyczące pilotażu i przewodnictwa turystycznego; PKZ(T.g)(4)13 scharakteryzować prawne aspekty wybranych rodzajów turystyki w tym turystyki kwalifikowanej; PKZ(T.g)(4)14 zastosować przepisy prawa regulujące turystykę międzynarodową;
PKZ(T.g)(10)stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań;	PKZ(T.g)(10)1rozróżnić programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań w turystyce; PKZ(T.g)(10)2zastosować programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań w turystyce;
T.13.1(3) dobiera usługi turystyczne do potrzeb klientów;	T.13.1(3)1 rozpoznać potrzeby turystyczne klientów; T.13.1(3)2 dobrać usługi turystyczne do potrzeb klientów;
T.13.1(4) opracowuje programy imprez turystycznych;	T.13.1(4)1 rozróżnić rodzaje imprez turystycznych; T.13.1(4)2 określić zasady programowania imprez turystycznych; T.13.1(4)3 opracować programy imprez turystycznych;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
T.13.1(6) kalkuluje koszty usług turystycznych;	T.13.1(6)1 dokonać podziału kosztów na stałe i zmienne ; T.13.1(6)2 posłużyć się tabelami kursów walut przy kalkulowaniu kosztów usług turystycznych;; T.13.1(6)3 dokonać kalkulacji kosztów usług turystycznych;
T.13.1(8) ustala ceny imprez i usług turystycznych;	T.13.1(8)1 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od potrzeb i wymagań klientów ; T.13.1(8)2 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od zmieniających się czynników ; T.13.1(8)3 ustalić ceny imprez i usług turystycznych w zależności od zmieniającej się liczby uczestników j;
T.13.1(9) sporządza dokumentację dotyczącą kalkulacji imprez i usług turystycznych;	T.13.1(9)1 zidentyfikować dokumenty dotyczące kalkulacji imprez i usług turystycznych; T.13.1(9)2 sporządzić dokumentację dotyczącą kalkulacji imprez turystycznych; T.13.1(9)3 sporządzić dokumentację dotyczącą kalkulacji usług turystycznych;
T.13.2(1) dobiera usługodawców do realizacji imprez i usług turystycznych;	T.13.2(1)1 dokonać wyboru ofert usługodawców zgodnie z zamówieniem lub programem turystycznym; T.13.2(1)2 zawrzeć umowy o współpracę z usługodawcami;
T.13.2(3) zamawia usługi turystyczne;	T.13.2(3)1 rozróżnić rodzaje zamówień usług turystycznych ; T.13.2(3)2 sporządzić zamówienie usługi turystycznej; T.13.2(3)3 określić skutki niewykonania lub nieprawidłowego wykonania zamówienia usług turystycznych;
T.13.2(4) prowadzi rezerwację imprez i usług turystycznych;	T.13.2(4)1 sporządzić rezerwację imprezy i usługi turystycznej; T.13.2(4)2 sporządzić anulację imprezy i usługi turystycznej; T.13.2(4)3 wyjaśnić postępowanie w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania rezerwacji imprezy i usługi turystycznej;
T.13.2(5) dokonuje rezerwacji usług on-line;	T.13.2(5)1 rozpoznać komputerowe systemy rezerwacji usług; T.13.2(5)2 dokonać rezerwacji usług turystycznych systemem on-line;
T.13.2(6) korzysta ze specjalistycznych programów komputerowych stosowanych do obsługi ruchu turystycznego;	T.13.2(6)1 rozróżnić specjalistyczne programy komputerowe stosowane do obsługi ruchu turystycznego; T.13.2(6)2 skorzystać ze specjalistycznych programów komputerowych stosowanych do obsługi ruchu turystycznego;
T.13.2(7) opracowuje dokumentację związaną z zamawianiem usług turystycznych;	T.13.2(7)1 rozróżnić rodzaje dokumentów związanych z zamawianiem usług turystycznych; T.13.2(7)2 sporządzić dokumentację zamówienia usług turystycznych zgodnie z umową o współpracę lub zamówieniem klientów;
T.13.3(1) stosuje metody przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu wycieczek;	T.13.3(1)1 scharakteryzować przepisy prawa dotyczące przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu wycieczek; T.13.3(1)2 wykonać czynności z zakresu przewodnictwa turystycznego oraz pilotażu podczas realizacji imprez i usług;
T.13.3(3) planuje i organizuje czas wolny klientów;	T.13.3(3)1 zaplanować czas wolny klientów; T.13.3(3)2 przeprowadzić zajęcia z zakresu animacji czasu wolnego;
T.13.3(4) obsługuje imprezy turystyczne dla różnych grup klientów;	T.13.3(4)1 określić potrzeby i oczekiwania grup turystycznych;; T.13.3(4)2 obsłużyć imprezy turystyczne dla zróżnicowanych grup turystycznych;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
T.13.3(8) sporządza i prowadzi dokumentację dotyczącą imprez i usług turystycznych;	T.13.3(8)1 sporządzić dokumentację dotyczącą realizacji imprez i usług turystycznych; T.13.3(8)2 prowadzić dokumentację dotyczącą realizacji imprez i usług turystycznych;
T.13.3(9) gromadzi dokumenty finansowe potwierdzające realizację imprez i usług turystycznych;	T.13.3(9)1 dokonać analizy dokumentów finansowych potwierdzających realizację imprez i usług turystycznych; T.13.3(9)2 skompletować do przechowania dokumenty finansowe potwierdzające realizację imprez i usług turystycznych;
T.13.3(10) monitoruje przebieg realizacji imprez i usług turystycznych;	T.13.3(10)1 dokonać odprawy pilota w biurze podróży; T.13.3(10)2 dokonać analizy przebiegu realizacji imprezy i usługi turystycznej na podstawie sprawozdania pilota/ przewodnika;
T.14.1(1) tworzy i aktualizuje bazy danych informacji turystycznej;	T.14.1(1)1 utworzyć bazy danych informacji turystycznej; T.14.1(1)2 zaktualizować bazy danych informacji turystycznej;
T.14.1(2) udziela informacji turystycznej;	T.14.1(2)1 określić źródła informacji turystycznej; T.14.1(2)2 posłużyć się źródłami informacji turystycznej;
T.14.1(4) korzysta ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej;	T.14.1(4)1 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej w celu pozyskania informacji o atrakcyjności turystycznej; T.14.1(4)2 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej przy tworzeniu i aktualizowaniu bazy danych informacji turystycznej; T.14.1(4)3 skorzystać ze źródeł informacji geograficznej i turystycznej przy udzielaniu informacji turystycznej oraz opracowaniu materiałów promocyjnych;
T.14.1(5) współpracuje z uczestnikami rynku turystycznego;	T.14.1(5)1 nawiązać współpracę z twórcami baz danych; T.14.1(5)2 upowszechnić informację turystyczną wśród odbiorców;
T.14.1(6) opracowuje materiały promocyjne, informatory i katalogi usług turystycznych;	T.14.1(6)1 opracować informator usług turystycznych; T.14.1(6)2 opracować folder reklamowy; T.14.1(6)3 opracować katalog usług turystycznych; T.14.1(6)4 opracować kampanię reklamową wybranego przedsiębiorstwa i regionu turystycznego;
T.14.2(1) stosuje komputerowe systemy rezerwacji usług i imprez turystycznych;	T.14.2(1)1 zastosować komputerowe systemy rezerwacji imprez turystycznych; T.14.2(1)2 zastosować komputerowe systemy rezerwacji usług turystycznych;
T.14.2(2) stosuje różne formy sprzedaży imprez i usług i imprez oraz innych podmiotów rynku turystycznego;	T.14.2(2)1 rozróżnić formy sprzedaży imprez i usług turystycznych; T.14.2(2)2 wyjaśnić możliwe zasady współpracy między podmiotami rynku turystycznego przy sprzedaży imprez i usług turystycznych;
T.14.2(3) rejestruje sprzedaż usług i imprez turystycznych;	T.14.2(3)1 określić rodzaje dokumentów potwierdzających sprzedaż imprez i usług turystycznych; T.14.2(3)2 sporządzić dokumenty potwierdzające sprzedaż imprez i usług turystycznych;
T.14.2(4) stosuje różne formy płatności podczas sprzedaży usług i imprez turystycznych;	T.14.2(4)1 rozróżnić formy płatności stosowane podczas sprzedaży imprez i usług turystycznych; T.14.2(4)2 zastosować różne formy płatności podczas sprzedaży imprez i usług turystycznych;
T.14.2(5) sporządza dokumenty potwierdzające	T.14.2(5)1 określić rodzaj dokumentów potwierdzających płatność za imprezy i usługi turystyczne;

Efekt kształcenia z podstawy programowej Uczeń:	Uszczegółowione efekty kształcenia Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
płatność za imprezy i usługi turystyczne;	T.14.2(5)2 sporządzić dokumenty potwierdzające płatność za imprezy turystyczne;
	T.14.2(5)3 sporządzić dokumenty potwierdzające płatność za usługi turystyczne;
T.14.2(6) sporządza umowy cywilnoprawne dotyczące imprez i usług turystycznych;	T.14.2(6)1 sporządzić umowy cywilnoprawne dotyczące imprez turystycznych;
	T.14.2(6)2 sporządzić umowy cywilnoprawne dotyczące usług turystycznych;
T.14.2(7) stosuje instrumenty marketingu w sprzedaży usług i imprez turystycznych;	T.14.2(7)1 rozróżnić instrumenty marketingu w sprzedaży imprez i usług turystycznych;
	T.14.2(7)2 zastosować instrumenty marketingu w sprzedaży imprez i usług turystycznych;
T.14.3(1) rozlicza koszty usług turystycznych świadczonych przez usługodawców;	T.14.3(1)1 skompletować dokumenty finansowe potwierdzające poniesione koszty;
	T.14.3(1)2 dokonać analizy zebranych dokumentów;
	T.14.3(1)3 sporządzić rozliczenie kosztów;
T.14.3(2) sporządza rozliczenie wpływów i kosztów imprezy turystycznej;	T.14.3(2)1 dokonać zestawienia wpływów i kosztów imprezy turystycznej;
	T.14.3(2)2 obliczyć marżę i podatek VAT od zorganizowanej imprezy turystycznej;
	T.14.3(2)3 wystawić FV marża za zorganizowaną imprezę turystyczną;
T.14.3(3) przestrzega zasad opodatkowania usług i imprez turystycznych;	T.14.3(3)1 obliczyć podatek VAT od zorganizowanych imprez i usług turystycznych;
	T.14.3(3)2 wyjaśnić istotę podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego;
	T.14.3(3)3 obliczyć należny miesięczny podatek dochodowy i podatek VAT;
T.14.3(5) prowadzi ewidencję księgową imprez i usług turystycznych przestrzegając zasad rachunkowości;	T.14.3(5)1 zidentyfikować podstawowe przepisy dotyczące rachunkowości;
	T.14.3(5)2 rozróżnić formy ewidencji księgowej w biurach podróży;
	T.14.3(5)3 rozróżnić rodzaje operacji gospodarczych w działalności turystycznej;
	T.14.3(5)4 rozróżnić dokumenty księgowe występujące w biurach podróży;
	T.14.3(5)5 prowadzić ewidencję księgową imprez turystycznych przestrzegając zasad rachunkowości;
	T.14.3(5)6 prowadzić ewidencję księgową usług turystycznych przestrzegając zasad rachunkowości;
T.14.3(6) sporządza dokumentację dotyczącą rozliczeń imprez i usług turystycznych;	T.14.3(6)1 zidentyfikować rodzaje dokumentów dotyczących rozliczeń imprez i usług turystycznych;
	T.14.3(6)2 sporządzić dokumentację rozliczeniową imprez turystycznych zgodnie z zasadami;
	T.14.3(6)3 sporządzić dokumentację rozliczeniową usług turystycznych zgodnie z zasadami;